

ຄູ່ມືເຫຼັ້ມທີ 1

ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອເປັນການສຶກສາ
ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

ກະຊວງສຶກສາທິການ
ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ
ສະໜັບສະໜູນໂດຍ ອົງການອຸຍແນດສະໂກ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ
2011

ຄຳນຳ

ຊຸດຄູ່ມືແນະນຳການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດຕໍ່ການຮຽນຮູ້ ໄດ້ສ້າງ ຂຶ້ນໂດຍອົງການອຸຍແນສໂກປະຈຳພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ ພ້ອມທັງພິມແຈກຢາຍຢ່າງກ້ວາງຂວາງ ໃນທົ່ວພາກພື້ນ. ຄູ່ມືດັ່ງກ່າວມີທັງໝົດ 4 ເຫຼັ້ມຄື: ຄູ່ມືແນະນຳການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ, ຄູ່ມືແນະນຳການຈັດການສອນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ, ຄູ່ມືແນະນຳການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ, ຄູ່ມືແນະນຳການປະຕິບັດວິໄນ/ ການສຶກສາອົບຮົມແບບສ້າງສັນໃນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ສຳລັບຄູ່ມືແນະນຳເຫຼັ້ມນີ້ເປັນຄູ່ມືແນະນຳເຫຼັ້ມທີ 1: ເນື້ອໃນເວົ້າເຖິງ ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມເພື່ອເປັນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງຄູ່ມືແນະນຳເຫຼັ້ມນີ້ ແມ່ນເພື່ອເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍ, ຄວາມສຳຄັນ, ການສຶກສາສະພາບບັນຫາ, ວິທີການສ້າງ ແລະ ການຮັກ ສາສະພາບແວດລ້ອມທີ່ ເປັນການຮຽນຮ່ວມ. ເພື່ອເສີມສ້າງຄວາມສາມາດສຳລັບຜູ້ຊົມໃຊ້ກ່ຽວຂ້ອງກັບ ວິທີການຮ່ວມເຮັດວຽກກັບຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ, ການພົວ ພັນ ແລະ ການໂຄສະນາຂົນຂວາຍຂອງຄູ່ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ, ການວາງແຜນ ແລະ ວິທີວິໄຈຂໍ້ມູນຂັ້ນພື້ນຖານ ເພື່ອນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງສະໜອງແນວທາງ, ວິທີການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ, ການຈັດການສອນຫ້ອງຮຽນ ຮ່ວມ, ການສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ແລະ ການປະຕິບັດວິໄນ/ການສຶກສາອົບຮົມແບບສ້າງສັນທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຕາມຫຼັກວິຊາການ ເພື່ອສ້າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງຮຽນໃຫ້ກາຍເປັນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນມິດຫຼາຍຂຶ້ນ, ຊຶ່ງເປັນປະໂຫຍດສູງສຳລັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍ, ຜູ້ຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ເພື່ອສຳເລັດເປົ້າໝາຍການສຶກສາເພື່ອທຸກຄົນ ແລະ ເປົ້າໝາຍສະຫະສະວັດ ເພື່ອການພັດທະນາ ໃນປີ 2015. ອົງການອຸຍແນສໂກ ໄດ້ແນະນຳໃຫ້ແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກດຳເນີນການແປເປັນພາສາຂອງຕົນເອງ ແລະ ດັດປັບ ໃຫ້ແທດເໝາະກັບສະພາບຕົວ ຈິງຂອງ ແຕ່ລະປະ ເທດ. ສຳລັບ ສປປ ລາວ, ອະດີດກົມສາມັນສຶກສາໄດ້ຮັບການສະ ໜັບສະໜູນ ໃນການແປຈາກສະບັບຕົ້ນທີ່ເປັນພາສາອັງກິດມາເປັນສະບັບພາສາລາວ. ຈາກນັ້ນ, ໃນປີ 2010 ໂດຍການສືບຕໍ່ສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ UNESCO, ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມໄດ້ຮ່ວມກັບກົມສ້າງຄູ, ກົມປະຖົມ ແລະ ອະນຸບານ ແລະ ສະຖາບັນສ້າງຄູ 8 ແຫ່ງ ຈັດກອງປະຊຸມວິຊາການຮຽບຮຽງ, ປັບປຸງ ແລະ ຮິບໂຮມອີກຄັ້ງໜຶ່ງ. ການປັບປຸງ ແລະ ຮິບໂຮມຄັ້ງນີ້ບໍ່ໄດ້ປ່ຽນແປງເນື້ອໃນແຕ່ປະການໃດ ພຽງແຕ່ນຳໃຊ້ຄຳສັບ ແລະ ສຳນວນເປັນ ພາສາລາວ ເພື່ອໃຫ້ເຂົ້າໃຈງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ຕົວຢ່າງຈຳນວນ ໜຶ່ງຖືກຄັດອອກເພື່ອໃຫ້ມີລັກສະນະກະທັດລັດແກ່ຜູ້ຊົມໃຊ້.

ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມສະແດງຄວາມຂອບໃຈເປັນຢ່າງສູງ ມາຍັງທີມງານວິຊາການຈາກ
ກະຊວງ ສຶກສາທິການ ແລະ ສະຖາບັນສ້າງຄູທັງ 8 ແຫ່ງ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຮ່ວມມືໃນການຮຽບຮຽງຄູ່ມື
ດັ່ງກ່າວ. ພິເສດຂໍຂອບໃຈມາຍັງ ອົງການອຸຍແນສໂກ ທີ່ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນດ້ານງົບປະມານນັບ
ທັງການຮຽບຮຽງ ແລະ ຄ່າພິມແຈກຢາຍອີກດ້ວຍ. ເປັນທີ່ແນ່ນອນວ່າການປັບປຸງ, ຮິບໂຮມຄັ້ງນີ້ຈະບໍ່
ປາສະຈາກໄດ້ຂໍຂາດຕົກບົກຜ່ອງ. ສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມມີຄວາມຍິນດີຮັບເອົາຄໍາຕໍານິຕິຊົມທຸກ
ປະການຈາກຜູ້ອ່ານ ແລະ ຜູ້ຊົມໃຊ້ ເພື່ອຈະໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນໃນອະນາຄົດ.

ຜູ້ອໍານວຍການສູນການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ

ສາລະບານ

ໜ້າ

ພາກສະເໜີ..... 1

ພາກທີ I: ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ກາຍເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ
ໃນການຮຽນຮູ້. (ສຣພຣ)..... 2

ບົດທີ 1: ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ
ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. (ສຣພຣ)..... 2

I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ .2

1. ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ..... 2

2. ການເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້..... 3

3. ກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບຫ້ອງຮຽນຮ່ວມແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. 3

II. ຄຸນລັກສະນະ ແລະ ອົງປະກອບຂອງຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນມິດໃນການຮຽນຮູ້. 4

1 ຄຸນລັກສະນະ..... 4

2. ອົງປະກອບບາງຢ່າງທີ່ສະແດງອອກເຖິງການຮຽນຮ່ວມ ແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້..... 6

ກ. ການພົວພັນຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນ. 6

ຂ. ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ:..... 7

ຄ. ຄວາມປອດໄພ, ການປົກປ້ອງ ແລະສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ. 7

III. ຄຸນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ 8

1. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ກຈະໄດ້ຮັບ..... 8

2. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຄູຈະໄດ້ຮັບ..... 9

3. ປະໂຫຍດທີ່ພໍ່ແມ່/ຜູ້ປົກຄອງຈະໄດ້ຮັບ..... 10

4. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຊຸມຊົນຈະໄດ້ຮັບ 10

ບົດທີ 2 : ການສຶກສາສະພາບບັນຫາ, ວິທີສ້າງ ແລະ ການຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນ
ການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ໃຫ້ຍືນຍົງ 12

I. ການສຶກສາສະພາບບັນຫາ ສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ 12

1. ນະໂຍບາຍຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ. 12

2. ສະພາບແວດລ້ອມໂຮງຮຽນ 13

3. ຫັກສະ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຫັດສະນະຄະຕິຂອງຄູ 14

4 . ການພັດທະນາຄູ 15

5. ເດັກນັກຮຽນ 16

6.	ເນື້ອໃນວິຊາການ ແລະ ການປະເມີນຜົນ.....	16
7.	ຂົງເຂດວິຊາຮຽນພິເສດ / ກິດຈະກຳຫຼັກສູດເພີ່ມເຕີມ.....	17
8.	ຊຸມຊົນ	17
II.	ວິທີສ້າງ ແລະ ຮັກສາການປ່ຽນແປງໃຫ້ຍືນຍົງ.....	18
1.	ການນຳພາ.....	18
2.	ການເຝິກອົບຮົມ ແລະ ໂອກາດການໄດ້ຮຽນຮູ້.....	18
3.	ການປັບປຸງການສອນ ແລະ ການຮຽນໃນຫ້ອງຮຽນ.....	19
4.	ການຕິດຕໍ່ສື່ສານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ	19
5.	ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ	19
6.	ການວາງແຜນ.....	20
7.	ການຮຽນແບບຮ່ວມມື ແລະ ເປັນຄະນະ	20
8.	ພາລະກິດ, ວິໄສທັດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງໂຮງຮຽນ	20
9.	ການຕິດຕໍ່ສື່ສານທີ່ພວມດຳເນີນຢູ່.....	20
	ບົດທີ 3 : ຂັ້ນຕອນເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມເປັນການ ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້	21
I.	ວິທີວາງແຜນເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມ ແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ	21
	ຂັ້ນຕອນທີ 1: ສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນ ມິດໃນການຮຽນຮູ້.....	22
	ຂັ້ນຕອນທີ 2: ລະບຸຄວາມຕ້ອງການ.....	22
	ຂັ້ນຕອນທີ 3 : ສ້າງວິໄສທັດ	24
	ຂັ້ນຕອນທີ 4: ການສ້າງແຜນພັດທະນາ	24
	ຂັ້ນຕອນທີ 5: ດຳເນີນປະຕິບັດຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້	25
	ຂັ້ນຕອນທີ 6: ປະເມີນຜົນຈາກການປະຕິບັດ.....	26
II.	ວິທີຕິດຕາມຄວາມກ້າວໜ້າ.....	26
1.	ບັນທຶກປະຈຳວັນ.....	27
2.	ເວົ້າລົມກັບຜູ້ອື່ນໆ	28
3.	ປະເມີນຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະໂດຍຜ່ານການຂຽນບົດ.....	28
4.	ການສ້າງເກດການ.....	28
5.	ເອກະສານຕ່າງໆ.....	29
	ພາກທີ II: ວິທີການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນ.....	30

ບົດທີ 4: ຄວາມໝາຍ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງຊຸມຊົນ.....	30
I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຊຸມຊົນ	30
1 ຄວາມໝາຍ	30
2. ຄວາມສຳຄັນ	30
II.ພາລະບົດບາດແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ປົກຄອງ ແລະຊຸມຊົນ32	
1 ພາລະບົດບາດຂອງຄູ.....	32
2. ພາລະບົດບາດຂອງຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ຫຼື ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ.....	33
ບົດທີ 5: ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການໂຄສະນາຂົນຂວາຍຂອງຄູຕໍ່ຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນ	36
1. ວິທີຕິດຕໍ່ພົວພັນ	36
ແຜນພູມ 1. ແຜນພູມລະຫັດສີຂອງເນື້ອໃນ ແລະ ກິດຈະກຳສຳລັບເດັກທ້ອງ ປ.3	39
ແຜນພູມ 2. ແຜນພູມສາຍຮຸ້ງຂອງຄວາມກ້າວໜ້າຂອງນັກຮຽນ.....	40
2. ການແຈ້ງຂໍ້ມູນ ສຮພຮ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນຮັບຊາບ.....	42
2.1 ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເປັນສິ່ງພິມ	42
2.2 ການປະກາດຂ່າວທາງໂທລະໂຄ່ງ, ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະພາບແກ່ປະຊາຊົນ	42
2.3 ການປະຊຸມຊຸມຊົນ ຫຼື ປະຊຸມກຸ່ມ	42
2.4 ດຶງດູດເອົາການບໍລິການຕ່າງໆຂອງສັງຄົມເຂົ້າຮ່ວມ.....	43
2.5 ເຊື່ອມໂຍງ (ສ້າງເຄືອຂ່າຍ) ກັບໂຮງຮຽນອື່ນໆ.	43
3 ຍຸດທະສາດຂອງການໂຄສະນາຂົນຂວາຍ.....	43
3.1 ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ປົກຄອງບອກຄົນອື່ນຕໍ່ກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນທີ່ມີ ສຮພຮ.	43
3.2 ຊັກຈູງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນຫ້ອງຮຽນເພື່ອຊ່ວຍເດັກ ທີ່ເຄີຍຖືກປະປ່ອຍ.....	44
3.3 ນຳເອົາຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຄົ້ນຫາເດັກທີ່ຖືກປະປ່ອຍບໍ່ເຄີຍເຂົ້າໂຮງຮຽນ 44	
3.4 ເຊື່ອມໂຍງຊຸມຊົນບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນກັບການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນ ການຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.....	45
3.5 ລົງຢ້ຽມຢາມຄອບຄົວ	45
ບົດທີ 6: ຊຸມຊົນ ແລະ ຫຼັກສູດ	46
I. ຊຸມຊົນກັບຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງຮຽນກັບຊຸມຊົນ.....	46
1. ຊຸມຊົນກັບຫ້ອງຮຽນ.....	46
2 ຫ້ອງຮຽນກັບຊຸມຊົນ.....	48
ພາກທີ III : ການນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ການຮຽນຮູ້.	51
ບົດທີ 7 : ປະເພດເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.....	51

1. ບາງປະເພດຂອງເດັກທີ່ມີບັນຫາບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.....	51
2. ການຊອກຮູ້ອຸປະສັກທີ່ກົດຂວາງການຮຽນຮ່ວມ :.....	51
2.1 ບາງເຫດຜົນຂອງເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ມາໂຮງຮຽນ.....	52
2.2 ສະພາບແວດລ້ອມຄອບຄົວ.....	54
2.3 ສະພາບແວດລ້ອມຂອງຊຸມຊົນ.....	55
2.4 ສະພາບແວດລ້ອມໃນໂຮງຮຽນ.....	56
ບົດທີ 8: ການຊອກຫາເດັກ ແລະ ສາເຫດທີ່ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ.....	61
I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ.....	61
1. ວິທີເກັບກຳຂໍ້ມູນເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ.....	61
2. ຂັ້ນຕອນການແຕ້ມແຜນທີ່ :.....	66
II. ການຊອກຫາເດັກແລະເຫດຜົນທີ່ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ.....	71
ບົດທີ 9: ການປະຕິບັດການເພື່ອນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ.....	76
1. ການວາງແຜນປະຕິບັດ.....	76
2. ແນວຄວາມຄິດເພື່ອປະຕິບັດການ.....	78

ພາກສະເໜີ

ແນະນຳ (Tools guide)

ປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ຈະອະທິບາຍກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້; ຄູ-ອາຈານ, ເດັກນັກຮຽນ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນຈະໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຫຍັງແດ່ ຈາກ ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມດັ່ງກ່າວ. ປຶ້ມເຫຼົ່ານີ້ຍັງຈະຊ່ວຍກຳນົດແນວທາງ ເຖິງວ່າ ໂຮງຮຽນຂອງ ທ່ານ ອາດຈະມີ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນເພື່ອນມິດ ແລະ ຮຽນຮ່ວມຢູ່ແລ້ວກໍຕາມ ລວມທັງກຳນົດຂົງ ເຂດທີ່ອາດຈຳເປັນ ຕ້ອງພັດທະນາໃຫ້ດີຂຶ້ນກ່ວາເດີມອີກດ້ວຍ. ຄູ່ມືນີ້ຈະ ໃຫ້ແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບວິທີວາງແຜນເພື່ອປັບປຸງສິ່ງຕ່າງໆ ເຊັ່ນ : ວິທີຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຄວາມກ້າວໜ້າຂອງ ທ່ານ.

ສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດຕໍ່ການຮຽນຮູ້ ແມ່ນໃຫ້ການສຶກສາແກ່ ເດັກທຸກຄົນ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຄຸນລັກສະນະທາງເພດ, ຮ່າງກາຍ, ມັນສະໝອງ, ສັງຄົມ, ອາລົມ, ພາສາ ຫຼື ຄຸນ ລັກສະນະອື່ນໆ. ພວກເຂົາອາດເປັນເດັກພິການ ຫຼື ເດັກທີ່ມີພອນສະຫວັນ, ເປັນເດັກຂ້າງຖະໜົນ, ເດັກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກຫຼາຍ, ເປັນເດັກທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ເປັນເດັກຊົນເຜົ່າສ່ວນໜ້ອຍທີ່ມີ ພາສາ ແລະ ວັດ ທະນະທຳແຕກຕ່າງກັນ, ເປັນເດັກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເອັດໄອວີ/ເອດ ຫຼື ເປັນເດັກທີ່ ມາຈາກພື້ນທີ່ໆດ້ອຍ ໂອກາດທາງການສຶກສາ.

ພາກທີ I: ການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມໃຫ້ກາຍເປັນການຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. (ສຣພຣ)

ບົດທີ 1: ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້(ສຣພຣ)

I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້.

1. ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມ.

ການສຶກສາຮຽນຮ່ວມແມ່ນການສະໜອງ ການສຶກສາທີ່ມີ ຄຸນນະພາບ ແລະ ສະເໝີພາບສໍາລັບເດັກ
ທຸກຄົນ ໃນທຸກຊັ້ນ ທຸກສາຍ ໂດຍບໍ່ຈໍາແນກ ຊົນເຜົ່າ, ພາສາ, ສາສະໜາ, ເພດ, ໄວ, ພິການ ແລະ
ຖານະ ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ; ໄດ້ເຂົ້າຮຽນຢ່າງເຕັມສ່ວນ ແລະ ເປັນປົກກະຕິມີຄວາມກ້າວ
ໜ້າ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງບໍ່ຢຸດຢັ້ງ.

ການຮຽນຮ່ວມເປັນເລື່ອງກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງໃນທາງປະຕິບັດທີ່ແທ້ຈິງ ເຊິ່ງພວກເຮົາສາ
ມາດເຮັດໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ກໍຄືເດັກທຸກຄົນ ສາມາດ
ຮຽນໄດ້ ພ້ອມ ທັງ ປະສົບຜົນສໍາເລັດໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນ. ການປ່ຽນແປງນີ້ມັນມີຄວາມ
ສໍາຄັນ ເຊັ່ນ: ບໍ່ພຽງແຕ່ຈະ ໃຫ້ປະໂຫຍດແກ່ເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການພິເສດເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຈະເປັນປະ
ໂຫຍດ ສໍາລັບ ເດັກທຸກຄົນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ ປົກຄອງ, ຄູ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ທຸກໆຄົນໃນຊຸມຊົນ ທີ່ເຮັດວຽກ
ຮ່ວມກັບໂຮງຮຽນ.

ເດັກທຸກຄົນມີສິດໃນການຮຽນຮູ້ ຕາມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນໃນສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ ເຊິ່ງ
ລັດຖະບານເກືອບທັງໝົດໃນໂລກນີ້ທີ່ໄດ້ເຊັນຮັບຮອງ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ເດັກທຸກຄົນສາມາດຮຽນຮູ້,
ໂດຍບໍ່ ຄໍານຶງເຖິງສະພາວະເງື່ອນໄຂທາງດ້ານຮ່າງກາຍ, ມັນສະໝອງ, ສັງຄົມ, ອາລົມຄວາມຮູ້ສຶກ,
ພາສາ ຫຼື ເງື່ອນໄຂ ອື່ນໆ. ໃນນີ້ ປະກອບດ້ວຍເດັກພິການ ແລະເດັກພອນສະຫວັນ; ເດັກຂ້າງຖະໜົນ
ແລະ ເດັກເຮັດວຽກຫຼາຍ; ເດັກທີ່ຢູ່ເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ, ເດັກຂ້າງຖະໜົນ; ເດັກທີ່ມາຈາກແຕ່ລະ
ເຜົ່າມີວັດທະນະທໍາ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີທີ່ແຕກຕ່າງກັນ; ເດັກທີ່ມີຜົນກະທົບຈາກເອັດໄອວີ/ເອດ
ແລະ ເດັກທີ່ມາຈາກຂົງເຂດ ຫຼື ກຸ່ມດ້ອຍໂອກາດອື່ນໆ ເຊິ່ງເດັກເຫຼົ່ານີ້ລ້ວນແຕ່ເປັນອົງປະກອບທີ່
ສໍາຄັນ ສໍາລັບ ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດເພື່ອພັດທະນາ
ເດັກທຸກຄົນດັ່ງນັ້ນ, ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ຈຶ່ງ

ມີຄວາມສໍາຄັນບໍ່ພຽງແຕ່ ເພື່ອພັດທະນາເດັກຂອງເຮົາທຸກຄົນ ແຕ່ຍັງ ເພື່ອພັດທະນາວິຊາຊີບຂອງ ພວກເຮົາໃນຖານະທີ່ເປັນຄູອີກດ້ວຍ.

2. ການເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແມ່ນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນເພື່ອນເດັກ ແລະ “ເພື່ອນຄູ” ນໍາດ້ວຍ. ເຊິ່ງມັນເລັ່ງໃສ່ການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ ແລະ ຄູພ້ອມກັນເຮັດໃຫ້ເປັນເໝືອນ ຊຸມຊົນ. ໂດຍຖືເອົາເດັກເປັນເປັນສູນກາງແຫ່ງການຮຽນຮູ້ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງ ຕັ້ງໜ້າ, ອີກປະການໜຶ່ງ ມັນຍັງສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສົນໃຈຂອງພວກເຮົາ ໃນຖາ ນະທີ່ເປັນຄູ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ ຄວາມຕ້ອງການ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ຈະໃຫ້ການສຶກສາແກ່ເດັກ ດີທີ່ສຸດ.

ຫຼາຍໂຮງຮຽນກໍາລັງເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ເປັນເພື່ອນເດັກ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ ເດັກມີ ສິດທີ່ຈະຮຽນຮູ້ເຕັມຄວາມສາມາດຂອງພວກເຂົາພາຍໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ປອດໄພ ແລະ ມີຄວາມຍິນດີ ຕ້ອນຮັບ. ໂດຍມີຈຸດປະສົງເພື່ອຈະປັບປຸງການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງ ເດັກແຕ່ລະຄົນ ໃນ ໂຮງຮຽນຫຼາຍກວ່າ. ແທນທີ່ຈະສຸມໃສ່ແຕ່ເລື່ອງວິຊາຮຽນ ແລະ ການສອບເສັງ. ການເປັນໂຮງຮຽນ “ເພື່ອນເດັກ” ມີຄວາມສໍາຄັນທີ່ສຸດ ສໍາລັບເດັກມາໂຮງຮຽນເພື່ອຮຽນຮູ້, ແຕ່ໃນຖາ ນະທີ່ເປັນຄູ, ພວກເຮົາ ຕ້ອງຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ ກ່ຽວກັບໂລກເພື່ອຈະສອນເດັກ, ພວກເຮົາຮຽນຮູ້ວິທີຈະ ສອນເດັກຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຢ່າງສະໜຸກສະໜານຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອຈະໃຫ້ນັກຮຽນທຸກຄົນຮຽນ ອ່ານ ຫຼື ຄິດໄລ່ເລກເປັນ ແລະ ພວກ ເຮົາຍັງຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ຈາກນັກຮຽນອີກດ້ວຍ.

3. ກໍລະນີສຶກສາກ່ຽວກັບຫ້ອງຮຽນຮ່ວມແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ຫ້ອງຮຽນຫ້ອງໃດຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ທີ່ທ່ານຄິດວ່າເປັນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້?

ຫ້ອງຮຽນ ກ :

ມີນັກຮຽນຂຶ້ນ ໒.3 ຈໍານວນ 40 ຄົນ ນັ້ງໃນຫ້ອງ, ພ້ອມທັງເປີດປຶ້ມບົດເຝິກຫັດໄວ້ ແລະ ຈັບບິກ ຂຽນໃນມື . ຄູກໍາລັງກ່າຍບົດເລື່ອງຈາກປຶ້ມແບບຮຽນໃສ່ກະດານ ໂດຍບໍ່ໃຫ້ຜິດຈາກບົດ ທີ່ຂຽນຢູ່ໃນ ປຶ້ມ. ພວກນັກຮຽນຊາຍ ທີ່ນັ້ງຢູ່ດ້ານຂວາມືຂອງຫ້ອງຮຽນກ່າຍສິ່ງທີ່ຄູຂຽນໃສ່ກະດານລົງໃນປຶ້ມບົດ ເຝິກຫັດ. ນັກຮຽນຍິງທີ່ນັ້ງ ຢູ່ດ້ານຊ້າຍມືຂອງຫ້ອງຕ້ອງໄດ້ລໍຖ້າຄູຍ້າຍອອກ ເພື່ອຈະໄດ້ເຫັນສິ່ງທີ່ຄູ ຂຽນໃສ່ກະດານແລ້ວກ່າຍ ໃສ່ປຶ້ມບົດເຝິກຫັດ. ໃນຂະນະທີ່ຄູຂຽນ, ຄູກໍາຖາມນັກຮຽນວ່າ “ພວກນ້ອງ ໄດ້ກ່າຍ ບົດເລື່ອງ ທີ່ຄູກໍາລັງຂຽນໃສ່ກະ ດານນີ້ບໍ່?” ທຸກຄົນຕອບ “ໄດ້ຂຽນ”.

ຫ້ອງຮຽນ ຂ :

ນັກຮຽນ 2 ກຸ່ມ ກໍາລັງນັ່ງຢູ່ກັບພື້ນເປັນວົງມົນສອງວົງ. ທັງສອງກຸ່ມ ປະກອບດ້ວຍເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍ. ຄູຫ້ອງ ໒.3 ພວມສອນກ່ຽວກັບຮູບເລຂາຄະນິດຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ. ຢູ່ໃນກຸ່ມທີ່ໜຶ່ງ,

ເດັກພວມສົນທະນາ ກັນກ່ຽວກັບຮູບວົງກົມ. ຄູ່ໄດ້ສະແດງວັດຖຸສິ່ງຂອງທີ່ເປັນຮູບວົງກົມມີຢູ່ທີ່ວ່າໄປ ເຊິ່ງຄູ່ໄດ້ຂໍໃຫ້ເດັກຫາມາຈາກ ບ້ານກ່ອນໜ້ານີ້. ເດັກໄດ້ຈັບສິ່ງຂອງຕ່າງໆນັ້ນແລ້ວ ກໍເຮັດວຽກຮ່ວມ ກັນ ເພື່ອຂຽນລາຍການວັດຖຸສິ່ງຂອງ ອັນອື່ນໆ ທີ່ມີລັກສະນະເປັນຮູບວົງກົມ.

ໃນອີກກຸ່ມໜຶ່ງ, ເດັກຈຳນວນໜຶ່ງພວມຖືກໍ່ໜັງສືພິມທີ່ຄ້າຍຄືກັບໄມ້ຍາວໆ. ຄູ່ຮຽກຊີ້ເລກ ໝາຍແລ້ວ ເດັກທີ່ມີກໍ່ໜັງສືພິມໝາຍເລກ ນັ້ນກໍວາງມັນລົງໃສ່ລະຫວ່າງກາງຂອງພື້ນຫ້ອງ ເພື່ອປະ ກອບຮູບ ສີ່ຫຼ່ຽມ. ເດັກຜູ້ໜຶ່ງທີ່ມີ ບັນຫາດ້ານການ ໄດ້ຍິນຕື່ມກໍ່ໜັງສືພິມ ຂອງລາວເພື່ອປະກອບ ເປັນຮູບ ສາມຫຼ່ຽມ ແລະ ຍິ້ມໃສ່ຄູ. ຄູຍິ້ມຕອບ ແລະ ເວົ້າວ່າ “ດີຫຼາຍ” ໂດຍແນ່ໃຈວ່າເດັກຄົນນັ້ນ ສາມາດເຫັນຮິມສິບຂອງລາວຕອນເວົ້າ. ຜູ້ປົກຄອງທ່ານໜຶ່ງທີ່ເປັນອາສາສະໝັກຊ່ວຍຫ້ອງຮຽນມາ ໄດ້ໜຶ່ງ ອາທິດ ກໍຕົບທີ່ແຂນຂອງເດັກຄົນນັ້ນເບົາໆ ແລ້ວກໍຫັນໄປຊ່ວຍນັກຮຽນຜູ້ອື່ນ ທີ່ຍັງງົງວ່າຈະ ວາງກໍ່ໜັງສືພິມໃສ່ບ່ອນໃດ ເພື່ອປະກອບເປັນຮູບອື່ນໆ.

ກະລຸນາຕອບຄຳຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ◆ ຫ້ອງຮຽນຫ້ອງໃດທີ່ທ່ານເຊື່ອວ່າເປັນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ ແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້?
- ◆ ບ່ອນໃດທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າເປັນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນ? ໃຫ້ທ່ານ ລະດົມສະໝອງຂຽນຄຳຕອບລົງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

ໃຫ້ປຽບທຽບສິ່ງທີ່ທ່ານຂຽນກັບເພື່ອນຂອງທ່ານ. ມີຂໍ້ໃດແດ່ທີ່ເໝືອນກັນ? ມີຂໍ້ໃດທີ່ແຕກ ຕ່າງ? ທ່ານອາດຈະມີຄຳຕອບທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

II. ຄຸນລັກສະນະ ແລະ ອົງປະກອບຂອງຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

1 ຄຸນລັກສະນະ.

ບາງຄຳຕອບໃນຕາຕະລາງຂ້າງລຸ່ມຈະນຳສະເໜີບາງຂໍ້ແຕກຕ່າງລະຫວ່າງ ຫ້ອງຮຽນແບບເກົ່າ ແລະ ຫ້ອງຮຽນແບບມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນ ມິດໃນການຮຽນຮູ້. ທ່ານ ອາດສາມາດ ຄົ້ນຄິດສິ່ງອື່ນໆ ໄດ້ອີກຫຼາຍຢ່າງ ໂດຍສະເພາະທີ່ສຳຄັນກໍຄື ຢູ່ໃນສ່ວນຂອງ “ການພົວພັນ” ຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ,

ສະພາບແວດລ້ອມ	ຫ້ອງຮຽນແບບເກົ່າ	ຫ້ອງຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້
ການພົວພັນ	ຄູເວົ້າກັບນັກຮຽນ ແບບປັນຫຼັງໃສ່ກັນ	ເປັນມິດ ແລະ ອົບອຸ່ນ. ຄູນັ່ງຂ້າງໆ ແລະ ຍິ້ມແຍ້ມກັບເດັກທີ່ມີບັນຫາດ້ານການ ໄດ້ຍິນສຽງ. ອາດຈະມີຜູ້ປົກຄອງທີ່ເປັນຜູ້ຊ່ວຍ ຄູ, ຊົມເຊີຍ ເດັກຄົນນີ້ ແລະ ຊ່ວຍເດັກຜູ້ອື່ນໆ.
ມີໃຜຢູ່ໃນ ຫ້ອງຮຽນ	ຄູກໍຄິເດັກນັກຮຽນມີ ຄວາມສາມາດ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ	ຄູ, ນັກຮຽນທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດ ແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆເຊັ່ນ ຜູ້ປົກ ຄອງທີ່ມາຊ່ວຍເຫຼືອ
ການຈັດບ່ອນນັ່ງ	ມີການຈັດບ່ອນນັ່ງເໝືອນກັນທຸກ ຫ້ອງຮຽນ (ເດັກທຸກຄົນນັ່ງເປັນ ແຖວ, ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍນັ່ງ ແຍກກັນ ຢູ່ຄົນລະຝ່າຍ)	ການຈັດບ່ອນນັ່ງມີຄວາມແຕກຕ່າງເຊັ່ນ ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍໄດ້ນັ່ງຢູ່ພື້ນຫ້ອງຮ່ວມ ກັນເປັນ ວົງສອງວົງ ຫຼື ນັ່ງຮ່ວມໂຕະດຽວກັນ.
ສີ່ອຸປະກອນການ ສອນ	ປຶ້ມຕຳລາແບບຮຽນ, ປຶ້ມບົດເຝິກຫັດ, ກະດານນ້ອຍ ແມ່ນມີສະເພາະແຕ່ ຄູ ຫຼື ນັກຮຽນບາງຄົນ.	ສີ່ /ອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນມີຫຼາກຫຼາຍ ສຳລັບເດັກທຸກຄົນເຊັ່ນສື່ການສອນຄະນິດສາທີ່ ເຮັດຈາກ ໜັງສືພິມເກົ່າ ຫຼື ແຜ່ນໂປສະເຕີ ແລະຕຸກກະຕາສຳລັບຮຽນ ວິຊາພາສາ.
ຊັບພະຍາກອນ	ຄູມີປະຕິສຳພັນກັບເດັກໂດຍປາສະ ຈາກ ການໃຊ້ສື່ການສອນພິມເຕີມ ໃດໆ.	ຄູວາງແຜນການສອນລ່ວງໜ້າ ເພື່ອຈະສອນ. ຄູໃຫ້ເດັກມີສ່ວນຮ່ວມໃນການ ນຳສື່ການຮຽນ- ການສອນມາຫ້ອງຮຽນ ແລະ ສື່ເຫຼົ່ານີ້ກໍບໍ່ໄດ້ ມີການໃຊ້ຈ່າຍຫຍັງ.
ການປະເມີນຜົນ	ໃຊ້ຂໍ້ສອບແບບຂຽນທີ່ເປັນມາດຕະ ຖານ	ມີການປະເມີນແບບຕົວຈິງ; ມີການສັງເກດ; ມີ ຕົວຢ່າງຜົນງານຂອງເດັກ ຕະຫຼອດ ເວລາ ເຊັ່ນ: ປຶ້ມບັນທຶກຜົນງານ (Portfolio)

ໃຫ້ທ່ານພິຈາລະນາປຸງທຽບຄວາມຄິດຂອງທ່ານກັບແຜນວາດລຸ່ມນີ້ :

ສິ່ງທີ່ຄວນຈື່: ການປ່ຽນແປງຈາກໂຮງຮຽນ ຫຼື ຫ້ອງຮຽນແບບເກົ່າ ໃຫ້ເປັນຫ້ອງຮຽນທີ່ມີລັກສະນະ ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດນັ້ນ ເປັນຂະບວນວິວັດທີ່ຕໍ່ເນື່ອງ. ມັນບໍ່ແມ່ນເຫດການອັນໃດອັນໜຶ່ງ ແລະ ມັນກໍບໍ່ໄດ້ ເກີດຂຶ້ນໃນຊົ່ວຂ້າມຄືນ, ມັນຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ເວລາ ແລະ ທັມງານ. ນອກຈາກນີ້ ມັນຍັງ ສາມາດທີ່ຈະໃຫ້ຜົນ ປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງສຳລັບພວກເຮົາໃນການປະກອບອາຊີບຄູ ແລະ ສຳຄັນທີ່ ສຸດແມ່ນ ສຳລັບເດັກນ້ອຍ ຂອງພວກເຮົາ, ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງເຂົາ.

2. ອົງປະກອບບາງຢ່າງທີ່ສະແດງອອກເຖິງການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້
  - ກ. ການພົວພັນຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ.

ຊຸມຊົນແມ່ນບ່ອນທີ່ເດັກອາໄສຢູ່ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງແຫ່ງການຮຽນຮູ້ ແລະ ເກັບກ່ຽວປະສົບການ, ເປັນ ບ່ອນທີ່ເຂົາເຈົ້າໃຊ້ສິ່ງທີ່ພວກເຮົາໄດ້ສິດສອນພວກເຂົາ. ຄຸນຄ່າ ແລະ ການເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ

ຂອງຄອບຄົວ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດ ເພື່ອຈະນຳເອົາເດັກ ທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອ ໃຫ້ພວກເຂົາຮຽນຈົນສຳເລັດຜົນ. ເມື່ອໃດທາງກຸຊຸມຊົນຮູ້ສຶກວ່າ ຕົນເອງມີຄວາມຜູກພັນຕໍ່ໂຮງຮຽນ, ເມື່ອນັ້ນຈະເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຕໍ່ໂຮງຮຽນຫຼາຍ ຂຶ້ນ.

ຂ. ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ:

ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ແຕ່ລະຄົນ ແລກ ປ່ຽນທັດສະນະຄວາມຄິດເຫັນລວມ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ເດັກຈະເຮັດວຽກ(ຮຽນ) ແລະ ຫຼິ້ນຮ່ວມກັນ. ພວກເຂົາ ເຊື່ອວ່າ ການສຶກສາຈຳເປັນຕ້ອງມີລັກສະນະຮຽນຮ່ວມ, ມີຄວາມຍຸຕິທຳໃນບົດບາດຍິງ- ຊາຍ (ເດັກຍິງມີສິດ ແລະ ໂອກາດເໝືອນກັບເດັກຊາຍ) ແລະ ບໍ່ມີການຈຳແນກ, ມີຄວາມ ລະອຽດ ອ່ອນຕໍ່ທຸກວັດທະນະທຳ ກໍຄື ຕ້ອງສອດຄ່ອງພົວພັນກັບຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເດັກ ແລະ ຄອບຄົວຂອງ ເຂົາ. ຄູສອນ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ນັກຮຽນ ໃຫ້ຄວາມເຄົາລົບນັບຖື ແລະ ຮັບເອົາຄວາມແຕກຕ່າງຫຼາກ ຫຼາຍທາງພາສາ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ຄວາມສາມາດ.

ຄ. ຄວາມປອດໄພ, ການປົກປ້ອງ ແລະ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ.

ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ໄດ້ສອນເດັກ ກ່ຽວກັບ ທັກສະແລະວິຖີຊີວິດ ທີ່ຖືກສຸຂະລັກສະນະ ເພື່ອຈະສາມາດເຮັດການຕັດສິນໃຈທີ່ມີຂໍ້ມູນ ແລະ ປ້ອງກັນ ເຂົາເອງຈາກພະຍາດຕ່າງໆ ແລະ ການເຈັບເປັນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຢູ່ໃນສະພາບ ແວດລ້ອມທີ່ເປັນການ ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຈະບໍ່ມີການຂົ່ມຂູ່ເດັກ, ບໍ່ມີໄມ້ແສ້ແລະບໍ່ມີ ການລົງໂທດທາງຮ່າງກາຍຂອງເດັກ ຮັບປະກັນໃຫ້ເດັກທຸກຄົນມີສຸຂະພາບດີ, ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ແລະ ສາມາດຈະຮຽນຮູ້ ໄດ້. ນີ້ແມ່ນ ພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນຂອງສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການ ຮຽນຮູ້. ເຄື່ອງມືນີ້ ຈະນຳສະເໜີກິດຈະກຳຕ່າງໆ ທີ່ສາມາດນຳໄປໃຊ້ ເພື່ອໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ນະໂຍບາຍ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບໃນໂຮງຮຽນ, ເພື່ອສ້າງ ຂໍ້ຕົກລົງທົ່ວໄປຮ່ວມກັນ ສຳລັບການປະຕິບັດລວມທັງຂໍ້ກຳນົດ ທີ່ລະບຸວ່າ: ນະໂຍບາຍອັນໃດມີ ຄວາມຈຳເປັນທີ່ຮີບດ່ວນ. ການປັບປຸງສຸຂະພາບ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງ ເດັກໂດຍຜ່ານໂຄງການ ສິ່ງເສີມສຸຂະພາບ ແລະ ການປົກປ້ອງໃນໂຮງຮຽນບໍ່ແມ່ນສິ່ງໃໝ່. ມີຫຼາຍໂຮງຮຽນ ທີ່ມີໂຄງການ ດັ່ງກ່າວຍ້ອນວ່າ ພວກເຂົາຮູ້ດີວ່າ: ຄວາມສາມາດຂອງເດັກ ທີ່ຈະໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງເຕັມ ທີ່ຂຶ້ນກັບການມີສຸຂະພາບດີ, ມີໂພຊະນາການດີ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮຽນຮູ້ທີ່ປອດ ໄພ. ມີແຕ່ເມື່ອໃດທາງເດັກມີຄວາມຮູ້ສຶກປອດໄພທີ່ສຸດເທົ່ານັ້ນ ເດັກຈຶ່ງຈະສາມາດທີ່ຈະຮຽນຮູ້ໄດ້ ຢ່າງເຕັມທີ່.

ງ. ການພົວພັນເຖິງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເດັກ.

ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຈະຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຄູ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານ, ເດັກນັກຮຽນ, ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຊ່ວຍເດັກໃຫ້ຮຽນຮູ້ພາຍໃນ ແລະ ນອກ ຫ້ອງຮຽນ. ຢູ່ໃນ ຫ້ອງຮຽນ, ທັງເດັກແລະຄູ່ຕ່າງກໍ່ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຮຽນຮູ້ຂອງພວກເຂົາ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ ຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນ ນັ້ນການຮຽນຮູ້ໄດ້ເຊື່ອມໂຍງກັບສິ່ງທີ່ເດັກຕ້ອງການທີ່ຈຳ ເປັນໃນຊີວິດ (ຄວາມປາດຖະໜາຂອງເຂົາ) ແລະ ມັນມີຄວາມໝາຍສຳລັບຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເຂົາ ເຈົ້າ.

ຈ. ການໃຫ້ກຳລັງໃຈ.

ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ບໍ່ພຽງແຕ່ຊຸກຍູ້ ເດັກເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ມັນຍັງພິຈາລະນາເຖິງຄວາມຈຳເປັນ, ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຄວາມປາດຖະໜາ ໃຫ້ແກ່ຄູນຳອີກ. ມັນສະໜອງໂອກາດ ໃຫ້ພວກເຮົາໃນຖານະທີ່ເປັນຄູເພື່ອຮຽນຮູ້ວິທີສົດສອນທີ່ດີຂຶ້ນ; ມັນສະໜອງຊັບພະຍາກອນທີ່ດີທີ່ສຸດ ເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້ ສຳລັບການສົດສອນ ແລະ ມັນຊື່ນ ຊົມຍິນດີກັບຄວາມສຳເລັດຂອງພວກເຮົາ ໂດຍຜ່ານການໃຫ້ລາງວັນຊົມເຊີຍ ແລະ ການຍອມຮັບ ທີ່ເໝາະສົມ.

III. ຄຸນປະໂຫຍດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

1. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ເດັກຈະໄດ້ຮັບ.

ໂດຍຜ່ານສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ເດັກ ຈະກາຍເປັນຜູ້ ມີຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນຕົວເອງຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຈະພັດທະນາຄວາມພາກພູມໃຈ ໃນ ຕົນເອງສູງຂຶ້ນດ້ວຍ. ພວກເຂົາຈະໄດ້ຄວາມພາກພູມໃຈໃນຕົວເອງ ແລະ ຜົນສຳເລັດຂອງເຂົາ. ພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ວິທີຮຽນຢ່າງ ເປັນອິດສະຫຼະຢູ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກໂຮງຮຽນ. ຕົວຢ່າງ: ພວກເຂົາສາມາດຮຽນຮູ້ວິທີຖາມຄຳຖາມ ທີ່ດີ. ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ເພື່ອທີ່ຈະເຂົ້າໃຈ ແລະ ນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ໄດ້ ຮຽນຮູ້ໃນໂຮງຮຽນ ເຂົ້າໃນຊີວິດປະຈຳວັນເຊັ່ນ: ໃຊ້ຢູ່ໃນການຫຼິ້ນ ແລະ ໃຊ້ຢູ່ເຮືອນຂອງເຂົາ. ພວກເຮົາຍັງໄດ້ຮຽນຮູ້ການ ປະຕິສຳພັນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ, ມ່ວນຊື່ນ ກັບເພື່ອນຮ່ວມຫ້ອງ ແລະ ຄູ. ພວກ ເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ຄວາມສະໜຸກສະໜານ ໃນການຢູ່ກັບຜູ້ອື່ນທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກຕົນເອງ ລວມທັງ ວິທີທີ່ຈະເປັນຜູ້ມີຄວາມລະອຽດອ່ອນ ແລະ ບັບຕົວເຂົ້າໃນສິ່ງທີ່ແຕກຕ່າງເຫຼົ່ານີ້. ເດັກທຸກຄົນໄດ້ ຮຽນຮູ້ດ້ວຍກັນ ແລະ ຕີລາຄາໄດ້ໃນການພົວພັນຂອງຕົນກັບຄົນອື່ນໂດຍບໍ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເລື່ອງພັນຖານ ຫຼື

ຄວາມສາມາດຂອງຕົນ. ເດັກຍິງ ຈະກາຍເປັນຜູ້ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ ແລະ ຮູ້ປັບປຸງການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເລື້ອຍໆ. ພວກເຂົາຮຽນຮູ້ທີ່ຈະຕີລາຄາສູງຕໍ່ພາສາທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາ, ຊາບຊຶ້ງເຂົ້າໃຈຮີດ ຄອງປະເພນີ/ວັດທະນະທຳ ແລະ ຮຽນຮູ້ທີ່ຈະພິຈາລະນາວ່າ : ຕົນເອງກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງຈາກຄົນ ອື່ນ ແລະ ເປັນຜູ້ໜຶ່ງທີ່ພິເສດເໝືອນກັບຄົນອື່ນໃນສັງຄົມ. ໂດຍຜ່ານສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການ ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ເດັກຈະປັບປຸງທັກສະດ້ານການສື່ສານ ແລະ ເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການກະກຽມເພື່ອຊີວິດທີ່ດີກວ່າເດັກໄດ້ຮັບ ຫຼື ສາມາດທີ່ຈະໄດ້ຮັບຄວາມເຄົາລົບນັບ ຖືໃນຕົນເອງ ໃນຂະນະທີ່ ເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ເພື່ອ ເຄົາລົບນັບຖື ຄົນອື່ນ.

2. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຄູຈະໄດ້ຮັບ.

ຄູກໍໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດທີ່ສຳຄັນຈາກການສົດສອນ ໃນສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ຄູມີໂອກາດຫຼາຍຂຶ້ນທີ່ຈະຮຽນຮູ້ວິທີສົດສອນແບບໃໝ່ ເພື່ອສອນເດັກ ປະເພດຕ່າງໆ. ພວກເຂົາໄດ້ຮັບຄວາມຮູ້ໃໝ່ເຊັ່ນ: ວິທີຮຽນຮູ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນຂອງເດັກ ແຕ່ລະຄົນ. ອີກປະການໜຶ່ງ ກໍຄື ໃນຂະນະທີ່ພວມຊອກຫາຊ່ອງທາງ ເພື່ອເອົາຂະນະບັນດາສິ່ງທ້າ ທາຍ, ພວກເຂົາສາມາດ ທີ່ຈະພັດທະນາທັດສະນະຄະຕິ ແລະ ວິທີການເຂົ້າເຖິງຄົນອື່ນ ແລະ ສະຖານະການຕ່າງໆໄດ້ຖືກຕ້ອງ. ດັ່ງນັ້ນ ການສົດສອນຈຶ່ງກາຍເປັນຄວາມມ່ວນຊື່ນບໍ່ແມ່ນເລື່ອງ ໜ້າເບື້ອ.

ຄູຍັງມີໂອກາດຫຼາຍຂຶ້ນ ທີ່ຈະສຳຫຼວດຄົ້ນຄວ້າແນວຄິດໃໝ່ໆ ໂດຍການສື່ສານທີ່ຂຶ້ນກັບ ຜູ້ອື່ນທັງ ພາຍໃນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊັ່ນ ໃນກຸ່ມໂຮງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນອື່ນໆ ຫຼື ເຄືອຂ່າຍຂອງຄູ. ໂດຍການນຳໃຊ້ແນວຄິດໃໝ່ເຫຼົ່ານີ້, ຄູຈະສາມາດກະຕຸກຊຸກຍູ້ນັກຮຽນ ໃຫ້ເພີ່ມ ທະວີຄວາມສົນໃຈ, ຫົວຄິດ ປະດິດສ້າງ ແລະ ຄວາມຕັ້ງໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ. ດ້ວຍເຫດດັ່ງກ່າວ, ທັງເດັກ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງກໍຈະສາມາດ ໃຫ້ຂໍ້ ຄິດເຫັນສະທ້ອນກັບມາໃນທາງທີ່ດີໄດ້. ພ້ອມກັນນັ້ນ ພວກ ເຂົາຍັງຈະສາມາດໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຈາກຊຸມຊົນ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊົມ ເຊີຍຕອບແທນຜົນງານທີ່ພວກເຂົາພວມເຮັດຢູ່.

ຄູສາມາດຈະປະສົບກັບຄວາມເພິ່ງພໍໃຈໃນວຽກງານເພີ່ມຂຶ້ນ ແລະ ມີຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ດີຂຶ້ນກັບ ຜົນສຳ ເລັດ ເມື່ອເຫັນເດັກທຸກຄົນບັນລຸຜົນສຳເລັດໃນໂຮງຮຽນຕາມຄວາມສາມາດສູງສຸດຂອງເຂົາ. ເຖິງຢ່າງໃດ ກໍຕາມ, ທ່ານຄວນຄຳນຶງວ່າ: “ເດັກທຸກຄົນມີຜົນສຳເລັດ” ໝາຍຄວາມວ່າເດັກທຸກຄົນ ເສັງຜ່ານພາກຂຽນໄດ້ສຳເລັດ ມັນໝາຍເຖິງການຍອມຮັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ໃນວິທີການຮຽນຮູ້ທີ່ ແຕກຕ່າງກັນຂອງເດັກ ລວມ ທັງວິທີທີ່ເຂົາ ສະແດງຜົນສຳເລັດໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເຂົາອອກມາ;

ຕົວຢ່າງ: ພວກເຂົາສາມາດອະທິບາຍແນວຄວາມຄິດລວມຍອດໃດໜຶ່ງໃຫ້ຄູໄດ້ ຖືວ່າເປັນຜົນສຳເລັດ ແທນ ທີ່ຈະເປັນການຕອບຄຳຖາມໃນການສອບເສັງພາກຂຽນເທົ່ານັ້ນ. ອີກປະການໜຶ່ງ, ຄູອາດຊຸກຍູ້

ໃຫ້ມີອາສາສະໝັກຫຼາຍຄົນຕື່ມ ໃນການເຮັດວຽກໃນຫ້ອງຮຽນ ເຊິ່ງຈະຫຼຸດຜ່ອນຄວາມໜັກໜ່ວງ ໃນການສອນຂອງຄູ.

3. ປະໂຫຍດທີ່ພໍ່ແມ່/ຜູ້ປົກຄອງຈະໄດ້ຮັບ.

ໂດຍຜ່ານສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ພໍ່ແມ່/ຜູ້ ປົກຄອງໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບລູກຫຼານຂອງຕົນວ່າໄດ້ຮັບການສຶກສາອົບຮົມຄືແນວໃດ. ພວກເຂົາ ໄດ້ກາຍເປັນຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ຖືເປັນຄວາມສຳຄັນທີ່ຈະໄດ້ຊ່ວຍລູກຫຼານຕົນເອງ ໃນການຮຽນຮູ້. ເມື່ອຄູຂໍຄຳເຫັນຈາກພວກເຂົາກ່ຽວກັບເດັກ, ພວກເຂົາເຈົ້າຈະຮູ້ສຶກວ່າມີຄຸນຄ່າ ແລະ ພິຈາລະນາ ຕົນເອງວ່າມີສ່ວນທີ່ເທົ່າທຽມກັບຜູ້ອື່ນ ໃນການສະໜອງໂອກາດການຮຽນຮູ້ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ສຳລັບລູກ ຫຼານຂອງຕົນ. ຜູ້ປົກຄອງຍັງສາມາດຮຽນຮູ້ວິທີແກ້ບັນຫາ ກ່ຽວກັບລູກຫຼານຂອງຕົນໄດ້ດີຂຶ້ນ ໂດຍນຳໃຊ້ ເຕັກນິກຕ່າງໆ ທີ່ຄູໃຊ້ໃນໂຮງຮຽນ. ນອກນີ້ພວກເຂົາຍັງໄດ້ຮຽນຮູ້ທີ່ຈະປະຕິສຳພັນກັບຄົນອື່ນໆໃນຊຸມຊົນ ລວມທັງ ເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ້ບັນຫາຂອງກັນ ແລະ ກັນອີກດ້ວຍ. ສິ່ງສຳຄັນທີ່ສຸດ ກໍຄື ພວກເຂົາຮູ້ວ່າລູກຫຼານຂອງເຂົາ ແລະ ເດັກທຸກຄົນພວມໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ.

4. ຜົນປະໂຫຍດທີ່ຊຸມຊົນຈະໄດ້ຮັບ

ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ສາມາດທີ່ຈະໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງຕໍ່ຊຸມຊົນໄດ້ ເຊັ່ນ: ຊຸມຊົນຈະມີຄວາມຮູ້ສຶກພາກພູມໃຈ ໃນເມື່ອເດັກໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ໄດ້ຮຽນຮູ້ ຫຼາຍຂຶ້ນ. ພວກເຂົາຈະຄົ້ນພົບວ່າມີ “ຜູ້ນຳຊຸມຊົນໃນອະນາຄົດ” ມີຈຳນວນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຊິ່ງພວກເຂົາ ມີຄວາມກຽມພ້ອມທີ່ຈະເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າໃນສັງຄົມ. ຊຸມຊົນຈະເຫັນວ່າບັນຫາສັງຄົມທີ່ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ ເຊັ່ນ: ອາດຊະຍາກຳເລັກງໝ້ອຍໆ ຫຼື ບັນຫາຂອງໄວລຸ້ນອາດຈະລົດລົງ. ສະມາຊິກຊຸມຊົນຈະເຂົ້າມາປະກອບສ່ວນໃນໂຮງຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ, ມີການພົວພັນລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ຄຳຖາມ.

- ຈົ່ງບອກຄວາມໝາຍ ຂອງການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ການເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ມີແນວໃດແດ່ ?
1. ເປັນຫຍັງການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ຈຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ?
  2. ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ມີ ຫຍັງແດ່ ?

3. ກະລຸນາຂຽນແນວຄວາມຄິດຂອງທ່ານກ່ຽວກັບຄຸນລັກສະນະສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ມີຫຍັງແດ່ ? ແລະ ສິ່ງໃດທີ່ຄວນເອົາໃຈໃສ່ ?
4. ພາກສ່ວນໃດແດ່ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການປ່ຽນແປງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ?
  - ຈົ່ງອະທິບາຍຜົນປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ຮັບຂອງແຕ່ພາກສ່ວນ.
5. ນອກຈາກຜົນປະໂຫຍດທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນທ່ານຄິດວ່າຍັງມີອັນແດ່ທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ເວົ້າເຖິງ?

ບົດທີ 2 : ການສຶກສາສະພາບບັນຫາ, ວິທີສ້າງ ແລະ ການຮັກສາສະພາບ

ແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ຍືນຍົງ

ແບບຟອມຂ້າງລຸ່ມນີ້ ຈະຊ່ວຍປະເມີນໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ. ກະລຸນາຕື່ມໃສ່ຊ່ອງຫວ່າງ ດ້ວຍຄວາມຈິງໃຈເທົ່າທີ່ເປັນໄປໄດ້. ໂດຍການໝາຍ (✓) ໃສ່ດ້ານໜ້າຂອງແຕ່ລະຂໍ້ ທີ່ໂຮງຮຽນຂອງທ່ານພວມປະຕິບັດຢູ່ແລ້ວ ແລະ ບໍ່ຕ້ອງເປັນຫ່ວງວ່າອາດຈະມີຫຼາຍຂໍ້ມູນທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຖາມ. ໂດຍຜ່ານເຄື່ອງມືນີ້, ພວກເຮົາຈະສາມາດເຮັດວຽກກັບສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ດ້ວຍກັນ. ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ໝາຍສໍາເລັດໃສ່ຮ່າງປະເມີນນີ້ແລ້ວ, ທ່ານຈະໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນ ເພື່ອຈະເລີ່ມການວາງແຜນ ແລະ ດໍາເນີນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ໃນໂຮງ ຮຽນຂອງທ່ານ.

I. ການສຶກສາສະພາບບັນຫາສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

1. ນະໂຍບາຍຂອງໂຮງຮຽນແລະການສະໜັບສະໜູນຈາກຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ

- ___ ມີຄະນະຮັບຜິດຊອບ, ວິໄສທັດແລະນະໂຍບາຍ ກ່ຽວກັບການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດ ລວມທັງ ຂໍ້ຈໍາກັດຕໍ່ການຈໍາແນກການຮຽນຮ່ວມ;
- ___ ມີທະບຽນລາຍຊື່ຂອງເດັກທີ່ຢູ່ໃນເກນອາຍຸການຮຽນຢູ່ໃນຊຸມຊົນໄດ້ເຂົ້າ ແລະບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ;
- ___ ດໍາເນີນການປະຊາສໍາພັນເພື່ອປຸກລະດົມຊຸກຍູ້ຜູ້ປົກຄອງໃຫ້ເອົາເດັກເຂົ້າຮຽນ, ການປະຊາສໍາພັນນັ້ນ ຕ້ອງເລັ່ງໃສ່ວ່າເດັກທຸກຄົນຄວນໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຖືກຍິນດີຕ້ອນຮັບຈາກໂຮງຮຽນ;
- ___ ມີເອກະສານ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ກ່າວເຖິງການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ ສໍາລັບເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ;
- ___ ຮູ້ຈັກວ່າອົງການຈັດຕັ້ງວິຊາຊີບ, ກຸ່ມໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນໃດ ທີ່ສາມາດ ສະໜອງຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ສໍາລັບການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ;

- _____ ສະແດງໃຫ້ເຫັນແນວທາງໃດໜຶ່ງວ່າຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ່ເຂົ້າໃຈທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມ ສຳຄັນຂອງການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ;
- _____ ໄດ້ກະກຽມບັນຊີບັນດາອຸປະສັກທີ່ກົດກັນໃນການພັດທະນາສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການ ຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ບັນຊີແນວທາງທີ່ຈະເອົາຊະນະອຸປະສັກ ເຫຼົ່ານີ້;
- _____ ມີຄວາມເຂົ້າໃຈດີໃນການປ່ຽນແປງນະໂຍບາຍໂຮງຮຽນ ແລະ ການປະຕິບັດຕ່າງໆ ທີ່ກົດກັນ ເດັກຍິງ ແລະ ເດັກຊາຍບາງຄົນຈາກການໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບເຊັ່ນ: ຄ່າໃຊ້ ຈ່າຍຕ່າງໆ, ຕາຕະ ລາງຮຽນປະຈຳວັນ ແລະ ອື່ນໆ.
- _____ ສະໜອງຄວາມຍືດຍຸ່ນໃຫ້ຄູ ເພື່ອຈະສືບຕໍ່ຕິດຕາມວິທີການສອນທີ່ເປັນນະວັດຕະກຳໃໝ່ ສຳລັບ ຊ່ວຍໃຫ້ເດັກທຸກຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້;
- _____ ມີການເຊື່ອມສຳພັນກັບຊຸມຊົນ, ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ສະໜອງໂອກາດ ເພື່ອການແລກປ່ຽນແນວຄວາມຄິດກັບຊຸມຊົນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເກີດການປ່ຽນ ແປງ ເພື່ອການປະຕິບັດການຮຽນຮ່ວມ;
- _____ ຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງພະນັກງານ ຄູອາຈານ ແລະ ບໍ່ມີການຂົ່ມຂູ່ ແລະ ເອົາ ລັດ-ເອົາ ປຽບກັນ;
- _____ ມີການສະໜັບສະໜູນທີ່ມີປະສິດທິພາບ, ການນິເທດ ແລະ ລະບົບການຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນບ່ອນທີ່ທຸກຄົນມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບເລື່ອງນີ້ ແລະ ເຮັດເປັນເອກະສານ ບັນທຶກການປ່ຽນແປງ ໃນການປະຕິບັດການຮຽນຮ່ວມ ລວມທັງກຳນົດການຕັດສິນໃຈໃນອະ ນາຄົດ.

2. ສະພາບແວດລ້ອມໂຮງຮຽນ

- _____ ມີສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກທີ່ກົງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກນັກຮຽນທຸກຄົນເຊັ່ນ ຫ້ອງນ້ຳ ແຍກຍິງ- ຊາຍ ແລະ ທາງລາດສຳລັບເດັກພິການທາງຮ່າງກາຍ;
- _____ ມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ຍິນດີຕ້ອນຮັບ, ຖືກສຸຂະລັກສະນະ ແລະ ສະອາດ;
- _____ ມີປະລິມານນ້ຳດື່ມທີ່ປອດໄພ, ສະອາດ ແລະ ບໍລິການອາຫານ ຫຼື ຂາຍອາຫານທີ່ຖືກຫຼັກອະ ນາໄມ ແລະ ຫຼັກໄພຂະນາການ;
- _____ ມີບຸກຄະລາກອນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ຫຼື ມີແຜນພັດທະນາບຸກຄະລາກອນຂອງໂຮງຮຽນ (ຜູ້ຊາຍ ແລະ ຜູ້ຍິງທີ່ມີພື້ນຖານແຕກຕ່າງກັນທາງດ້ານຜິວພັນ, ຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ, ຄວາມສາມາດດ້ານຮ່າງ ກາຍ, ສາສະ ໜາ, ພາສາ, ຖານະທາງເສດຖະກິດສັງຄົມ ແລະ ອື່ນໆ);

- ___ ມີບຸກຄະລາກອນ ເຊັ່ນ ຜູ້ແນະແນວ ແລະ ຄູສອນສອງພາສາເຊິ່ງເປັນ ຜູ້ທີ່ສາມາດກຳນົດ-ລະບຸ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການພິເສດໃນການຮຽນຮູ້;
- ___ ມີຂະບວນການ ແລະ ວິທີດຳເນີນການໃນສະຖານທີ່ ເພື່ອຊ່ວຍຄູອາຈານທຸກຄົນ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ເດັກ ໃຫ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອທີ່ຈະກຳນົດ/ລະບຸ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ມີ ຄວາມຕ້ອງການ ພິເສດໃນການຮຽນຮູ້;
- ___ ເນັ້ນໃສ່ການເຮັດວຽກເປັນທີມງານໃນໝູ່ຄູ ແລະ ນັກຮຽນ;
- ___ ມີການເຊື່ອມສຳພັນກັບພະນັກງານສາທາລະນະສຸກທີ່ມີຢູ່ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າຈະສະໜອງການ ກວດກາ ສຸຂະພາບໃຫ້ເດັກເປັນໄລຍະ.

3. ທັກສະ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິຂອງຄູ

- ___ ສາມາດອະທິບາຍຄວາມໝາຍຂອງການສຶກສາແບບ “ຮຽນຮ່ວມ” ແລະ “ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້” ແລະ ສາມາດໃຫ້ຕົວຢ່າງຂອງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນ ມິດໃນການຮຽນຮູ້;
- ___ ເຊື່ອວ່າເດັກທຸກຄົນ, ເດັກຍິງ, ເດັກທຸກຍາກ ຫຼື ຮັ່ງມີ, ເດັກຊົນເຜົ່າທີ່ມີພາສາແຕກຕ່າງ ລວມ ທັງເດັກພິການສາມາດຮຽນຮູ້ໄດ້;
- ___ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຊອກຫາເດັກໃນເກນອາຍຸຮຽນທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເພື່ອເບິ່ງວ່າເຂົາໄດ້ ຮັບການ ສຶກສາ;
- ___ ຮູ້ກ່ຽວກັບພະຍາດຕ່າງໆທີ່ເປັນສາເຫດໃຫ້ເກີດມີບັນຫາດ້ານຮ່າງກາຍ, ອາລົມ ແລະ ການ ຮຽນຮູ້; ພ້ອມທັງສາມາດຊ່ວຍນັກຮຽນທີ່ສຸຂະພາບບໍ່ສົມບູນ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການດູແລ່ຢ່າງຖືກ ຕ້ອງ-ເໝາະສົມ;
- ___ ໄດ້ຮັບການກວດສຸຂະພາບປະຈຳປີ ຄຽງຄູ່ກັບພະນັກງານບຸກຄະລາກອນອື່ນໆ
- ___ ມີຄວາມຄາດຫວັງສູງສຳລັບເດັກທຸກຄົນ ແລະ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ເຂົາຮຽນໃຫ້ຈົບ;
- ___ ຮັບຮູ້ຕໍ່ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການ ການຮຽນຮູ້ພິເສດ;
- ___ ສາມາດລະບຸ / ກຳນົດຄວາມລຳອຽງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ບົດບາດຍິງຊາຍ ຢູ່ໃນສີ່ ອຸປະກອນການສອນ, ສະພາບແວດລ້ອມຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ການສຶດສອນຂອງເຂົາ ພ້ອມ ທັງສາມາດກວດ ເພື່ອແກ້ໄຂສິ່ງທີ່ລຳອຽງໃຫ້ຖືກຕ້ອງ;

- _____ ຊ່ວຍນັກຮຽນຮຽນຮູ້ທີ່ຈະກຳນົດ/ລະບຸແລະກວດແກ້ຄວາມລຳອຽງ ກ່ຽວກັບ ບົດບາດຍິ່ງຊາຍ ແລະ ວັດທະນະທຳ ໃນສີ່-ອຸປະກອນການຮຽນ;
- _____ ປັບປຸງຫຼັກສູດ, ບົດຮຽນ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆຂອງໂຮງຮຽນໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກທີ່ມີ ພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດຫຼາກຫຼາຍ;
- _____ ໃຊ້ເນື້ອໃນ, ພາສາ ແລະ ຍຸດທະສາດໃນການສົດສອນເພື່ອຈະຊ່ວຍນັກຮຽນທຸກຄົນໄດ້ຮຽນຮູ້;
- _____ ສາມາດປະເມີນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກໃນທິດທາງທີ່ເໝາະສົມຕໍ່ຄວາມສາມາດ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງເດັກ;
- _____ ຮັບຟັງການສ່ອງແສງ ແລະ ເປີດເຜີຍຈິງໃຈທີ່ຈະຮຽນຮູ້, ປັບໃຫ້ເໝາະສົມ, ທົດລອງ ແລະ ປ່ຽນແປງ;
- _____ ສາມາດເຮັດວຽກເປັນທີມງານ.

4 . ການພັດທະນາຄູ

- _____ ເຂົ້າຮ່ວມການປະຊຸມສຳມະນາ ຫຼື ຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບ ການພັດທະນາຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນທີ່ມີ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ໄດ້ຮັບການເຝິກອົບຮົມ ທາງວິຊາຊີບຂັ້ນສູງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ;
- _____ ນຳສະເໜີບົດກ່ຽວກັບການພັດທະນາຫ້ອງຮຽນ ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ຕໍ່ຄູ່ຜູ້ອື່ນໆ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ;
- _____ ຮັບການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອປັບປຸງຄວາມເຂົ້າໃຈເນື້ອໃນຂອງວິຊາຮຽນ(ເຊັ່ນຄະນິດສາດ)
- _____ ຮັບການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອເພື່ອພັດທະນາການສອນ ແລະ ສີ່ອຸປະກອນທີ່ກ່ຽວພັນກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້;
- _____ ຮັບການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ໂດຍຜ່ານການສັ່ງເກດຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ແຜນນິເທດທີ່ເປັນລາຍລັກອັກສອນ;
- _____ ມີບ່ອນເຮັດວຽກ ຫຼື ຫ້ອງພັກຜ່ອນທີ່ພວກເຂົາສາມາດກະກຽມເອກະສານສົດສອນ ແລະ ແລກປ່ຽນແນວຄວາມຄິດ;
- _____ ສາມາດໄປທັດສະນະຢັ້ງຢືນຢາມໂຮງຮຽນ “ຕົວແບບ” ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

5. ເດັກນັກຮຽນ

- ___ ເດັກໃນເກນອາຍຸຮຽນ ທຸກຄົນຢູ່ຊຸມຊົນໄປໂຮງຮຽນປົກກະຕິ;
- ___ ນັກຮຽນທຸກຄົນມີປຶ້ມແບບຮຽນ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນທີ່ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການໃນການ ຮຽນຮູ້ຂອງເຂົາ ;
- ___ ນັກຮຽນທຸກຄົນໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນການປະເມີນຜົນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ເພື່ອຊ່ວຍເຂົາຕິດຕາມຄວາມກ້າວໜ້າຂອງຕົນ;
- ___ ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະຄວາມສາມາດຫຼາກຫຼາຍມີໂອກາດເທົ່າທຽມທີ່ຈະຮຽນຮູ້ ແລະ ສະແດງອອກໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໃນໂຮງຮຽນ;
- ___ ນັກຮຽນທຸກຄົນໄດ້ຮັບການຕິດຕາມ,ພົວພັນ ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ມາໂຮງຮຽນປົກກະຕິ;
- ___ ນັກຮຽນທຸກຄົນມີໂອກາດເທົ່າທຽມກັນໃນການເຂົ້າຮ່ວມທຸກກິດຈະກຳຂອງໂຮງຮຽນ;
- ___ ນັກຮຽນທຸກຄົນຊ່ວຍພັດທະນາແນວທາງ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໃນໂຮງຮຽນ ໂດຍແນໃສ່ການຮຽນຮ່ວມ, ການບໍ່ຈຳແນກ, ການຕ້ານຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການລະເມີດ.

6. ເນື້ອໃນວິຊາການ ແລະ ການປະເມີນຜົນ

- ___ ຫຼັກສູດອະນຸຍາດໃຫ້ໃຊ້ການສິດສອນ ແລະ ວິທີການຮຽນຮູ້ທີ່ແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນ ການສົນທະນາອະພິປາຍ ແລະ ການຫຼິ້ນບົດບາດສົມມຸດ;
- ___ ເນື້ອໃນຂອງຫຼັກສູດເຊື່ອມໂຍງກັບ ປະສົບການຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເດັກທຸກຄົນໃນໂຮງຮຽນ ບໍ່ວ່າເຂົາຈະມີພື້ນຖານ ຫຼືຄວາມສາມາດແນວໃດກໍຕາມ;
- ___ ຫຼັກສູດໄດ້ແຊກຊ້ອນເຂົ້າໃນການຮູ້ອ່ານອອກຂຽນເປັນ, ການຄຳນວນ ແລະ ຫັກສະຊີວິດເຂົ້າໃນທຸກຂົງເຂດວິຊາຮຽນ;
- ___ ຄູນຈຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ທີ່ມີໃນຫ້ອງຖິ້ມເພື່ອຊ່ວຍເດັກຮຽນຮູ້.
- ___ ສີ່ອຸປະກອນຫຼັກສູດ ປະກອບມີຮູບພາບ, ຕົວຢ່າງ ແລະ ຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຄົນປະເພດທີ່ແຕກຕ່າງຫຼາກຫຼາຍ ລວມທັງ ເດັກຍິງ ແລະ ແມ່ຍິງ, ຊົນເຜົ່າ, ຄົນທີ່ມາຈາກຊັ້ນຄົນພື້ນຖານສັງຄົມ/ ເສດ ຖະກິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ຄົນພິການ;
- ___ ຫຼັກສູດໄດ້ຖືກປັບໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບລະດັບແລະວິທີຮຽນຮູ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ໂດຍສະເພາະຕໍ່ກັບເດັກທີ່ມີຄວາມເປັນພິການ;
- ___ ເດັກທີ່ມີບັນຫາໃນການຮຽນຮູ້ມີໂອກາດທີ່ຈະທົບທວນຄືນບົດຮຽນ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ດີຂຶ້ນ ຫຼືຕ້ອງມີການສອນເພີ່ມ;

___ ຫຼັກສູດ ແລະ ສື່ການຮຽນ ເປັນສິ່ງທີ່ໄດ້ກໃຊ້ຢູ່ ທັງໃນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ;

___ ຫຼັກສູດສົ່ງເສີມທັດສະນະຄະຕິ ເຊັ່ນ ການເຄົາລົບນັບຖື, ຄວາມອົດທົນ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພື້ນຖານທາງວັດທະນະທຳຂອງຕົນ ແລະ ຂອງຜູ້ອື່ນ;

___ ຄູ່ມືເຄື່ອງມືປະເມີນຜົນຫຼາກຫຼາຍ ເພື່ອວັດຄວາມຮູ້, ທັກສະ ແລະ ທັດສະນະຄະຕິ ຂອງນັກຮຽນແທນທີ່ຈະຂຶ້ນກັບການເບິ່ງຄະແນນສອບເສັງພຽງຢ່າງດຽວເທົ່ານັ້ນ;

7. ຂົງເຂດວິຊາຮຽນພິເສດ / ກິດຈະກຳຫຼັກສູດເພີ່ມເຕີມ

___ ເດັກທີ່ມີຄວາມເປັນພິການທາງຮ່າງກາຍມີໂອກາດເພື່ອຫຼິ້ນ ແລະ ພັດທະນາທາງກາຍະພາບ;

___ ເດັກຍິງກໍມີການເຂົ້າເຖິງເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ມີໂອກາດສຳລັບການຫຼິ້ນທາງກາຍະພາບ (ເຊັ່ນ ມີເວ ລາເທົ່າທຽມກັນທີ່ຈະຫຼິ້ນຢູ່ເດີນບານ) ແລະ ກິດຈະກຳຫຼັກສູດເພີ່ມເຕີມອື່ນໆ ເໝືອນເດັກຊາຍ;

___ ເດັກທຸກຄົນມີໂອກາດໃນການອ່ານ, ຊຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ເປັນພາສາຂອງເຂົາເອງ;

___ ໂຮງຮຽນສະແດງຄວາມເຄົາລົບນັບຖືເດັກທີ່ມາຈາກທຸກໆສາສະໜາ; ເດັກມີໂອກາດຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຮີດຄອງຂອງສາສະໜາຕ່າງໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມໃນມື້ເຂົ້າຮຽນ;

8. ຊຸມຊົນ

___ ກຸ່ມພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນຮູ້ກ່ຽວກັບ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອໂຮງຮຽນ ໃຫ້ກາຍເປັນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້;

___ ຊຸມຊົນຊ່ວຍເຫຼືອໂຮງຮຽນໃຫ້ເຂົ້າເຖິງເດັກທຸກຄົນ ທີ່ເຄີຍຖືກປະປ່ອຍບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ;

___ ກຸ່ມຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນສະເໜີແນວຄວາມຄິດ ແລະ ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການດຳເນີນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

___ ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານຈາກໂຮງຮຽນ ກ່ຽວກັບການມາໂຮງຮຽນ ແລະ ຜົນການຮຽນຂອງລູກຫຼານ;

___ ລາຍການປະເມີນຜົນເອງຂ້າງເທິງນີ້ຈະຊ່ວຍ ທ່ານ ແລະ ເພື່ອນຂອງທ່ານ ເລີ່ມການວາງແຜນ ແລະ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ໃນໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ. ເຄື່ອງມືຕໍ່ໄປໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ຈະແນະນຳ ທ່ານ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ຈະເຮັດສິ່ງນີ້,

ສະນັ້ນ, ທ່ານຈຶ່ງຢາລືມລາຍ ການປະເມີນຕົນເອງນີ້ ຄວນຈົດຈຳໄວ້ອີກວ່າ: ການດຳເນີນການ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ເປັນຂະບວນວິວັດ ຕໍ່ເນື່ອງ. ທ່ານເອງ ແລະ ເພື່ອນຂອງທ່ານ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນຈະຕ້ອງການທົບທວນ ເບິ່ງລາຍການປະເມີນເປັນບາງເວລາຂອງປີຮຽນ ເພື່ອຕິດຕາມເບິ່ງວ່າ ທ່ານກຳລັງເຄື່ອນໄຫວໄດ້ຕາມ ອັດຕາທີ່ຍອມຮັບໄດ້ ຫຼື ບໍ່ເພື່ອໃຫ້ໂຮງຮຽນມີສະພາບ ແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

II. ວິທີສ້າງ ແລະ ຮັກສາການປ່ຽນແປງໃຫ້ຍືນຍົງ

ລາຍການຕ່າງໆຂ້າງລຸ່ມນີ້ ມີຄວາມຈຳເປັນທີ່ຈະພາໄປສູ່ຄວາມຍືນຍົງຂອງການປ່ຽນແປງ ໃນໂຮງຮຽນ. ມີຂັ້ນຕອນໃດແດ່ ທີ່ຂຽນຢູ່ຂ້າງລຸ່ມສອດຄ່ອງກັບສິ່ງທີ່ທ່ານໄດ້ຂຽນລົງໃນເຈ້ຍຂອງ ທ່ານ? ມີຂັ້ນຕອນໃດແດ່ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ? ໃຫ້ສົນທະນາກັນວ່າ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງແຕກຕ່າງກັນກັບເພື່ອນ ຂອງທ່ານ ແລະ ຈະສາມາດສົ່ງເສີມໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນໂຮງຮຽນຂອງທ່ານໄດ້ຢ່າງໃດ.

1. ການນຳພາ.

ເພື່ອການປ່ຽນແປງເປັນສິ່ງສຳຄັນ; ປາສະຈາກການນຳພາຈະບໍ່ມີການປ່ຽນແປງເກີດຂຶ້ນ. ບັນ ດາຜູ້ນຳພາ ເຊັ່ນ: ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ, ຄູອາວຸໂສ ຫຼື ຄູ່ຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈທີ່ສຸດ ແລະ ມີພັນທະທີ່ສຸດຕໍ່ການປ່ຽນແປງຈຳເປັນຕ້ອງເປັນ “ຜູ້ກະທຳໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງ”, ພວກເຂົາ ຄືຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ອົງການຈັດຕັ້ງ, ການນິເທດຕິດຕາມ ແລະ ເປັນຜູ້ນຳໜ້າພາທາງ. ນອກຈາກນັ້ນ ກໍຍັງປະກອບມີຜູ້ນຳຊຸມຊົນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນ ເມືອງ (ຄພສມ) ແລະ ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ (ຄພສບ) ເຊິ່ງຄະນະດັ່ງກ່າວ ເປັນພາກສ່ວນທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສົ່ງເສີມເດັກທຸກຄົນໃຫ້ໄດ້ເຂົ້າ ຮຽນ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນດີຂຶ້ນ.

2. ການເຝິກອົບຮົມ ແລະ ໂອກາດການໄດ້ຮຽນຮູ້.

ສຳລັບຄູທີ່ອົງໃສ່ການມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ການຈັດກິດຈະກຳແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ເພື່ອແນະ ນຳ ແລະ ສ້າງຄວາມຍືນຍົງໃນການປ່ຽນແປງ. ຕົວຢ່າງ: ເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການກຳນົດວັນພັດ ທະນາພະນັກງານ - ຄູ ເຊິ່ງຈະເປັນວັນທີ່ຄູຈະໄດ້ປະສົບພົບເຫັນການສິດສອນແບບເອົາເດັກ ເປັນໃຈກາງ. ໃຫ້ໂອກາດ ພວກເຂົາໄດ້ສົນທະນາອະພິປາຍຄຳຖາມ ແລະ ຂໍ້ຂ້ອງໃຈຕ່າງໆ ຢ່າງເປີດເຜີຍກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ມີລັກສະນະຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນ ການຮຽນຮູ້. ຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມຄູໃຫ້ສ້າງເກດການສອນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ແລະ ໃຫ້ການສ່ອງແສງ

ຄືນຢ່າງສ້າງສັນ. ເມື່ອມີເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການແຕກຕ່າງກັນ ເຂົ້າຮຽນໃນໂຮງຮຽນ, ໃຫ້ຈັດ ຝັກອົບຮົມ ເພີ່ມເຕີມເພື່ອທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ຄູ:

- (ກ) ເຂົ້າໃຈວິທີຮຽນຮູ້ຂອງເດັກເຫຼົ່ານີ້;
- (ຂ) ຮຽນຮູ້ວິທີສົດສອນແບບໃໝ່;
- (ຄ) ກຳນົດ/ລະບຸການປ່ຽນແປງພາຍໃນໂຮງຮຽນເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກເຫຼົ່ານີ້ຮຽນຮູ້.

ທ່ານຕ້ອງໄດ້ຕິດຕາມ ຜົນຂອງການປະຊຸມເຝິກອົບຮົມໄດ້ມີຜົນດີຊ່ວຍຄູ ຫຼື ບໍ່, ມີຂົງເຂດໃດ ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອສົ່ງເສີມການປ່ຽນແປງທາງດ້ານການສອນ- ການຮຽນ ແລະ ຄວນມີກອງປະຊຸມເຝິກອົບຮົມອັນໃດທີ່ຈະຈັດໃນອະນາຄົດ.

3. ການປັບປຸງການສອນ ແລະ ການຮຽນໃນຫ້ອງຮຽນ

ແມ່ນຈຸດເລັ່ງຂອງການປ່ຽນແປງ ໃນການທີ່ຈະເຮັດໃຫ້ເປັນ ສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ກໍໝາຍຄວາມວ່າແມ່ນພາຍໃນໂຮງຮຽນ ກໍຄືຫ້ອງຮຽນ ນັ້ນເອງ ເຊິ່ງວ່າໂຮງຮຽນເປັນຕົວແທນສະພາບແວດລ້ອມທັງໝົດນັ້ນ, ທ່ານ ແລະ ຫ້ອງຮຽນ ຂອງທ່ານກໍຈະເປັນ ສິ່ງທີ່ໃກ້ຊິດຕິດພັນທີ່ສຸດກັບເດັກ ເພາະທ່ານເອງໄດ້ເຫັນພວກເຂົາຕະ ຫຼອດເວລາ, ເຮັດວຽກກັບເຂົາເຈົ້າໃຫ້ໃກ້ຊິດທີ່ສຸດ ແລະ ວິທີການສົດສອນຂອງຄູກໍຈະມີຜົນ ກະທົບທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ຕໍ່ການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ.

4. ການຕິດຕໍ່ສື່ສານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ

ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເກັບຈາກໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ ລວມທັງ ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມ ແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຈຳເປັນຕ້ອງໃຊ້ເພື່ອບໍລິຫານຈັດການ ແລະ ໃຊ້ໃນ ການຕັດສິນໃຈທີ່ຖືກຕ້ອງ.

5. ຊັບພະຍາກອນຕ່າງໆ

ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ບຸກລະດົມ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນສາມາດ ມີຄວາມສຳຄັນເປັນພິເສດ (ເຊິ່ງພວກເຮົາຈະໄດ້ຮຽນຮູ້ໃນ ພາກທີ III) ກ່ຽວກັບການເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັບຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນເພື່ອທີ່ຈະສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນ ການຮຽນຮູ້.

6. ການວາງແຜນ

ການວາງແຜນທີ່ຍືດຢູ່ນ ແລະ ເປັນໄລຍະຍາວ (3-5ປີ) ສາມາດໃຊ້ເປັນແນວທາງ ເພື່ອການປ່ຽນແປງເທື່ອລະກ້າວ. ແຜນຄວນຈະເຮັດໃຫ້ຄູ/ພະນັກງານ ແລະ ຊຸມຊົນມີເວລາ ເພື່ອປັບປ່ຽນຈາກ ຄວາມເຊື່ອ ແລະ ການປະຕິບັດຈາກອັນເກົ່າໄປສູ່ອັນໃໝ່. ຄູ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ເດັກຄວນເຂົ້າຮ່ວມໃນການ ຕັ້ງຈຸດປະສົງເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ. ຖ້າຫາກມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກຄົນ ໃນຕອນຕົ້ນຫຼາຍສ່ຳ ໃດກໍຈະຍິ່ງເປັນການດີຫຼາຍສ່ຳນັ້ນ.

7. ການຮຽນແບບຮ່ວມມື ແລະ ເປັນຄະນະ

ຕໍ່ຂະບວນການປ່ຽນແປງທີ່ດຳເນີນການຢູ່ນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ “ແຕ່ລະຄົນມີສ່ວນຮ່ວມ; ແຕ່ລະຄົນເປັນຜູ້ຮຽນຮູ້; ແຕ່ລະຄົນເປັນຜູ້ຊະນະ.” ທັດສະນະຄະຕິແບບນີ້ຈະຫລໍ່ລ້ຽງຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ຄວາມໝັ້ນໃຈ ແລະ ມັນຈະສົ່ງເສີມການແລກປ່ຽນໃນໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມ ກັນ.

8. ພາລະກິດ, ວິໄສທັດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງໂຮງຮຽນ

ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບການພັດທະນາປຸ້ນອ້ອມຄຸນລັກສະນະຕ່າງໆທີ່ສຳຄັນຂອງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ຄືດັ່ງໄດ້ກ່າວຢູ່ໃນເຄື່ອງມືຂໍ້ທຳອິດ ໃນປຶ້ມຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້. ແຕ່ລະຄົນ - ຄູ, ຜູ້ບໍລິຫານ, ເດັກ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນຄວນມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການພັດທະນາພາລະກິດ ແລະ ວິໄສທັດຂອງໂຮງຮຽນ.

9. ການຕິດຕໍ່ສື່ສານທີ່ພວມດຳເນີນຢູ່.

ໃນນີ້ການເກັບກຳຂໍ້ມູນຈາກຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນແມ່ນຈຳເປັນ ເພື່ອຈະໄດ້ຮັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນຈາກເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຈະໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເດັກທຸກຄົນໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້ຢ່າງເຕັມຄວາມສາມາດທີ່ເຂົາມີ, ກໍຄືເພື່ອເພີ່ມທະວີຄວາມຮູ້ສຶກເປັນເຈົ້າຂອງຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ການແລກປ່ຽນຊັບພະຍາກອນ ລະຫວ່າງຊຸມຊົນ ແລະ ໂຮງຮຽນ.

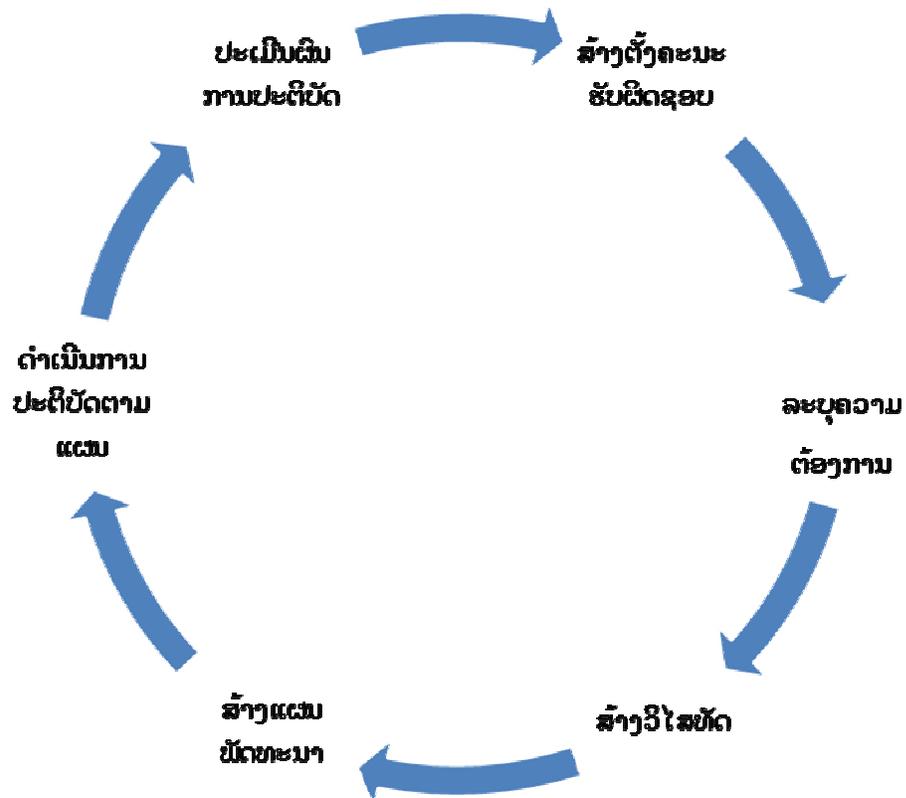
ຄຳຖາມ:

1. ນອກຈາກແບບຟອມການປະເມີນຜົນທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນບົດຮຽນນີ້ທ່ານຍັງມີສິ່ງໃດທີ່ເຫັນວ່າຄວນເພີ່ມເຕີມ ?
2. ວິທີສ້າງແລະຮັກສາການປ່ຽນແປງໃນໂຮງຮຽນໃຫ້ຍືນຍົງຄວນເຮັດໜຶ່ງແດ່ ?

ບົດທີ 3 : ຂັ້ນຕອນເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນ ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມເປັນ ການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

I. ວິທີວາງແຜນ ເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ປະເມີນວ່າໂຮງຮຽນຂອງທ່ານພວມເດີນທາງຮອດບ່ອນໃດແລ້ວ ເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນ ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າ ຂະບວນການປ່ຽນແປງເກີດຂຶ້ນຄືແນວໃດແລ້ວ, ທ່ານຈະຕ້ອງການຕັດສິນໃຈວ່າຈະເລີ່ມດ້ວຍຂັ້ນຕອນອັນໃດໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ ເພື່ອຈະສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້, ຈະເປັນພຽງໜຶ່ງຫ້ອງຮຽນ ຫຼື ທັງໝົດໂຮງຮຽນ. ຂ້າງລຸ່ມນີ້ຈະເປັນຂໍ້ແນະນຳຂັ້ນຕອນຕ່າງໆ ເພື່ອວາງແຜນແລະປະຕິບັດການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ບັນດາໜ້າວຽກທີ່ຈະປະຕິບັດທັງໝົດຄວນເປັນໄປຕາມ 6 ຂັ້ນຕອນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ຂັ້ນຕອນທີ 1: ສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງສະພາບແວດລ້ອມການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ກຳນົດບຸກຄົນທີ່ຈະມີບົດບາດໃນການວາງແຜນ ແລະ ປະຕິບັດການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ຕັ້ງກຸ່ມປະສານງານ. ບຸກຄົນເຫຼົ່ານີ້ຈະຈັດ ຕັ້ງຄະນະ ຮັບຜິດຊອບ ສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ຄະນະຮັບຜິດຊອບອາດຈະປະກອບດ້ວຍຄູ 3-4 ທ່ານ, ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງ 2-3 ທ່ານ ຫຼື ອາດຈະເປັນຄະນະໃຫຍ່ກວ່ານີ້ກໍໄດ້. ກຸ່ມປະສານງານອາດປະກອບດ້ວຍ ຄູ, ຜູ້ບໍລິຫານ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ ໃນໂຮງຮຽນ; ນັກການສຶກສາ ແລະ ຜູ້ບໍລິການສຸຂະພາບ; ບຸກຄົນຈາກກຸ່ມດ້ອຍຕ່າງໆ; ຄົນພິການ; ນັກຮຽນທ້ອງໃຫຍ່; ຜູ້ປົກຄອງ; ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ.

ຂັ້ນຕອນທີ 2: ລະບຸຄວາມຕ້ອງການ.

ກ. ຄົນສ່ວນຫຼາຍໄດ້ຮູ້ຫຍັງມາແດ່ແລ້ວ ແລະ ສິ່ງໃດແດ່ທີ່ພວກເຂົາຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້ອີກ ?

1) ການສຳຫຼວດຄວາມຮູ້ຂອງກຸ່ມປະສານງານ. ບັນດາສະມາຊິກໃນຄະນະຮັບ ຜິດຊອບສ້າງສະ ພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ໄດ້ຮູ້ຫຍັງແດ່ແລ້ວກ່ຽວກັບ ຄຸນລັກສະນະ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້? ທ່ານ ແລະ ພວກເຂົາເຫຼົ່ານີ້ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ ແລະ ແຕ່ລະຄົນຈະ ຮຽນຮູ້ໄດ້ແນວໃດ?

ຕົວຢ່າງ: ເຊີນແຂກມາ ປາຖະກະຖາໃຫ້ຄວາມຮູ້, ພົບປະກັບ ວິທະຍາກອນທີ່ຈະໃຫ້ຄວາມຮູ້ ແລະ ສູນ ຊັບພະຍາກອນ ຕ່າງໆ.

2) ສຳຫຼວດຄວາມຮູ້ຂອງນັກຮຽນ, ພະນັກງານ/ຄູ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ. ເມື່ອກຸ່ມ ປະສານງານມີຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ແລ້ວ, ໃຫ້ຕັດສິນໃຈວ່າຈະຖາມຜູ້ອື່ນໆມີຫຍັງແດ່? ສິ່ງນີ້ອາດຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບ ການສຳພາດສ່ວນບຸກຄົນແບບງ່າຍໆ ຫຼື ສົນທະນາເປັນກຸ່ມ ຫຼື ທ່ານອາດຈະອອກແບບສອບ ຖາມສິ້ນໆກໍໄດ້.

ຂ. ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນ ແລະ ເດັກໃນຊຸມຊົນ

1) ທົບທວນ (ຫຼື ເຮັດໃຫ້ແລ້ວ) ແບບສອບຖາມປະເມີນຕົນເອງ ກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມ ແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນຕອນຕົ້ນຂອງເຄື່ອງມືນີ້ກ່ຽວກັບ “ດຽວນີ້, ພວກເຮົາ ພວມຢູ່ຈຸດໃດ”. ເຮັດເປັນລາຍການສິ່ງທີ່ໂຮງຮຽນຂອງທ່ານພວມເຮັດຢູ່ແລ້ວ

ແລະ ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງ ເຮັດ ເພື່ອໃຫ້ປ່ຽນເປັນ ສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

- 2) ຊອກເບິ່ງວ່າຍັງມີເດັກຄົນໃດ ທີ່ຍັງບໍ່ມາເຂົ້າໂຮງຮຽນ. “ການນຳເອົາເດັກທຸກຄົນ ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້”.
- 3) ກຳນົດຄວາມຈຳເປັນທາງການສຶກສາຂອງນັກຮຽນ ແລະ ບັນດາເດັກທີ່ເຄີຍຖືກປ່ອຍປະໂຫຍດໃນຊຸມ ຊົນຂອງທ່ານ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບຈຳເປັນຕ້ອງເຂົ້າໃຈ ຄວາມຕ້ອງການເຫຼົ່ານີ້ຢ່າງເຖິງຖອງເທົ່າ ທີ່ຈະເປັນໄປໄດ້ ເພື່ອທີ່ຈະສ້າງແຜນທີ່ດີຂອງທ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນສຳລັບທີ່ຈະບັນຈຸເອົາເດັກ ເຫຼົ່ານີ້ເຂົ້າຮຽນ. ຄະນະ ຮັບຜິດຊອບອາດຈະຕ້ອງເຮັດການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ.
  - ຖ້າຫາກການຮຽນຂອງນັກຮຽນຍັງເຮັດບໍ່ທັນສຳເລັດຜົນເທື່ອ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງສາມາດໃຫ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນ ປະໂຫຍດ ກ່ຽວກັບລູກຫຼານຂອງເຂົາແກ່ຄະນະຮັບຜິດຊອບ.
- 4) ກຳນົດ ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງທ່ານ. ລຽງລາຍການການສະໜັບ ສະໜູນ ແລະ ການບໍລິການທີ່ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ສຳລັບເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດ ແຕກຕ່າງກັນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດລວມເອົາການບໍລິການຂອງລັດ, ອົງກອນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດ, ຄູ່ມືກສຸຂະ ພາບ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນຕ່າງໆ.
- 5) ພັນລະນາ/ບັນຍາຍເຖິງແຜນງານການສຶກສາໃນປະຈຸບັນ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຂອງໂຮງຮຽນ. ການບັນຍາຍນີ້ ຄວນຊີ້ໃຫ້ເຫັນຢ່າງຈະແຈ້ງວ່າ ມີອາຄານສະຖານທີ່, ເພີນິເຈີ ແລະ ວັດຖຸອຸປະ ກອນຕ່າງໆ ອັນໃດແດ່ທີ່ສະໜອງໃຫ້ ແລະ ໄດ້ນຳໃຊ້ຢູ່ໃນປະຈຸບັນ. ເດັກທຸກຄົນສາມາດເຂົ້າ ເຖິງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ບໍ່? ຖ້າບໍ່, ຈະເຮັດແນວໃດເພື່ອຈະໃຫ້ເຂົາເຖິງໄດ້?
- 6) ກຳນົດ ແລະ ພັນລະນາເຖິງຂະບວນການສອນ-ການຮຽນໃນທ້ອງຮຽນ. ຢັ້ງມຢາມທ້ອງຮຽນ ແລະ ພັນລະນາຢ່າງລະອຽດຕາມທີ່ເຮົາໄດ້ເຫັນ ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ຄູ ແລະ ນັກຮຽນໄດ້ເຮັດ. ທ້ອງຮຽນເຫຼົ່າ ນີ້ມີລັກສະນະການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນມິດຕໍ່ການຮຽນຮູ້ບໍ່? ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງວ່າມັນມີ ແລະ ຍ້ອນຫຍັງຈຶ່ງວ່າມັນບໍ່ມີ? ໃຫ້ວິເຄາະຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້. ໃຫ້ບັນຍາຍເຖິງການປ່ຽນແປງທີ່ຈຳເປັນ ຕ້ອງເຮັດ ເພື່ອສ້າງທ້ອງຮຽນ ທີ່ມີລັກສະນະຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນມິດຕໍ່ການຮຽນຮູ້. ໃຫ້ພິຈາລະ ນາຂະໜາດຂອງທ້ອງຮຽນ, ຍຸດທະ ສາດການສອນ, ຮູບແບບການສອນ, ການພົວພັນລະຫວ່າງ ຄູ-ນັກຮຽນ, ແລະ ສີ່ອຸປະກອນທີ່ໃຊ້. ໃຫ້ ເກັບຂໍ້ມູນຕົວອີກ, ຂໍ້ມູນທີ່ທ່ານລວບລວມໄດ້ນັ້ນອາດກໍ່ ໃຫ້ເກີດບັນຫາໃໝ່ ຫຼື ບັນຫາເພີ່ມເຕີມຂຶ້ນມາ. ໃຫ້ລວບລວມເອົາຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ ເພື່ອທ່ານຈະສາ ມາດເຮັດການຕັດສິນໃຈ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງທັງໝົດ, ບໍ່ໃຫ້ອີງໃສ່ຄຳຄິດຄຳເຫັນ ຫຼື ແນວຄິດຕ່າງໆ.

ຂັ້ນຕອນທີ 3 : ສ້າງວິໄສທັດ

ໃຫ້ບັນຍາຍເຖິງສະພາບແວດລ້ອມຂອງທ້ອງຮຽນທີ່ທ່ານປາຖະໜາ ຫຼື ທ້ອງຮຽນໃນຝັນ(ອຸດົມການ) ຂອງ ທ່ານກໍໄດ້. ເມື່ອຕົວທ່ານເອງ ແລະ ເດັກນັກຮຽນຢ່າງເຂົ້າໄປພາຍໃນທ້ອງຮຽນ, ໃຫ້ນິກພາບເບິ່ງ ວ່າມັນຄວນຈະເປັນແນວໃດ? ມັນໜ້າຈະມີການຕົບແຕ່ງຫຍັງແດ່? ຄູຄວນຈະເຮັດຫຍັງແດ່? ນັກຮຽນ ຄວນຈະເຮັດຫຍັງແດ່? ຝາທ້ອງຄວນຈະເປັນແນວໃດ? ໃຫ້ພິຈາລະນາກ່ຽວກັບເດັກຍິງ ແລະ ເດັກ ຊາຍ; ເດັກທີ່ບໍ່ ເວົ້າພາສາທີ່ຄົນສ່ວນຫຼາຍເວົ້າກັນ; ເດັກທີ່ມີບັນຫາທາງດ້ານພູ, ສາຍຕາ ຫຼື ສະຕິ ບັນຍາ; ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານທາງດ້ານສາສະໜາ ແລະ ສະຖານະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມ ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ຖ້າເດັກໃນເກນອາຍຸຮຽນໃນຊຸມຊົນໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນໝົດ, ຄວາມຕ້ອງການທາງ ການຮຽນຮູ້ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຈະມີຄວາມໝາຍແນວໃດ ແລະ ຈະຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງ ການເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ຢ່າງໃດ? ໃຫ້ທ່ານຊຽນວິໄສທັດຂອງ “ທ້ອງຮຽນໃນຝັນ” ຂອງທ່ານໃຫ້ຖືກກັບຄວາມຕ້ອງການ ເທົ່າທີ່ສາມາດຈະເປັນໄປໄດ້ເຊິ່ງມັນເປັນ ເປົ້າໝາຍຮັບໃຊ້ໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ຂັ້ນຕອນທີ 4: ການສ້າງແຜນພັດທະນາ

ໃຫ້ເຮັດຕາຕະລາງເວລາປະຕິບັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເພື່ອສ້າງ ແລະ ດຳເນີນການສ້າງສະພາບ ແວດ ລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ທ່ານຈະຕ້ອງບອກລາຍລະອຽດ ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຕ່າງໆທີ່ຕ້ອງການ ແລະ ເວລາທີ່ຈະດຳເນີນການ. ພ້ອມກັນນັ້ນທ່ານກໍຄວນ ຈະລົງບັນຊີສີ່/ອຸປະກອນ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ, ຄົນຮັບຜິດຊອບເພື່ອສະໜອງການບໍລິການ ເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ບັນດາຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ທີ່ຈຳເປັນຕື່ມອີກ. ຕາຕະລາງຂອງທ່ານຄວນປະກອບມີວັນ- ເວລາທີ່ເປັນຈິງ ເພື່ອປະຕິບັດການປ່ຽນແປງໃຫ້ເກີດຂຶ້ນ. ມັນຄວນຈະມີເປົ້າໝາຍທີ່ແນ່ນອນ, ແຕ່ກໍ ຄວນມີຄວາມຍືດຍຸ່ນ ເພື່ອຕອບຮັບກັບ ຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ເງື່ອນໄຂຂອງການປ່ຽນແປງ.

ໃຫ້ຈັດຫາຊັບພະຍາກອນເພີ່ມເຕີມເມື່ອເວລາຈຳເປັນ. ໃຫ້ກຽມໄວ້ລ່ວງໜ້າເພື່ອທີ່ຈະເພີ່ມຊັບ ພະຍາກອນທີ່ຈຳເປັນ (ເຊັ່ນ: ການຂຶ້ນງົບປະມານສຳລັບສື່ການສອນ, ການພັດທະນາລະບົບເພື່ອນ ສອນເພື່ອນ ຫຼື ການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການ ຜູ້ປົກຄອງ-ຄູ ຂຶ້ນເປັນພິເສດ ເພື່ອການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນ).

ໃຫ້ພິຈາລະນາເຖິງແນວຄິດຈິດໃຈ. ການພັດທະນາການສຶກສາ ເພື່ອທີ່ຈະໃຫ້ມັນຊຸກຍູ້ການ ຮຽນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງນັກຮຽນທຸກຄົນໃຫ້ເກີດຂຶ້ນໃນ 2 ແນວທາງ: ໂດຍຜ່ານການວິເຄາະ ລະອຽດ ແລະ ວາງແຜນໂດຍຜ່ານການປ່ຽນແປງໃນແນວຄິດຈິດໃຈຂອງຄົນ. ທ່ານອາດຈະໃຊ້ແບບ ພອມປະເມີນຕົນເອງ ກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

ແລະ ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອເຮັດການວິເຄາະລະອຽດ. ທ່ານຈະຕ້ອງເຮັດຫຍັງແດ່ ເພື່ອພະຍາຍາມໃຫ້ເກີດມີ ການປ່ຽນແປງໃນແນວຄິດຈິດໃຈຂອງຄົນ? ຍົກຕົວຢ່າງ: ລອງເລີ້ມຕົ້ນດ້ວຍການເພີ່ມທະວີການມີ ສ່ວນຮ່ວມຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນຂອງທ່ານ. ດ້ວຍວິທີນີ້, ພວກ ເຂົາຈະສາມາດຮຽນຮູ້ ເພື່ອຕົນເອງ ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງການມີສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ເຂົາຈະສາມາດຊ່ວຍທ່ານໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໃນການສິດ ສອນ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນ.

ຂັ້ນຕອນທີ 5: ດຳເນີນປະຕິບັດຕາມແຜນທີ່ວາງໄວ້

ຖ້າຈຳເປັນກໍຄວນສະໜອງຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການແກ່ພະນັກງານ-ຄູ. ການຊ່ວຍເຫຼືອ ດ້ານ ວິຊາການມີຄວາມຈຳເປັນ ຫຼື ບໍ່ ເຊັ່ນ: ການຈັດເຝິກອົບຮົມກ່ຽວກັບຫົວຂໍ້ໃດໜຶ່ງ ໂດຍບຸກຄົນຜູ້ ທີ່ມີປະສົບການມາແລ້ວ? ຖ້າເປັນເຊັ່ນນັ້ນ, ຮູບແບບໃດຂອງຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອ ທີ່ມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ໃຜຈະເປັນຜູ້ສະໜອງໃຫ້? ຈະມີການດຳເນີນການຄືແນວໃດ ແລະ ຈະຈັດໃຫ້ຈັກເທື່ອ? ເຝິກ ອົບຮົມໃຫ້ພະນັກງານ-ຄູ (ທັງຜູ້ສອນ ແລະ ຜູ້ບໍ່ໄດ້ສອນ) ແລະ ນັກຮຽນຕາມຄວາມຈຳເປັນ. ຫົວຂໍ້ ເຝິກອົບຮົມຄວນກວມເອົາສິດທິ ເດັກ ແລະ ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຶກສາ, ຄວາມບໍ່ສະເໝີພາບ ແລະ ສະເໝີພາບຂອງບົດບາດຍິງ-ຊາຍ, ຄວາມແຕກຕ່າງ ແລະ ຄວາມຄ້າຍຄືກັນທາງດ້ານວັດທະ ນະທຳ ແລະ ພາສາ, ຄວາມຮັບຮູ້ກ່ຽວກັບຄວາມ ພິການ, ການແນະນຳການດູແລເບິ່ງແຍງພິເສດ, ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງກ່ຽວກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະບຸກຄົນ, ຍຸດທະສາດການສິດສອນແບບ ຮ່ວມມື ແລະ ອື່ນໆ. ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງຕັ້ງໜ້າຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ. ຄະນະວາງແຜນ ຄວນພັດທະນາລະບົບ ສຳລັບການສື່ສານຂອງຜູ້ປົກຄອງ, ຄູ. ຜູ້ໃດຈະ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບການສື່ ສານຢ່າງເປັນປົກກະຕິກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ? ການປະກອບສ່ວນຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຄວນໄດ້ຮັບ ການກະຕຸກຊຸກຍູ້ ແລະ ໄດ້ຮັບການພິຈາລະນາຢ່າງຈິງຈັງຕະຫຼອດຂະບວນການວາງແຜນ ແລະ ຈັດ ຕັ້ງປະຕິບັດ. ວາງແຜນວິທີທີ່ຈະແກ້ບັນຫາກັບການຕໍ່ຕ້ານ. ທີ່ໂຮງຮຽນ (“ມ”), ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງ ຮຽນອະນຸຍາດໃຫ້ຄູປ່ຽນແປງໄປຕາມຈັງຫວະຄວາມໄວທີ່ເຂົາຈະສະດວກໃນການປະຕິບັດ. ຄູສ່ວນ ໃຫຍ່ ໄດ້ນຳໃຊ້ການສອນແບບເອົາຜູ້ຮຽນເປັນໃຈກາງຢ່າງວ່ອງໄວ, ແຕ່ຄູບາງຄົນກໍບໍ່ສາມາດເຮັດ ໄດ້ຄືແນວນັ້ນ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງສ່ວນໃຫຍ່ ໄດ້ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການຕັດສິນໃຈຂອງໂຮງຮຽນ ເພື່ອສ້າງໂຮງຮຽນທີ່ມີລັກສະນະຮຽນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ, ແຕ່ຜູ້ປົກຄອງບາງຄົນກໍຍັງກັງວົນກັບຈຳນວນ ເດັກພິການ ທີ່ຈະຮັບເຂົ້າມາຮຽນນັ້ນຄວນມີເທົ່າໃດ. ພວກເຂົາບໍ່ຕ້ອງການໃຫ້ໂຮງຮຽນກາຍເປັນທີ່ຮູ້ ຈັກກັນວ່າເປັນພຽງ “ໂຮງຮຽນ ສຳລັບ ເດັກພິການ ຫຼື ເດັກທີ່ມີ ຄວາມຕ້ອງການພິເສດ” ໂຮງຮຽນ ໄດ້ແກ້ໄຂບັນຫານີ້ດ້ວຍການສະເລ່ຍເປັນເປີເຊັນ. ເພື່ອຈະກຳນົດກ່ຽວກັບການຕໍ່ຕ້ານທີ່ເປັນໄປໄດ້ ອາດເກີດຂຶ້ນມີຫຍັງແດ່ ແລະ ວິທີທີ່ຈະເອົາຊະນະມັນ.

ຂັ້ນຕອນທີ 6: ປະເມີນຜົນຈາກການປະຕິບັດ

ໃຫ້ຕິດຕາມຊຸກຍູ້ຄວາມກ້າວໜ້າ ແລະ ດັດແກ້ແຜນຂອງທ່ານເມື່ອຈຳເປັນ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ເປັນຊັບພະຍາກອນຕໍ່ເນື່ອງ ທີ່ຈະຖືກໃຊ້ຕະຫຼອດປີຮຽນ. ໃຫ້ກຽມຕາຕະລາງເວລາເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມຕິດຕາມ. ຕັດສິນໃຈວິທີຕິດຕາມຊຸກຍູ້ວ່າຈະເຮັດແນວໃດ ແລະ ໃຜຈະເປັນຜູ້ເຮັດ. ໃຫ້ສັງເກດຕິດຕາມເບິ່ງວ່າແຜນໂຄງການພວມດຳເນີນໄປຄືແນວໃດ; ໃຫ້ຕັດສິນໃຈວ່າ ການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ມີຢູ່ເໝາະສົມ ຫຼື ບໍ່ ຫຼື ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງປັບປຸງ ຫຼື ລົບລ້າງ.

ຈົ່ງສະຫລອງຜົນສຳເລັດຂອງທ່ານ ! ການບັນລຸການປ່ຽນແປງທີ່ສຳຄັນ ໃນແຜນງານການສຶກສາ ໂດຍສະເພາະໂຕທີ່ໄດ້ກວມເອົາການລົງທຶນດ້ານຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ວັດຖຸສິ່ງຂອງເພາະສະນັ້ນສົມຄວນທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການສະເຫລີມສະຫລອງ! ໃນເມື່ອໄດ້ນຳຊຸມຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງມີຄວາມຫວັງ ໃນແຕ່ລະບາດກ້າວຂອງເສັ້ນທາງ, ໃຫ້ເຊີນຊຸມຊົນຮ່ວມສະຫລອງການປ່ຽນແປງໃນໂຮງຮຽນຂອງ ທ່ານດ້ວຍ ໂດຍການຈັດງານວາງສະແດງ, ງານບຸນ ຫຼື “ວັນເປີດໂຮງຮຽນ” ຢູ່ໃນວັນເປີດຊົມໂຮງຮຽນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ພະນັກງານຈາກພາກສ່ວນ ຕ່າງໆ ກໍຈະຖືກເຊີນມາໂຮງຮຽນ. ຜົນງານທີ່ເປັນຕົວແທນ ຈາກນັກຮຽນທຸກຄົນຈະຖືກວາງສະແດງ ຄຽງຄູ່ກັບສີ່ອຸປະກອນການຮຽນການສອນ; ຄູສະ ແດງ ຫຼື ສາທິດ ທັກສະໃໝ່ໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ ການສິດສອນ ລວມທັງ ເດັກທີ່ມີຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນທັງໝົດ ກໍສະແດງ ຫຼື ສາທິດ ສິ່ງທີ່ເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ມາ.

ທັງໝົດທຸກຂັ້ນຕອນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງໃນການທີ່ຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມຮຽນຮ່ວມແລະເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

II. ວິທີຕິດຕາມຄວາມກ້າວໜ້າ

ພວກເຮົາໄດ້ສ້າງຄວາມແຕກຕ່າງຫຍັງແດ່? ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນຂອງພວກເຮົາໄດ້ປ່ຽນເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ຫຼື ບໍ່? ເພື່ອຈະຊອກເບິ່ງວ່າ: ທ່ານປະສົບຜົນ ສຳເລັດໃນການພັດທະນາສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ຫຼືບໍ່ນັ້ນ, ທ່ານຈະຕ້ອງຖາມ 2 ຄຳຖາມສຳຄັນ ຄື:

1. ພວກເຮົາເປັນ “ລັກສະນະຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້” ໃນທິດທາງທີ່ພວກເຮົາຕັ້ງໃຈຢາກຈະເປັນແລ້ວ ຫຼື ບໍ່? (ພວກເຮົາຈະສາມາດປັບປຸງສິ່ງທີ່ ພວກເຮົາໄດ້ເຮັດມາແນວໃດ?)
2. ພວກເຮົາໄດ້ສ້າງຄວາມແຕກຕ່າງອັນໃດແດ່, ໂດຍສະເພາະໃນການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ?

ທ່ານສາມາດປະເມີນຂະບວນການ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຂອງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ແບບເປັນທາງການ ແລະ ບໍ່ເປັນທາງການ. ທ່ານ ແລະ ຜູ້ອື່ນໆ ພາຍໃນໂຮງຮຽນສາມາດດຳເນີນການປະເມີນຜົນແບບບໍ່ເປັນທາງການໄດ້, ແລ້ວກໍໃຊ້ຂໍ້ມູນທີ່ ທ່ານ ເກັບກຳ ເພື່ອສ້າງເປັນຮູບເປັນຮ່າງ ຫຼື ເຮັດການປ່ຽນແປງໃນແຜນງານໂຄງການ. ນອກຈາກການປະເມີນຜົນແບບບໍ່ເປັນທາງການແລ້ວ, ມັນກໍຈະເປັນການດີທີ່ຈະໃຫ້ມີບຸກຄົນຂ້າງນອກທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ ເຂົ້າມາປະເມີນແບບເປັນທາງການຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ການປະເມີນຜົນນີ້ອາດເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງການຢັ້ງຢືນຢາມເພື່ອໃຫ້ກຽດຕິຍົດໂຮງຮຽນ ຫຼື ເປັນແນວທາງການປະເມີນໂຮງຮຽນໂດຍຜ່ານ “ສາຍຕາສິດໆ”. ຢູ່ທີ່ໂຮງຮຽນ “ມ” ໃນວັນເປີດ ໂຮງຮຽນປະຈຳປີ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຈະຕື່ມແບບສອບຖາມ ເພື່ອປະເມີນອາຄານສະຖານທີ່ໂຮງຮຽນ, ຜົນການດຳເນີນງານ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຂອງນັກຮຽນ ລວມທັງ ສະເໜີແນະ ເພື່ອການປັບປຸງດ້ານຕ່າງໆ. ດ້ວຍວິທີນີ້, ພວກເຂົາໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ຄິດເຫັນທີ່ດີຫຼາຍຢ່າງ. ເຮົາຄວນຈຳໄວ້ອີກວ່າ ເດັກກໍສາມາດເປັນຜູ້ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນທີ່ດີໄດ້ເໝືອນກັນ ເຊິ່ງພວກເຮົາ ກໍຄວນຈະຖາມເຂົາດ້ວຍ! ແບບຟອມປະເມີນຜົນຕົນເອງຂອງການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ທີ່ໃຫ້ໄວ້ໃນຕອນຕົ້ນຂອງຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້, ນອກຈາກນີ້ຍັງສາມາດປະເມີນຜົນຈາກແຟັມສະສົມຜົນງານທີ່ໂຮງຮຽນ ຫຼື ຫ້ອງຮຽນຂອງທ່ານ ຕາມຮ່າງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້ :

	ການສັງເກດ	ການປະຕິບັດ ການຮຽນຮູ້	ແຟັມສະສົມ ຜົນງານ	ການກວດກາ ແບບວິນິດໄສ	ອື່ນໆ
ປະຈຳວັນ					
ປະຈຳອາທິດ					
ປະຈຳພາກ					
ປະຈຳປີ					

ນອກຈາກການໃຊ້ແບບຟອມສອບຖາມແລ້ວ, ຍັງມີອີກ 5 ວິທີ ສຳລັບການລວບລວມຂໍ້ມູນເພື່ອສຳຫຼວດເບິ່ງວ່າໂຮງຮຽນພວມກ້າວໄປສູ່ການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ ຫຼືບໍ່ :

1. ບັນທຶກປະຈຳວັນ.

ທ່ານແລະເພື່ອນຄູ່ຂອງທ່ານ ສາມາດເຮັດບັນທຶກສັ້ນໆ ໃນແຕ່ລະເດືອນສິ່ງທີ່ທ່ານບັນລຸຜົນ ສຳເລັດໃນການພັດທະນາສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ໃນນີ້ຈະປະກອບມີການບັນທຶກບັນດາກິດຈະກຳຕ່າງໆ ແລະ ກອງປະຊຸມໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ. ຜູ້ຕິດຕາມຫ້ອງຮຽນ ຫຼື ນັກຮຽນ ກໍສາມາດເຮັດບັນທຶກແບບງ່າຍໆໄດ້ເຊັ່ນກັນ

ກ່ຽວກັບ ສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ສາມາດທີ່ຈະນຳມາສົນທະນາອະພິປາຍມັນກັບບັນດາຄູ ແລະ ທັງ
ໝົດໂຮງຮຽນ ໃນແຕ່ລະເດືອນ. ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ຫຼື ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ກໍສາມາດທີ່ຈະມາຢ້ຽມຢາມ
ໂຮງຮຽນປົກກະຕິ ແລະ ຈົດບັນທຶກໄດ້ເຊັ່ນກັນ.

2 ເວົ້າລົມກັບຜູ້ອື່ນໆ

ກິດຈະກຳນີ້ສ່ວນໃຫຍ່ຈະຖືກປະຕິບັດແບບບໍ່ເປັນທາງການ ໃນຂະນະທີ່ສະພາບແວດ
ລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ພັດທະນາຂຶ້ນ, ແຕ່ບາງຄັ້ງທ່ານກໍຈຳ
ເປັນຕ້ອງຂຶ້ນ ແຜນຫາໂອກາດພິເສດ ເມື່ອທ່ານຢາກຊອກຫາຄຳຕອບແກ້ບັນຫາ. ທ່ານສາມາດ
ເຮັດສິ່ງນີ້ ໂດຍໃຊ້ ຄຳຖາມຕ່າງໆ ແລະ ບັນທຶກຄຳຕອບໄວ້. ໃຫ້ເວົ້າລົມກັບນັກຮຽນ, ຜູ້ປົກຄອງ
ແລະ ຄູ່ຜູ້ອື່ນໆ ຈະເປັນແບບບຸກຄົນ ຫຼື ເປັນກຸ່ມກໍໄດ້. ສິ່ງສຳຄັນສຳລັບທ່ານ ກໍຄື ຕ້ອງຖາມ
ຄຳຖາມທີ່ຈະໄດ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ໄດ້ຄຳຄິດເຫັນແທນທີ່ຈະເປັນຄຳຕອບ ທີ່ຄົນຄິດວ່າ ທ່ານ
ຢາກໄດ້.

3 ປະເມີນຄວາມຮູ້ ແລະ ທັກສະໂດຍຜ່ານການຂຽນບົດ.

ຄູ່ຜູ້ອື່ນໆ ແລະ ທ່ານຮູ້ຫຍັງແດ່ ກ່ຽວກັບປະຊາກອນນັກຮຽນທີ່ຫຼາກຫຼາຍ ໃນໂຮງຮຽນ.
ທ່ານອາດຈະຂໍໃຫ້ຄູ່ຜູ້ອື່ນໆ ຂຽນບົດກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່ເຂົາຮູ້ແລ້ວ ຂຽນບັນດາຄຳຖາມກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່
ພວກເຂົາຄິດວ່າຍັງຢາກຈະຮູ້. ສິ່ງນີ້ຍັງເປັນກິດຈະກຳທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນເຮັດອີກດ້ວຍ.

4 ການສັງເກດການ.

ແມ່ນໃຜ ແລະ ສິ່ງໃດທີ່ຄວນຈະສັງເກດ ? ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ຈຳເປັນຕ້ອງສັງເກດ
ການສອນຂອງຄູ ໃນຫ້ອງຮຽນເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງ ຂອງການພັດທະນາວິຊາຊີບໂດຍທົ່ວໄປ. (ບັນ
ທຶກວ່າຫົວໜ້າໂຮງຮຽນໄປຢ້ຽມຫ້ອງຮຽນຖິ້ສຳໃດແລະມີການສົນທະນາຫຍັງແດ່). ການສັງເກດ
ເພື່ອນດ້ວຍກັນກໍເປັນປະໂຫຍດ ໂດຍສະເພາະແລ້ວ ມັນເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການສອນ ແບບເປັນ
ທີມ. ຄູສອນຈາກຫ້ອງໜຶ່ງ ສາມາດສັງເກດນັກຮຽນຈາກຫ້ອງອື່ນ. ໃຫ້ບັນທຶກການສັງເກດ ແລະ
ປະກອບຄຳເຫັນ ຈາກນັ້ນ ກໍສົນທະນາ ເປັນກຸ່ມທີ່ປະກອບມີຫົວໜ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູຢ່າງເປັນ
ໄລຍະໆ. ໃຫ້ເບິ່ງອາຄານ ແລະ ສະພາບແວດລ້ອມຕ່າງໆ. ກິດຈະກຳສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ
ແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນ ການຮຽນຮູ້ ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ປະກົດການຂອງໂຮງ
ຮຽນບໍ່? “ອຸປະສັກກິດຂວາງໝົດໄປ” ແລ້ວຫຼືບໍ່? ຫ້ອງນ້ຳຍິງ ແລະ ຊາຍແຍກກັນ ຫຼືບໍ່? ເດັກຍິງ
ແລະ ເດັກຊາຍທີ່ມີຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງທັງໝົດ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງບ່ອນຫຼິ້ນຄືກັນບໍ່? ໃຫ້ສັງເກດ
ການປ່ຽນແປງໃນເວລາທີ່ເດັກນັກຮຽນສະແດງອອກ ແລະ ປະພຶດຕິນ. ພວກເຂົາໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອ
ເຊິ່ງກັນແລະກັນ ຫຼືບໍ່ ເຊິ່ງປະກົດການອັນນີ້ ໃນເມື່ອກ່ອນບໍ່ເຄີຍມີ ?

5 ເອກະສານຕ່າງໆ

ສຳຫຼວດກວດກາບັນດາເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງໂຮງຮຽນ ເຊັ່ນ: ວາລະສານ, ຈົດໝາຍ / ໜັງສືຫາຜູ້ປົກຄອງ, ບົດລາຍງານ, ແຜນການສອນ ແລະ ເອກະສານໂຄງການຫຼັກສູດ. ເອກະສານຕ່າງໆ ຂອງໂຮງຮຽນທີ່ຂຽນເຖິງພໍ່ແມ່/ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ທີ່ທ່ານພະຍາຍາມຈະເຮັດ ຫຼື ບໍ່? ແຜນການສອນຂອງຄູ ແລະ ຫຼັກສູດສະທ້ອນເຖິງສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນ ຮູ້ ຫຼື ບໍ່?

ຄຳຖາມ

1. ຂັ້ນຕອນໃນການວາງແຜນເພື່ອຈະກາຍເປັນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ມີຫຍັງແດ່?
2. ມີຂັ້ນຕອນໃດແດ່ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດທີ່ສຸດ? ຈົ່ງໃຫ້ເຫດຜົນ.
3. ວິທີຕິດຕາມຄວາມກ້າວໜ້າໃນການປະຕິບັດແຜນການ ການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ ມີຫຍັງແດ່ ? ຈົ່ງອະທິບາຍ.

ພາກທີ II: ວິທີການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນ

ບົດທີ 4: ຄວາມໝາຍ ແລະ ພາລະບົດບາດຂອງຊຸມຊົນ

I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງຊຸມຊົນ

1 ຄວາມໝາຍ

ຊຸມຊົນປະກອບດ້ວຍພໍ່ແມ່ / ຜູ້ປົກຄອງຂອງນັກຮຽນ , ສະມາຊິກຄົນອື່ນໆໃນຄອບຄົວຂອງນັກຮຽນ ແລະ ຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນເຂດບໍລິການຂອງໂຮງຮຽນ. ອາດລວມເອົາທັງພະນັກງານບໍານານ, ຄູ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ, ບັນຍາຊົນ, ຊາວບ້ານຜູ້ທີ່ມີພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນ, ເຖົ້າແກ່ແນວໂຮມ, ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິ. ນອກຈາກນີ້ຍັງ ປະກອບມີ ຄູບາ ແລະ ຈົວຈາກວັດ, ຜູ້ເຮັດທຸລະກິດຄ້າຂາຍ, ພະນັກງານລັດ ແລະ ຊາວບ້ານທັງໝົດ. ທຸກຄົນເຫຼົ່ານີ້ສາມາດ ປະກອບສ່ວນ ທີ່ ສໍາຄັນໃນການປັບປຸງການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ ໃນສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

2. ຄວາມສໍາຄັນ

- ຊຸມຊົນແມ່ນບ່ອນອາໄສຢູ່ຂອງເດັກ.

ຊຸມຊົນແມ່ນສະພາບແວດລ້ອມຕົວຈິງ ທີ່ເດັກອາໄສຢູ່ແລະຮຽນຮູ້, ເປັນບ່ອນທີ່ເຂົາເຈົ້າໃຊ້ສິ່ງທີ່ພວກເຮົາໄດ້ຖືກສອນ. ຄຸນຄ່າ ແລະ ການເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄອບຄົວ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນເປັນທີ່ສຸດ ເພື່ອຈະນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອພວກເຂົາ ໃຫ້ໄດ້ຮຽນຈົບຈົນປະສົບສໍາເລັດ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຕີລາຄາການສຶກສາ ທີ່ພວກເຮົາສົ່ງໃຫ້ແກ່ເດັກ(ລວມທັງຕີລາຄາພວກເຮົາໃນຖານະທີ່ເປັນຄູດ້ວຍ), ນັກຮຽນກໍຈະຕີລາຄາໂອກາດ ເພື່ອການຮຽນຮູ້ດ້ວຍເຊັ່ນກັນ. ມັນຈະຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມພວກເຂົາ ໃຫ້ນັບຖືພວກເຮົາ ແລະ ເພື່ອນຮ່ວມທ້ອງຮຽນ ໂດຍສະເພາະກໍແມ່ນຜູ້ທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ແຕກຕ່າງ ແລະ ທັງຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ໝູນໃຊ້ສິ່ງທີ່ໄດ້ຮຽນຮູ້ມາ ເຂົ້າໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງຕົນເອງ.

- ຊຸມຊົນແມ່ນແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ອຸດົມສົມບູນ.

ຊຸມຊົນຍັງໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ທາງປະຕິບັດທີ່ພວກເຮົາສາມາດໃຊ້ ເພື່ອປັບປຸງການສິດສອນຂອງເຮົາເພື່ອສິ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ຕົວຢ່າງ : ພວກເຮົາ

ສາມາດສອດແຊກນິທານ ຫຼື ບົດເພງເຂົ້າໃນການສົດສອນບົດຮຽນກ່ຽວກັບພາສາ ຫຼື ໃຊ້ເຕັກນິກ ທີ່ແຕກຕ່າງ ເພື່ອປູກຜັກ/ ຕົ້ນໄມ້ ພື້ນເມືອງ ຫຼື ລ້ຽງສັດໃນບົດຮຽນວິທະຍາສາດ.

ການເຂົ້າຮ່ວມແບບຝ່າຍດຽວ ແລະ ການມີຄຳຕອບແບບຖືກຕ້ອງທີ່ສຸດ, ວ່ອງໄວຈະໃຊ້ການບໍ່ໄດ້ຜິ ຈັກ ເທື່ອ. ມັນເປັນການປະຕິສຳພັນໃນທຳມະກາງ ຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເຊິ່ງໃນນັ້ນຈະ ປະກອບມີຄູ, ຜູ້ບໍລິຫານ, ຄູສຶກສານິເທດ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ເດັກນັກຮຽນເອງໄດ້ ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນຂະບວນການປ່ຽນແປງ ເຊິ່ງຈະເຮັດໃຫ້ມີຄວາມແຕກ ຕ່າງຍືນຍົງ.

Feny de los Angels-Bautista with Marissa J. Pascual, Marjrie S. Javier, Lillian Mercado-Carreon and Cristina H. Abad. (2001). Reinventing Philippine Education : Building Schools Filipino Children Deserve. The Ford Foundation, Manila.

- ຊຸມຊົນຈະມີຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄຸນຄ່າສຳລັບໂຮງຮຽນ

ຊຸມຊົນຈະມີຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຄຸນຄ່າ ສຳລັບໂຮງຮຽນທີ່ໄດ້ລິເລີ້ມພັດທະນາສະພາບແວດ ລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ໂຮງຮຽນ (BRAC) ໃນບັງຄະລາ ເທດກໍເປັນໂຮງ ຮຽນຕົວແບບໜຶ່ງ.

ຕົວແບບເບື້ອງຕົ້ນ ໃນການໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນຂອງຊຸມຊົນ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນ ການຮຽນ ຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້

ໃນປີ ຄ.ສ. 1979, ໂຮງຮຽນ (BRAC) ຫຼັງທຳອິດໄດ້ເປີດຂຶ້ນໃນບັງຄະລາເທດ ເພື່ອຕອບສະໜອງ ຄວາມ ຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຂອງແມ່ຍິງ ທີ່ຕ້ອງການການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ລູກຫຼານຂອງຕົນ. (BRAC) ແມ່ນຄຳຫຍໍ້ມາຈາກ Bangladesh Rural Advancement Committee “ຄະນະກຳມະ ການ ເພື່ອຄວາມກ້າວໜ້າຂອງຊົນນະບົດໃນບັງຄະລາເທດ”. BRAC, ມູນນິທິ ໄດ້ເຄີຍ ເຂົ້າມີສ່ວນ ຮ່ວມກ່ຽວຂ້ອງໃນຊຸມຊົນຊົນນະບົດບັງຄະລາເທດມາແລ້ວ, ເຄີຍໄດ້ຊ່ວຍຜູ້ທີ່ເປັນແມ່ທັງຫຼາຍ ສ້າງ ຄະນະກຳມະການໂຮງຮຽນ, ຊອກຫາສະຖານ ທີ່ຕັ້ງໂຮງຮຽນ, ຊອກຫາຄູ ແລະ ຜູ້ບໍລິຫານ ຄຸ້ມຄອງ ໂຮງຮຽນ. (BRAC) ໄດ້ກຳນົດ ເດັກທີ່ທຸກຍາກຂາດເຂີນ, ໂດຍສະເພາະ ເດັກຍິງໂດຍຜ່ານການ ສຳຫຼວດແຕ່ລະຄົວເຮືອນ. ໂຮງຮຽນຕ້ອງຮັບເອົາເດັກຍິງຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ, ມີຫຼັກສູດສະເພາະ, ມີ ການສົດສອນແບບເອົາເດັກເປັນໃຈກາງ ແລະ ບໍລິໂຫດທາງຮ່າງກາຍ. ເມື່ອເດັກຮຽນຈົບຫຼັກສູດ ການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານຂອງ(BRAC), ພວກເຂົາຈະສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນຂອງລັດໄດ້. ມີເດັກນັກ ຮຽນ ຫຼາຍຄົນປະສົບ ຜົນສຳເລັດສູງ.

ພະນັກງານຄູ-ອາຈານໃນໂຮງຮຽນ ໂດຍປົກກະຕິຈະເປັນຜູ້ອາໄສຢູ່ໃນຊຸມຊົນ ແລະ ມີການ ຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຢູ່ໃນລະດັບຂ້ອນຂ້າງສູງ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງຕັດສິນໃຈເລືອກເວລາ ສຳລັບ ໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ເຂົາສາມາດປ່ຽນຊົ່ວໂມງຮຽນໃນສຶກສາຮຽນນັ້ນ ໃຫ້ສະດວກກັບເວລາພັກ

ແລະ ລະດູເຮັດໄຮ່ເຮັດນາ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຕິດຕາມກວດກາ ການຂາດ-ການສອນຂອງຄູ່ຢ່າງ ບໍ່ເປັນທາງການເຊິ່ງຈະມີໜ້ອຍທີ່ສຸດ. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນຈະມີຄະນະກຳມະການ ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານໂຮງ ຮຽນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ 3 ຄົນ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ຄູ. ພວກເຂົາຮ່ວມກັນຮັບຜິດຊອບ ບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ. ສະມາຊິກພະນັກງານຂອງBRACຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມສຳລັບຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຄູ ເດືອນລະຄັ້ງ ຕາມເວລາທີ່ຜູ້ປົກຄອງ ສະດວກ. ເນື່ອງຈາກວ່າກອງປະຊຸມຈັດຂຶ້ນຕອນ ກາງເວັນ, ແມ່ຍິງສ່ວນຫຼາຍ ຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມ. ໜຶ່ງໃນຕົວຊີ້ບອກຄຸນນະພາບຂອງ BRAC ແມ່ນ ຜູ້ປົກຄອງຢ່າງໜ້ອຍ 70% ຕ້ອງ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຜູ້ປົກຄອງ. ໂດຍສະເລ່ຍປະມານ 80% ຂອງ ເດັກມີໜ້າເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງສາມາດເວົ້າອອກອາກາດ ໃນສິ່ງທີ່ ເຂົາເປັນຫ່ວງເປັນໄຍ ກ່ຽວກັບ ໂຮງຮຽນ, ແຕ່ BRAC ກໍໄດ້ ກ່າວເຖິງບັນຫາຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບ ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ, ໄລຍະທາງ, ລະບຽບວິໄນ ແລະ ຕາຕະລາງເວລາ, ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງມີສິ່ງທີ່ບໍ່ພໍໃຈ ໜ້ອຍທີ່ສຸດ.

ຖອດມາຈາກ Rugh A and Bosser H. (1998) Involving Communities : Participation in the Delivery of Education Programs. Washington, DC : Creative Associates International, Inc.

II. ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ປົກ ຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ

1 ພາລະບົດບາດຂອງຄູ

ໃນຖານະທີ່ເປັນຄູ, ພາລະບົດບາດ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງພວກເຮົາ ໃນການເຮັດ ວຽກກັບພໍ່ແມ່/ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນມີຫຍັງແດ່ ທີ່ເຂົາຈະສາມາດສະໜັບສະໜູນສະ ພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນ ການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້?

ຄູທຸກຄົນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບດັ່ງນີ້:

- ສື່ສານຢ່າງເປັນປົກກະຕິກັບຄອບຄົວ: ໝາຍເຖິງສື່ສານກັບພໍ່ແມ່ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງ ກ່ຽວກັບ ຄວາມກ້າວ ໜ້າ ແລະ ຜົນສຳເລັດໃນການຮຽນຮູ້ ຂອງລູກຫຼານຂອງເຂົາ;
- ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ເພື່ອຊອກເບິ່ງວ່າ ມີເດັກຄົນໃດທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ ແລະ ເປັນຫຍັງ ຈຶ່ງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າ, ແລະ ຊອກຫາວິທີເພື່ອໃຫ້ເຂົາໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ;
- ອະທິບາຍຄຸນຄ່າ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ໃຫ້ພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງຂອງເດັກໃນທ້ອງຮຽນຂອງທ່ານຊາບ;
- ກະກຽມນັກຮຽນເພື່ອຈະປະຕິສຳພັນກັບຊຸມຊົນ ເຊິ່ງຖືວ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຫຼັກສູດ ໂດຍ ຜ່ານການທັດສະນະສຶກສາພາກສະໜາມ ຫຼື ກິດຈະກຳ ແລະ ວຽກພິເສດ;

- ເຊີນຜູ້ປົກຄອງ ແລະສະມາຊິກຊຸມຊົນໃຫ້ເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທ້ອງຮຽນ.

ຄູບາງຄົນຍັງຈະຕ້ອງຮັບຜິດຊອບໃນເລື່ອງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ຕື່ມອີກ :

- ເຮັດວຽກກັບຫົວໜ້າໂຮງຮຽນ ແລະຄູຜູ້ອື່ນໆ ເພື່ອຈະສື່ສານກັບ ອົງການຈັດຕັ້ງ, ພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ (ຄະນະກຳມະການບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ, ຄະນະກຳມະການການສຶກສາຂອງບ້ານ, ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ) ໃຫ້ຮັບຊາບກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້;
- ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ແລະ ເຮັດວຽກກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ເພື່ອໂຄສະນາຂົນຂວາຍຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

2. ພາລະບົດບາດຂອງຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນ ຫຼື ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ.

ກ. ບົດບາດຂອງຜູ້ປົກຄອງເດັກ.

- ຜູ້ປົກຄອງກໍຄືຜູ້ໂຄສະນາຂົນຂວາຍ.

ຜູ້ປົກຄອງກໍຄືຜູ້ໂຄສະນາຂົນຂວາຍເພື່ອໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງ: ຢູ່ໃນບາງຊຸມຊົນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຈະເປັນຜູ້ໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຢູ່ໃນລະດັບໂຮງຮຽນກ່ອນຄູ ແລະ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນເສຍອີກ. ຕົວຢ່າງ: ຢູ່ທີ່ແຂວງພາກເໜືອຂອງປະເທດປາປົວນິວກີນີ, ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການຮຽນການສຶກສາຂອງລູກຫຼານ ໃຫ້ໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາເອງ. ອຳນາດການປົກຄອງແຂວງໄດ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງ ມູນລະນິທິ ເພື່ອສະໜອງການສຶກສາທີ່ມີລາຍຈ່າຍຕ່ຳ ໃນການໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ຂອງເດັກໃນການສຶກສາຢູ່ໃນໂຮງຮຽນ BRAC ຂອງບັງຄະລາເທດ, ຜູ້ເປັນແມ່ໄດ້ສະເໜີຮຽກຮ້ອງ ໃຫ້ມີການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ ໃຫ້ລູກສາວ ແລະ ລູກຊາຍ ທີ່ຖືກປະປ່ອຍບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ໃນເມື່ອກ່ອນຍ້ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສູງ ແລະ ໂກບ້ານ.

- ຜູ້ປົກຄອງກໍຄືຜູ້ຕໍ່ຕ້ານເພື່ອໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງ.

ໃນບາງຊຸມຊົນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງອາດຕໍ່ຕ້ານການເກີດການປ່ຽນແປງ. ຜູ້ປົກຄອງບາງຄົນ, ເຫັນຕາມຄຸນຄ່າ/ຄ່ານິຍົມຂອງສັງຄົມ ອາດບໍ່ຕ້ອງການ ໃຫ້ເດັກທີ່ແຕກຕ່າງຈາກຕົນເອງ ເຂົ້າຮຽນໃນໂຮງຮຽນຮ່ວມກັບລູກຫຼານຂອງຕົນ. ບຸກຄົນເຫຼົ່ານີ້, ຄວນເປັນເປົ້າໝາຍ ເພື່ອເຮັດກິດຈະກຳໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ທີ່ຈະ ສົນທະນາອະພິ ປາຍຕໍ່ໄປຂ້າງລຸ່ມ.

- ຜູ້ປົກຄອງກໍຄືຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງເຕັມໃຈເພື່ອໃຫ້ເກີດການປ່ຽນແປງ.

ໃນຊຸມຊົນອື່ນໆ,

ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງອາດມີຄວາມເຕັມໃຈທີ່ສຸດທີ່ຈະເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຮງຮຽນ ຖ້າຫາກທ່ານຂໍຮ້ອງພວກເຂົາ ແລະ ຖ້າຫາກທ່ານອະທິບາຍໃຫ້ເຂົາຮູ້ວ່າ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແມ່ນກ່ຽວກັບຫຍັງ. ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວ ຖ້າຜູ້ປົກຄອງບໍ່ເຄີຍເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການສຶກສາຂອງລູກຫຼານມາກ່ອນ, ພວກເຂົາຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຖືກເຊື່ອເຊີນເຂົ້າມາ, ຕ້ອງໄດ້ຮັບການ ຕ້ອນຮັບເປັນຢ່າງດີ ແລະ ຕ້ອງເຊີນເຂົາກັບມາອີກ.

ຂ. ບົດບາດຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນບ້ານ.(ຄພສບ).

- ໜ້າທີ່ຂອງ ຄພສບ :

ໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃນການສົ່ງເດັກໃນເກນອາຍຸເຂົ້າຮຽນ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນທາງການສຶກສາ, ສ້າງແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ. ຈັດກິດຈະກຳນອກໂມງຮຽນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຮຽນ-ການສອນດີຂຶ້ນ ກວ່າເກົ່າ. ລົງຕິດຕາມ, ກວດກາການຮຽນ, ຂອງນັກຮຽນ ແລະ ການສອນຂອງຄູ, ນຳເອົາຜົນການສອນ- ການຮຽນໄປປຶກສາຫາລືກັບຊາວບ້ານ, ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຄູສອນ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ໃນການຮຽນຂອງນັກຮຽນ. ປະຕິບັດແຜນພັດທະນາການສຶກສາຂອງບ້ານ ແລະ ລາຍງານໃຫ້ ຄພສມ ເດືອນລະ 1 ຄັ້ງ, ສ້າງກອງທຶນ ພັດທະນາການສຶກສາບ້ານ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກທີ່ມີຄວາມ ຕ້ອງການຊ່ວຍເຫຼືອພິເສດ. ສະເໜີ ແລະ ປະຕິບັດການຍ້ອງຍໍ ຜູ້ທີ່ມີຜົນງານດີ ເດີນ ຕ່ວງງານການສຶກສາ ແລະ ນັກຮຽນທີ່ຮຽນດີ ຮຽນເກັ່ງ.

- ສິດ ຄພສບ :

ພົວພັນ, ສົມທົບກັບຄະນະອຳນວຍການໂຮງຮຽນ, ຄູສອນ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອປຶກສາຫາລືແກ້ໄຂບັນຫາຮ່ວມກັນ. ສ້າງແລະປະຕິບັດແຜນພັດທະນາການສຶກສາຂອງບ້ານ, ໂດຍການມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊຸມຊົນຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ປຸກລະດົມການສ້າງກອງທຶນສົ່ງເສີມການສຶກສາ ແລະ ໂດຍປະຕິບັດຕາມ ນະໂຍບາຍທີ່ຕົກລົງເຫັນດີຮ່ວມກັນຂອງ ຄພສບ ແລະ ຄພສມ. ປະຊຸມຊາວບ້ານ, ຜູ້ຊົງຄຸນວຸດທິ, ຄູສອນ ເພື່ອປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການພັດທະນາການສຶກສາບ້ານ. ມີສິດຄົ້ນຄວ້າປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນ ແລະ ສະເໜີຕໍ່ຄະນະພັດທະນາການສຶກສາຂັ້ນເມືອງ. ສ້າງຂະບວນການແຂ່ງຂັນພາຍໃນໂຮງຮຽນ ຫຼື ລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ເຊັ່ນ: ຜູ້ບໍລິຫານດີ, ຄູສອນດີ, ນັກຮຽນຮຽນເກັ່ງ, ສະພາບແວດລ້ອມ ໂຮງຮຽນ, ຫ້ອງຮຽນສະອາດ, ກິລາ, ສິລະປະວັນ ນະຄະດີ ແລະ ອື່ນໆ. ສ້າງຂະບວນການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການລະຫວ່າງ ຄພສບ ພາຍໃນເມືອງ ແລະ ເມືອງອື່ນ.

ຄຳຖາມ :

1. ຈົ່ງບອກຄວາມໝາຍຂອງ “ຊຸມຊົນ” ?
2. ເປັນຫຍັງຈຶ່ງນຳເອົາຊຸມຊົນເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນວຽກງານນີ້ ? ຈົ່ງໃຫ້ເຫດຜົນ ?
- 3 ພາລະບົດບາດແລະຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຄູ ໃນການມີສ່ວນຮ່ວມກັບຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນມີຄືແນວໃດ?
4. ຜູ້ປົກຄອງມີພາລະບົດບາດໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ ?
5. ຊຸມຊົນ ແລະ ຄພສບ ມີພາລະບົດໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ ?

ບົດທີ 5: ຂໍ້​ມູນ​ຂ່າວ​ສານ ແລະ ການ​ໂຄສະ​ນາ​ຂົນ​ຂວາຍ​ຂອງ​ຄູ​ຕໍ່​ຄອບ​ຄົວ ແລະ ຊຸມ​ຊົນ

ເພື່ອ​ເຮັດ​ໃຫ້​ການ​ເຂົ້າ​ຮ່ວມ​ແຊກ​ແຊງ​ໃນ​ການ​ສຶກ​ສາ​ມີ​ຜົນ​ກະ​ທົບ​ຢ່າງ​ແທ້​ຈິງ, ຊຸມ​ຊົນ​ຕ້ອງ​ໃຫ້​ການ​ສະ​ໜັບ​ສະ​ໜູນ​ຢ່າງ​ເຕັມ​ທີ່ ແລະ ຫ້າວ​ຫັນ​ເຂົ້າ​ໄປ​ມີ​ສ່ວນ​ຮ່ວມ. ເພື່ອ​ເຮັດ​ໃຫ້​ຊຸມ​ຊົນ​ເຂົ້າ​ມີ​ສ່ວນ​ຮ່ວມ​ຢ່າງ​ຫ້າວ​ຫັນ​ນັ້ນ, ພວກ​ເຂົາ​ຈຳ​ເປັນ​ຕ້ອງ​ໄດ້​ຮັບ​ການ​ຕິດ​ຕໍ່, ໄດ້​ຮັບ​ຂໍ້​ມູນ​ຂ່າວ​ສານ ແລະ ຖືກ​ກະ​ຕຸ້ນ​ໃຫ້​ປະ​ຕິ​ບັດ​ດ້ວຍ​ກັນ.

1. ວິ​ທີ​ຕິດ​ຕໍ່​ພົວ​ພັນ

ມີ​ຫຼາຍ​ແນວ​ທາງ​ທີ່​ມີ​ປະ​ສິດ​ທິ​ພາບ​ໃນ​ການ​ເລີ່ມ​ການ​ສື່​ສານ​ກັບ​ຄອບ​ຄົວ. ຢູ່​ຂ້າງ​ລຸ່ມ​ນີ້​ຈະ​ສະ​ເໜີ​ບາງ​ວິ​ທີ​ການ. ໃຫ້​ທົດ​ລອງ​ວິ​ທີ​ໃດ​ໜຶ່ງ​ທີ່​ທ່ານ​ມັກ​ທີ່​ສຸດ ແລະ ສະ​ດວກ​ທີ່​ສຸດ ທີ່​ຈະ​ປະ​ຕິ​ບັດ​ແລ້ວ ຈຶ່ງ​ທົດ​ລອງ​ວິ​ທີ​ອື່ນໆ ຕາມ​ທີ່​ຫຼັງ.

ຈັດ​ກອງ​ປະ​ຊຸມ​ກັບ​ຄອບ​ຄົວ ແລະ ກຸ່ມ​ຊຸມ​ຊົນ​ເຊິ່ງ​ທ່ານ​ຈະ​ໄດ້​ແນະ​ນຳ​ຕົວ​ທ່ານ, ໃຫ້​ອະ​ທິ​ບາຍ​ເຖິງ​ເບົາ ປະ​ສົງ​ຂອງ​ທ່ານ​ສຳ​ລັບ​ການ​ສົດ​ສອນ ແລະ ສຳ​ລັບ​ການ​ຮຽນ​ຮູ້​ຂອງ​ເດັກ, ຄຸນ​ຄ່າ​ຂອງ​ຄວາມ​ຫຼາກ​ຫຼາຍ ໃນ​ຫ້ອງ​ຮຽນ​ທີ່​ເປັນ​ການ​ຮຽນ​ຮ່ວມ ແລະ ເປັນ​ເພື່ອນ​ມິດ​ໃນ​ການ​ຮຽນ​ຮູ້, ແລະ ສົນ​ທະ​ນາ​ອະ​ທິ​ບາຍ​ແນວ​ທາງ​ເຊິ່ງ​ຄອບ​ຄົວ ແລະ ສະ​ມາ​ຊິກ​ຊຸມ​ຊົນ​ສາ​ມາດ​ທີ່​ຈະ​ເຂົ້າ​ມີ​ສ່ວນ​ຮ່ວມ ໃນ​ກິດ​ຈະ​ກຳ​ໃນ​ຫ້ອງ​ຮຽນ​ຂອງ​ທ່ານ​ໜຶ່ງ ຫຼື ສອງ​ຄັ້ງ​ຕໍ່​ປີ, ໃຫ້​ວາງ​ຕາ​ຕະ​ລາງ​ເວລາ ເພື່ອ​ສົນ​ທະ​ນາ​ອະ​ທິ​ບາຍ​ແບບ ບໍ່​ເປັນ​ທາງ​ການ​ກັບ​ຜູ້​ປົກ​ຄອງ ເພື່ອ​ປະ​ເມີນ​ການ​ຮຽນ​ຮູ້​ຂອງ​ເດັກ. ໃຫ້​ສະ​ແດງ​ຕົວ​ຢ່າງ​ຜົນ​ງານ​ຂອງ​ເດັກ​ທີ່​ເຮັດ​ໄດ້. ເນັ້ນ​ຄວາມ​ສາ​ມາດ​ພິ​ເສດ ແລະ ຜົນ​ສຳ​ເລັດ​ຂອງ​ເດັກ​ແຕ່​ລະ​ຄົນ ແລະ ເວົ້າ​ລົມ ກ່ຽວ​ກັບ​ວິ​ທີ​ທີ່​ເດັກ​ແຕ່​ລະ​ຄົນ​ສາ​ມາດ​ຮຽນ​ຮູ້ ແລະ ຈະ​ຮຽນ​ໄດ້​ດີ​ຂຶ້ນ​ຖ້າ​ເອົາ​ຊະ​ນະ​ອຸ​ປະ​ສັກ​ບາງ​ຢ່າງ​ໄດ້.

- ◆ ສົ່ງ​ຜົນ​ງານ​ຂອງ​ນັກ​ຮຽນ​ໃຫ້​ຄອບ​ຄົວ ເພື່ອ​ສະ​ແດງ​ໃຫ້​ຜູ້​ປົກ​ຄອງ ເຫັນ​ວ່າ​ລູກ​ຫຼານ​ຂອງ​ຕົນ​ຮຽນ​ໄດ້​ດີ​ສຳ​ໃດ. ໃຫ້​ຖາມ​ເບິ່ງ​ຄຳ​ຄິດ​ເຫັນ​ຂອງ​ພວກ​ເຂົາ​ກ່ຽວ​ກັບ​ຜົນ​ງານ​ຂອງ​ເດັກ ແລະ ເຂົາ​ຄິດ​ວ່າ ເດັກ​ນ້ອຍ​ຂອງ​ພວກ​ເຂົາ​ຄວນ​ຈະ​ຮຽນ​ຫຍັງ​ໃນ​ຂັ້ນ​ຕໍ່​ໄປ.
- ◆ ຊຸກ​ຍູ້​ສິ່ງ​ເສີມ​ເດັກ​ໃຫ້​ເວົ້າ​ລົມ ກ່ຽວ​ກັບ​ສິ່ງ​ທີ່​ເຂົາ​ຮຽນ​ຮູ້​ຢູ່​ເຮືອນ ແລະ ໃຊ້​ຂໍ້​ມູນ​ຄວາມ​ຮູ້​ດັ່ງ​ກ່າວ​ເຂົ້າ​ໃນ​ການ​ສອນ​ບົດ​ຮຽນ​ຂອງ​ທ່ານ. ເວົ້າ​ລົມ​ກັບ​ຜູ້​ປົກ​ຄອງ ກ່ຽວ​ກັບ​ສິ່ງ​ທີ່​ເດັກ​ພວມ​ຮຽນ​ຮູ້​ໃນ​ຫ້ອງ​ຮຽນ​ໄດ້​ເຊື່ອມ​ໂຍງ​ກັບ​ຊີ​ວິດ​ຂອງ​ເຂົາ​ທີ່​ຄອບ​ຄົວ​ຢ່າງ​ໃດ. ເວົ້າ​ອີກ​ຢ່າງ​ໜຶ່ງ, ສະ​ແດງ​ໃຫ້​ເຫັນ​ວ່າ ຄວາມ​ຮູ້​ຈາກ​ຫ້ອງ​ຮຽນ​ຂອງ​ເຂົາ ທີ່​ຈະ​ສາ​ມາດ​ໃຊ້​ໄດ້ ຫຼື ຖືກ​ນຳ​ໃຊ້​ຢູ່​ຄອບ​ຄົວ/ບ້ານ.

- ◆ ຈັດຕັ້ງການທັດສະນະສຶກສາຊຸມຊົນ ຫຼື ຂໍໃຫ້ນັກຮຽນສຳພາດພໍ່ແມ່ ຫຼື ພໍ່ແມ່ ກ່ຽວກັບ ໄວເດັກຂອງພວກເພິ່ນ ໃນຊຸມຊົນແລ້ວ ໃຫ້ເຂົາຊຽນບົດເລື່ອງ ຫຼື ບົດຄວາມກ່ຽວກັບ “ ຊີວິດ ຂອງຊຸມຊົນໃນ ອະດີດ”.
- ◆ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມສະມາຊິກຊຸມຊົນເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳທ້ອງຮຽນ ແລະ ເຊີນຜູ້ຊ່ຽວຊານ ໃນ ວຽກຕ່າງໆໃນຊຸມຊົນ ໄປໃຫ້ຄວາມຮູ້ໃນທ້ອງຮຽນ.

ການພົບປະກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃນຕອນຕົ້ນຂອງສົກຮຽນແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ເພື່ອເປັນການ ໃຫ້ໂອ ກາດຄູ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ພັດທະນາການພົວພັນແລະການຮ່ວມມືເພື່ອການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ຖ້າພໍ່ແມ່ຜູ້ ປົກຄອງ ຄາດຫວັງວ່າການຢັ້ງຢາມຄອບຄົວ ຫຼື ການເຊີນໄປພົບປະທີ່ໂຮງຮຽນເກີດຂຶ້ນ ພຽງແຕ່ຍ້ອນເດັກຖືກລົງໂທດເທົ່ານັ້ນ, ທ່ານຈຳເປັນຕ້ອງບອກກ່າວຢ່າງຈະແຈ້ງ ໃນຕອນຕົ້ນຂອງ ການຢັ້ງຢາມ ແລະ ການ ເຊີນພໍ່ແມ່ມາພົບວ່າ: ການສົນທະນານີ້ຈະບໍ່ເປັນຄືດັ່ງທີ່ເຂົາຄິດ ຄືດັ່ງ ທີ່ ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ຈະບໍ່ແມ່ນການ ເວົ້າກັນເລື່ອງການລົງໂທດເດັກ. ໃຫ້ບອກວ່າ: ທ່ານຕ້ອງການຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບເດັກຈາກພວກເພິ່ນ ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດສອນເດັກ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃຫ້ບອກເພິ່ນ ອີກວ່າທ່ານຕ້ອງການບອກພວກເຂົາ ໃຫ້ຮູ້ກ່ຽວກັບທັກສະຂອງເດັກ ເພື່ອເພິ່ນຈະສາມາດ ຊ່ວຍເດັກຢູ່ ເຮືອນ ແລະ ຈະເປັນອີກແຮງໜຶ່ງໝູນສິ່ງທີ່ເດັກພວມຮຽນຮູ້ໃນໂຮງຮຽນ.

ກິດຈະກຳປະຕິບັດ: ການຕິດຕໍ່ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ

ໃຫ້ເລີ່ມດ້ວຍການສະຫລຸບສັງລວມແນວທາງເຊິ່ງທ່ານໃຊ້ໃນການພົວພັນກັບຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນຂອງເດັກໃນປະຈຸບັນ. ທ່ານຕິດຕໍ່ເປັນຄັ້ງທຳອິດກັບພວກເຂົາແນວໃດ ແລະ ພວກເຂົາໄດ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກເຂົາຫຼາຍປານໃດ?

ໃຫ້ເບິ່ງຄືນອີກແນວທາງຕ່າງໆທີ່ກ່າວຂ້າງເທິງ ກ່ຽວກັບການສ້າງການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຄອບ ຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ. ໃຫ້ຄັດເລືອກເອົາສອງ ຫຼື ສາມ (ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ) ບັນດາແນວທາງທີ່ແຕກຕ່າງ ກັນເຫຼົ່ານີ້, ແລ້ວໃຫ້ຊຽນລົງ ເຊິ່ງແຕ່ລະແນວທາງ ໃຫ້ບັນທຶກ ດັ່ງນີ້:

- ◆ ສີ່ ອຸປະກອນອັນໃດແດ່ທີ່ທ່ານຄວນກະກຽມ (ຖ້າມີ);
- ◆ ວິທີທີ່ທ່ານຈະໃຊ້ສື່ສານກັບຄອບຄົວ ຫຼື ສະມາຊິກຊຸມຊົນ;
- ◆ ເວລາປະຕິບັດກິດຈະກຳໂດຍປະມານ ແລະ ວັນເວລາອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງເຊັ່ນ ໂອກາດ ພິເສດ. ຕໍ່ໄປໃຫ້ຕັດສິນໃຈ ຖ້າແນວທາງຕ່າງໆເຫຼົ່ານີ້ສາມາດເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັນໄດ້. ຕົວຢ່າງ: ທ່ານອາດຈະ ຢາກຈັດຕັ້ງກອງປະຊຸມກຸ່ມໃນຕອນຕົ້ນສົກຮຽນ ຫຼື ຕົ້ນພາກຮຽນ. ໃນກອງປະຊຸມນີ້, ທ່ານສາມາດ ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມ ຫຼື ແຕ່ງຕັ້ງ ໃຫ້ສະມາຊິກຄອບຄົວເປັນຜູ້

ຊ່ວຍທ້ອງຮຽນ ແລະ ຂໍຮ້ອງໃຫ້ຜູ້ຊ່ຽວຊານອາສາສະໝັກໄປໃຫ້ບົດຮຽນພິເສດແກ່ເດັກ. ໃຫ້ຂຽນວັນເວລາທີ່ຈະເລີ່ມປະຕິບັດແລະວັນເວລາ ແລະ ເຫດການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆ ລົງ ໃສ່ຕາຕະລາງເຄື່ອນໄຫວ ຫຼື ປຶ້ມບັນທຶກຕາຕະລາງເຄື່ອນໄຫວ ເພື່ອວ່າທ່ານຈະສາມາດ ສ້າງ: “ແຜນພັດທະນາການເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ” ແບບງ່າຍໆ.

ກໍລະນີສຶກສາ: ການຕິດຕໍ່ສື່ສານລະຫວ່າງ ຄູ-ຄອບຄົວ

ໃນໂຮງຮຽນເພື່ອນເດັກທີ່ປະເທດໄທ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງແລະສະມາຊິກຊຸມຊົນໄດ້ຕອບຄໍາຖາມນີ້ ຈາກ ແບບຟອມປະເມີນຜົນ, “ສິ່ງໃດສໍາຄັນທີ່ສຸດໃນໂຮງຮຽນຂອງພວກເຮົາ ແລະ ຍ້ອນຫຍັງ?”. ຂໍ້ໜຶ່ງ ທີ່ກ່າວເຖິງ ໃນລະດັບບູລິມະສິດແມ່ນການຕິດຕໍ່ສື່ສານລະຫວ່າງຄູ-ຄອບຄົວ. ພວກເຂົາເວົ້າວ່າ: “ຄູ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງຂອງເດັກທຸກຄົນມີໝາຍນັດປະຊຸມ ໃນແຕ່ລະພາກຮຽນ ເພື່ອປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບ ພຶດຕິກຳ ແລະ ການຮຽນຮູ້ ຂອງເດັກ. ນີ້ເປັນເລື່ອງສໍາຄັນ ຍ້ອນວ່າມັນສາມາດທີ່ຈະສະໜອງທິດທາງ ໃນການແກ້ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ມີ ໃນໝູ່ສະມາຊິກກຳມະການໂຮງຮຽນ, ສະມາຊິກ ທີ່ສໍາຄັນຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ໂຮງຮຽນ; ມັນເພີ່ມທະວີການສົ່ງຂ່າວຄາວ ແລະ ການຕິດຕໍ່ສື່ສານຈາກໂຮງຮຽນສູ່ຊຸມຊົນ; ແລະ ມັນຈະສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈລະຫວ່າງ ພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຄູ.

ເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ຈະຕ້ອງໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແກ່ຜູ້ປົກຄອງຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ກ່ຽວກັບ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເດັກໃນການຮຽນຮູ້. ນີ້ໝາຍຄວາມວ່າ ການນຳໃຊ້ວິທີການປະເມີນຊ່ວຍຄູ, ນັກຮຽນ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງ ໃຫ້ຮູ້ວ່າມີທັກສະໃດແດ່ ເດັກໄດ້ພັດທະນາຕີຂຶ້ນ ໃນເລື່ອງການອ່ານ ອອກຂຽນເປັນ, ການຄຳນວນ, ທັກສະຊີວິດ ແລະ ວິຊາອື່ນໆ. ຜູ້ປົກຄອງຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ວ່າ ລູກຫຼານຂອງຕົນໄດ້ຮຽນຮູ້ຫຍັງແດ່ໄດ້ດີ ແລະ ສິ່ງໃດລູກຫຼານຈຳເປັນຕ້ອງຮຽນຕື່ມອີກ. ເສັ້ນທາງ ໜຶ່ງເພື່ອປະຕິບັດສິ່ງດັ່ງກ່າວຢ່າງປະດິດສ້າງ ແມ່ນໂດຍຜ່ານການໃຊ້ແຜນພູມລະຫັດສີ ເຊິ່ງມີປະ ສິດທິຜົນດີ ໂດຍສະເພາະກັບຜູ້ປົກຄອງທີ່ກີກໜັງສື. ຕົວຢ່າງ: ຢູ່ໃນແຜນພູມ 1 ຂ້າງລຸ່ມ, ສີໜຶ່ງໆ ຈະບອກໃຫ້ຮູ້ເຖິງທັກສະທີ່ຈຳເປັນສໍາລັບຄະນິດ ສາດທ້ອງ ປ.3

ແຜນພູມ 1. ແຜນພູມລະຫັດສີຂອງເນື້ອໃນ ແລະ ກິດຈະກຳສຳລັບເດັກຫ້ອງ ປ.3

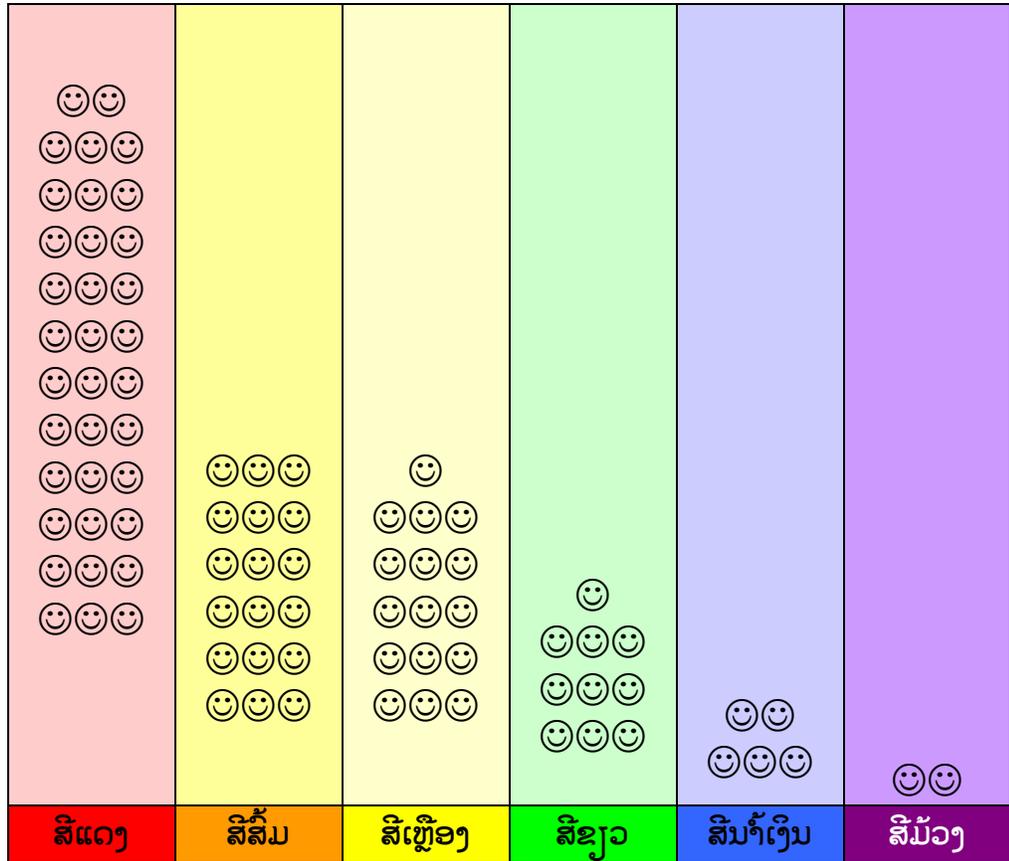
ລະດັບ	(8 ໃນ 10 ຖືກຕ້ອງ ເພື່ອສືບຕໍ່ລະດັບຕໍ່ໄປ)
ສີແດງ	<ul style="list-style-type: none"> ຮູ້ຄ່າຂອງເງິນ (ເຖິງ 100) ຮູ້ຂຽນຈຳນວນຕ່າງໆ ລົບເລກ - ເລກດ່ຽວ ; ບວກ - ຈຳນວນດ່ຽວ ແລະ ຈຳນວນສອງຫຼັກ
ສີສົມ	<ul style="list-style-type: none"> ຄິດເລກໃນໃຈ (ບວກ, ລົບ) ການຫານ - ເລກຈຳນວນດ່ຽວ ອ່ານໂຈດບັນຫາຄະນິດສາດ
ສີເຫຼືອງ	<ul style="list-style-type: none"> ການຄູນ ການລົບ ແລະ ການບວກຈຳນວນສອງຫຼັກ ການວັດແທກ (ລະຍະທາງ, ບໍລິມາດ)
ສີຂຽວ	<ul style="list-style-type: none"> ກຳນົດຈຳນວນເຖິງ 700 ການລົບ ແລະ ການບວກດ້ວຍການຈັດກຸ່ມຄືນໃໝ່ ການລົບເລກຈຳນວນສາມຫຼັກ ແລະ ສອງຫຼັກ ການກຳນົດຈຳນວນເລກສາມຫຼັກ
ສີຟ້າ	<ul style="list-style-type: none"> ການຄູນ - ຈຳນວນເລກສອງຫຼັກ ແລະ ເລກດ່ຽວ ການຫານ - ຈຳນວນເລກສອງຫຼັກ ແລະ ເລກດ່ຽວ ການອ່ານໂຈດບັນຫາຕ່າງໆ
ສີມ້ວງ	<ul style="list-style-type: none"> ການຄູນ - ຈຳນວນເລກສາມຫຼັກ ແລະ ເລກດ່ຽວ ການວັດແທກ (ລະຍະທາງ, ຂອງແຫລວ) ການອ່ານໂຈດບັນຫາຕ່າງໆ

ຖອດມາຈາກ *duPlessis J. (2003) Rainbow Charts and C-O-C-O-N-U-T-S: Teacher Development for Continuous in Malawi Classrooms. Washington, DC: America Institutes for Research.*

ຈາກນັ້ນໃຊ້ແຜນພູມ1, ລະຫັດສີ “ແຜນພູມສາຍຮຸ້ງ” ທີ່ເຮັດຂຶ້ນເພື່ອສະແດງ ຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເດັກ ແລະ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າຄູ, ນັກຮຽນ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງຮ່ວມກັນຕິດຕາມຊ່ວຍເຫຼືອການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ຢູ່ໃນແຜນພູມສາຍຮຸ້ງ (ແຜນພູມ 2), ເດັກແຕ່ລະຄົນມີກາໝາຍ “ໜ້າເບີກບານ”

ພ້ອມທັງມີຊື່ຢູ່ໃນນັ້ນ. ເມື່ອພວກເຂົາປັບປຸງຢ່າງກ້າວໜ້າທັກສະດ້ານຄະນິດສາດ ດັ່ງທີ່ຊື່ໃຫ້ເຫັນໃນ ແຜນພູມລະຫັດສີ, ກາໝາຍ ຈະຖືກເຄື່ອນໄປສູ່ສີທີ່ສອດຄ່ອງກັບລະດັບທັກສະຂອງເຂົາ. ຖ້າຫາກ ຄູ່ສັງເກດເຫັນວ່າ ເດັກບາງຄົນຢູ່ຄົງທີ່ລະດັບເກົ່ານານເກີນໄປ, ລາວສາມາດທີ່ຈະຫາວິທີຊ່ວຍ ໃຫ້ ເດັກຮຽນຮູ້ສິ່ງທີ່ກຳນົດໄວ້ ເພື່ອເຄື່ອນໄປສູ່ລະດັບສູງຕໍ່ໄປ.

ແຜນພູມ 2. ແຜນພູມສາຍຮຸ້ງຂອງຄວາມກ້າວໜ້າຂອງນັກຮຽນ.

ເຖິງວ່າຄູ່ຈະໃຊ້ແຜນພູມສາຍຮຸ້ງ, ລາຍການທັກສະ ຫຼືບັດລາຍງານຄວາມກ້າວໜ້າ ຫຼື ບໍ່ກໍຕາມ, ການ ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບຄວາມກ້າວໜ້າຂອງເດັກແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ສຸດໃນການສ້າງ ແລະ ຮັກສາ ການຕິດຕໍ່ສື່ສານ ລະຫວ່າງ ຄູ່-ຄອບຄົວ.

ກິດຈະກຳເພື່ອປະຕິບັດ: ການຫຼິ້ນເກມຍອດນິຍົມ

ເພື່ອປະຊຸມພົບປະກັບຜູ້ປົກຄອງ, ທ່ານອາດຕ້ອງການຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈ ຄວາມໝາຍທີ່ວ່າ “ບັນຈຸ ເດັກຜູ້ທີ່ ຖືກປະປ່ອຍ” ກິດຈະກຳທີ່ມີຄຸນຄ່າເພື່ອເຮັດສິ່ງນີ້ແມ່ນ “ການຫຼິ້ນເກມຍອດນິຍົມ”

ຢູ່ໃນກິດຈະກຳນີ້ ໃຫ້ທ່ານກຽມກາໝາຍທີ່ມີສອງສີແຕກຕ່າງກັນ ເຊັ່ນ ສີແດງ ແລະ ສີຟ້າ ສຳລັບໃຫ້ຄົນຕິດໃສ່ເສື້ອໂດຍໃຊ້ສະກັອດ ຫຼື ເຂັມຫມຸດ. ແຕ່ລະຄົນຄວນມີກາໝາຍໜຶ່ງອັນ, ເອົາສີແດງ ໃຫ້ຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍບາງຄົນ. ໃຫ້ອະທິບາຍວ່າໃນກິດຈະກຳນີ້ ອະພິສິດເໜືອກວ່າຄົນອື່ນ ໃນຂະນະທີ່ ບາງຄົນຈະຮູ້ ສຶກວ່າຖືກປະປ່ອຍ. ບອກໃຫ້ຄົນທີ່ມີກາໝາຍສີແດງນັ່ງຢູ່ດ້ານຫຼັງຂອງຫ້ອງ ຫຼື ສີແດງທັງໝົດໃຫ້ນັ່ງຢູ່ດ້ານ ໜຶ່ງຂອງຫ້ອງ. ຈາກນັ້ນ, ໃຫ້ສົນທະນາຢ່າງມີຄວາມສຸກກັບຜູ້ທີ່ມີກາໝາຍສີຟ້າ. ໃຫ້ປະປ່ອຍເມີນເສີຍຕໍ່ກຸ່ມ ທີ່ມີກາໝາຍສີແດງຈຳນວນໜຶ່ງນັ້ນ; ໃຫ້ແນມເບິ່ງພວກເຂົາແບບຮ້າຍໆເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ແລະ ບອກໃຫ້ເຂົານັ່ງຢູ່ບາງ ຫຼື ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ກະວົນກະວາຍ ຫຼື ບໍ່ໃຫ້ຍິ້ມ. ໃຫ້ສືບຕໍ່ສົນທະນາກັບກຸ່ມກາໝາຍສີຟ້າ. ໃຫ້ສືບ ຕໍ່ເຮັດ 5 -10 ນາທີ. ທ່ານອາດຈະໃຫ້ກຸ່ມສີຟ້າບາງຄົນບອກໃຫ້ກຸ່ມສີແດງງຽບອີກດ້ວຍ. ໃນຕອນທ້າຍຂອງ 10 ນາທີ, ໃຫ້ບອກທຸກຄົນເອົາກາໝາຍຂອງເຂົາອອກ ແລະ ມານັ່ງດ້ວຍກັນອີກ. ໃຫ້ຖາມຄຳຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ◆ ຮູ້ສຶກຢ່າງໃດທີ່ມີກາໝາຍສີຟ້າ?
- ◆ ຮູ້ສຶກຢ່າງໃດທີ່ມີກາໝາຍສີແດງ?
- ◆ ຖ້າທ່ານໃສ່ ກາໝາຍສີແດງແລ້ວ, ທ່ານຢາກຈະມີກາໝາຍສີຟ້າບໍ່?
- ◆ ທ່ານສາມາດເຮັດສິ່ງໃດໜຶ່ງໄດ້ບໍ່ເພື່ອຈະໄດ້ກາໝາຍສີຟ້າ?
- ◆ ການຖືກປະປ່ອຍໝາຍຄວາມວ່າແນວໃດ?
- ◆ ໃຜເປັນຜູ້ເຮັດການປະປ່ອຍ? ໃຜເປັນ (ຫຼືອາດຈະເປັນ) ຜູ້ທີ່ດ້ອຍທີ່ສຸດ (Most vulnerable)?

ຄວນຈຳໄວ້ວ່າ ບຸກຄົນທີ່ມັກຈະຖືກປະປ່ອຍ (ເຊັ່ນຜູ້ພິການ) ອາດຈະຮູ້ສຶກອັບອາຍ, ອິດອັດ ຫຼື ຖືກລົງໂທດຍ້ອນວ່າພວກເຂົາມີລູກເປັນພິການ; ພວກເຂົາຖືກປະປ່ອຍເປັນສອງເທົ່າ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ເດັກຜູ້ທີ່ດ້ອຍກ່ອນໝູ່ໝົດ ແມ່ນເດັກທຸກຍາກທີ່ເປັນພິການ, ເດັກຊົນເຜົ່າ ແລະ ເດັກບໍ່ສາມາດເວົ້າພາສາທີ່ຄົນສ່ວນໃຫຍ່ເວົ້າກັນ ແລະ ໂດຍສະເພາະເດັກຍິງ. ເດັກເຫຼົ່ານີ້ອາດຖືກປະປ່ອຍດ້ວຍຫຼາຍເຫດຜົນ ໃນເວລາດຽວກັນ (ຕົວຢ່າງ: ເປັນຄົນທຸກ, ເປັນເດັກຍິງຊົນເຜົ່າພິການ ທີ່ບໍ່ສາມາດເຂົ້າໃຈດີ ໃນສິ່ງທີ່ເວົ້າກັນໃນຫ້ອງຮຽນ). ນີ້ແຫຼະຄື ບັນດາເດັກທີ່ພວກເຮົາກຳລັງຊອກເອົາມາເຂົ້າຮຽນໃນໂຮງຮຽນທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້.

ບັດນີ້, ໃຫ້ໝູນໃຊ້ບົດຮຽນຂ້າງເທິງເພື່ອອະທິບາຍຄວາມໝາຍ ຄຳວ່າ“ຮຽນຮ່ວມ” ແລະ “ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້”ໄດ້ດີຂຶ້ນ. ໃຫ້ສົນທະນາຜົນປະໂຫຍດຂອງ “ການຮຽນຮູ້ແບບຮຽນຮ່ວມ” ແລະ “ສະພາບແວດລ້ອມແບບຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້” ສາມາດສ້າງຂຶ້ນ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືກັນລະຫວ່າງຄູ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງ.

ແນວຄິດ: ກິດຈະກຳນີ້ສາມາດໃຊ້ເພື່ອຊ່ວຍເດັກເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງ “ການຖືກປະປ່ອຍ” ແລະ ເປັນ ຫຍັງມັນຈຶ່ງສຳຄັນເພື່ອຕີລາຄາໃຫ້ຄຸນຄ່າພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມແຕກຕ່າງທີ່ຫຼາກຫຼາຍ.

2 . ການແຈ້ງຂໍ້ມູນ ສຽພຽ ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນຮັບຊາບ.

ນອກຈາກການສົນທະນາໂອ້ລົມກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງແລ້ວ, ຄູບາງຄົນກໍສາມາດເຮັດວຽກກັບ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນ ແລະ ຄະນະຮັບຜິດຊອບ ຫຼື ຄະນະກຳມະການປະສານງານສ້າງສະພາບ ແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ເພື່ອອະທິບາຍການພັດທະນາ ສະພາບແວດລ້ອມ ດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ກຸ່ມໃຫຍ່ລວມທັງສະມາຊິກຊຸມຊົນຮັບຊາບ. ຖ້າທ່ານເປັນໜຶ່ງ ໃນຄົນ ເຫຼົ່ານີ້, ບາງວິທີທີ່ທ່ານສາມາດຈະອະທິບາຍສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ເຊິ່ງປະ ກອບດ້ວຍສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ :

2.1 ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເປັນສິ່ງພິມ

ໃຫ້ກະກຽມແຜ່ນພັບ ຫຼື ຂ່າວສານໂຮງຮຽນເພື່ອແຈກຢາຍ ໃຫ້ເຊີນນັກຂ່າວຈາກທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອມາຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຂ່າວສານທ້ອງຖິ່ນຂຽນ ກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນທີ່ມີສະ ພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ສະແດງໃຫ້ນັກ ຂ່າວເຫັນຜົນປະໂຫຍດຂອງໂຮງຮຽນ ທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ແລະ ອະທິບາຍແຜນຂອງໂຮງຮຽນທີ່ຈະສະໜອງການສຶກສາ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ສຳລັບເດັກທຸກຄົນ.

2.2 ການປະກາດຂ່າວທາງໂທລະໂຄ່ງ, ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະພາບແກ່ປະຊາຊົນ

ເຊິ່ງໂຮງຮຽນນຳໃຊ້ວິທະຍຸ ແລະ ໂທລະທັດ ເພື່ອສະແດງ ແລະ ບອກກ່າວພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ກ່ຽວ ກັບຄວາມຈຳເປັນທີ່ຕ້ອງໃຫ້ລູກຫຼານເຂົາເຈົ້າເຂົ້າໂຮງຮຽນ.

2.3 ການປະຊຸມຊຸມຊົນ ຫຼື ປະຊຸມກຸ່ມ

ໃຫ້ວາງແຜນຈັດກອງປະຊຸມເຝິກອົບຮົມ 1-3 ວັນ. ການເຝິກອົບຮົມຈະເປັນປະໂຫຍດຊ່ວຍ ໃນການແນະນຳໂຮງຮຽນ ໃຫ້ປະຊາຊົນທີ່ມາໃໝ່ ໂດຍສະເພາະຄອບຄົວທີ່ມີເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ. ການເຝິກອົບຮົມສາມາດທີ່ຈະອະທິບາຍພາລະກິດຂອງໂຮງຮຽນ ໃນການໃຫ້ການ ສຶກສາເດັກທຸກຄົນ ແລະ ສາມາດອະທິບາຍສະພາບແວດລ້ອມຂອງການຮຽນຮູ້ ແບບມີສ່ວນ ຮ່ວມ ແລະ ຕັ້ງໜ້າຂອງໂຮງຮຽນ. ສິ່ງສຳຄັນອີກອັນໜຶ່ງ ກໍຄື ການຮັບຟັງ ແລະ ການຕອບຂໍ້ ຂ້ອງໃຈ ແລະ ຄຳຖາມຂອງ ຜູ້ປົກຄອງ ໃນລະຫວ່າງການປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດນີ້ ແລະ ຄັ້ງຕໍ່ໆໄປ

ລວມທັງ ການຮັບເອົາແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ຈະສາມາດປັບປຸງຄຸນນະພາບການສຶກສາທີ່ໂຮງຮຽນຂອງທ່ານໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເດີມ.

2.4 ດຶງດູດເອົາການບໍລິການຕ່າງໆຂອງສັງຄົມເຂົ້າຮ່ວມ.

ເພາະວ່າການບໍລິການຕ່າງໆ ຂອງສັງຄົມອາດເປັນການດີ ທີ່ຈະດຶງເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນໂຮງຮຽນ ຂອງທ່ານເມື່ອມັນກາຍເປັນການຮຽນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ, ໃຫ້ຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບເຂົາ ໃນຖານະທີ່ເປັນຍຸດທະສາດໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນຂອງທ່ານ. ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະສະໜອງຊັບພະຍາກອນທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ຊ່ວຍປ້ອງກັນສິດທິຂອງເດັກທ່ານ.

2.5 ເຊື່ອມໂຍງ (ສ້າງເຄືອຂ່າຍ) ກັບໂຮງຮຽນອື່ນໆ.

ໃນບາງປະເທດ, ຢ່າງຕໍ່າ 3 ໂຮງຮຽນຈະເຮັດວຽກຮ່ວມກັນເພື່ອສະໜັບສະໜູນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອໃຫ້ມີການຮຽນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນ. ຄູ່ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັນກ່ຽວກັບວິທີການສິດສອນແບບໃໝ່ທີ່ພວກເຂົາພວມໃຊ້ຢູ່ ຫຼື ວິທີທາງທີ່ພວກເຂົາຈະດຶງດູດເອົາສະມາຊິກຊຸມຊົນ ເຂົ້າຮ່ວມໃນຫ້ອງຮຽນຂອງເຂົາ. ພວກເຂົາເປັນເຈົ້າພາບຈັດ ເຝິກອົບຮົມເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ຂອງຄູ ໃຫ້ທັນສະໄໝ. ພວກເຂົາຮ່ວມຈັດຕັ້ງງານ/ເຫດການຕ່າງໆຂອງຊຸມຊົນ ເພື່ອໃຫ້ເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຫຼື ຮ່ວມກັນຈັດຕັ້ງການທັດສະນະສຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ເດັກສາມາດຮຽນຮູ້ຈາກຊຸມຊົນຕ່າງໆ ນອກເໜືອຈາກຊຸມຊົນຂອງຕົນເອງ.

3 ຍຸດທະສາດຂອງການໂຄສະນາຂົນຂວາຍ.

ການໂຄສະນາຂົນຂວາຍຈະກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຶກສາ, ການປະຊາສໍາພັນ, ການຍາດແຍ່ງການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ການເອົາຄົນອື່ນຊ່ວຍບອກຕໍ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂອງທ່ານ. ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນຈະສາມາດກາຍເປັນຜູ້ໂຄສະນາຂົນຂວາຍ ເພື່ອສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ໄດ້ຢ່າງໃດ?

3.1 ຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ປົກຄອງບອກຄົນອື່ນຕໍ່ກ່ຽວກັບໂຮງຮຽນທີ່ມີ ສຣພຣ.

ຜູ້ປົກຄອງທີ່ເປັນຜູ້ໂຄສະນາຂົນຂວາຍອາດຕ້ອງການໃຊ້ບາງຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ທ່ານໃຊ້ ເພື່ອບອກກ່າວກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ໃຫ້ເຂົາຮັບຊາບເຊັ່ນ: ແຜ່ນພັບ, ຂ່າວສານ ຫຼືຜົນງານຂອງເດັກ. ພວກເຂົາອາດມີປະສິດ ທິພາບພິເສດໃນການສົນທະນາ ເວົ້າລົມກັບຜູ້ປົກຄອງທີ່ຕ້ານການປ່ຽນແປງ, ໃນການອະທິບາຍຄຸນຄ່າຂອງຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງຮຽນ ໂດຍຜ່ານປະສົບການຂອງເຂົາເອງ ຫຼື ຂອງຜູ້ອື່ນໆ ແລະ ໃນການເຮັດໃຫ້ເຂົາໝັ້ນໃຈວ່າ ຄຸນນະພາບ

ການສຶກສາຈະມາກ່ອນ ເພິ່ນຢູ່ໃນໂຮງຮຽນທີ່ມີສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

3.2 ຊັກຈູງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນຫ້ອງຮຽນເພື່ອຊ່ວຍເດັກທີ່ເຄີຍຖືກປະປ່ອຍ.

ເມື່ອພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງມາເຫັນວ່າ ພວກເຂົາໄດ້ຮັບການຍິນດີຕ້ອນຮັບເຂົ້າມາໃນໂຮງຮຽນ, ພວກເຂົາອາດຈະສະໝັກມາເລື້ອຍໆ ແລະ ມາຊ່ວຍທ່ານ. ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ຢາກມາ, ໃຫ້ທ່ານ ວາງແຜນກິດ ະກຳ ສຳລັບຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ເຊີນເຂົາມາຊ່ວຍທ່ານ. ຕົວຢ່າງ: ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກຊຸມຊົນສາມາດ ທີ່ຈະເປັນອາສາສະໝັກ ຊ່ວຍທ່ານ ໃນການສອນພາສາ ຫຼື ຊ່ວຍເດັກພິການ. ພວກເຂົາສາມາດອ່ານໃຫ້ເດັກຟັງ ແລະ ຟັງເດັກ ອ່ານ. ນອກຈາກນັ້ນ ພວກເຂົາຍັງສາມາດ ຊ່ວຍຕິດຕາມກິດຈະກຳກຸ່ມ ແລະ ເຮັດໃຫ້ຄູ່ມື ເວລາຫວ່າງ ເພື່ອເຮັດວຽກກັບລາຍບຸກຄົນ ຫຼື ກຸ່ມຍ່ອຍ ທີ່ຕ້ອງການເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມເຕີມ. ພວກເຮົາຈະ ສຳຫຼວດແນວທາງອື່ນໆເພື່ອດຶງເອົາຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ໃນຫົວຂໍ້ ຕໍ່ໄປ ຂອງເຄື່ອງມືນີ້.

3.3 ນຳເອົາຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຄົ້ນຫາເດັກທີ່ຖືກປະປ່ອຍບໍ່ເຄີຍເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ.

ຍົກຕົວຢ່າງ: ຈັດງານລົງທະບຽນເຂົ້າຮຽນທີ່ໂຮງຮຽນກ່ອນເລີ້ມຕົ້ນສຶກສາໃໝ່ ເພື່ອດຶງ ດູດເອົາທຸກໆຄອບຄົວຈາກຊຸມຊົນ ເຂົ້າຮ່ວມແລ້ວລົງທະບຽນເດັກທຸກຄົນເຂົ້າຮຽນ. ພໍ່ຄ້າຊາວ ຂາຍ ແລະ ນັກທຸລະກິດ ທ້ອງຖິ່ນອາດຕ້ອງການທີ່ຈະປະກອບສ່ວນຂອງຂວັນເລັກໆນ້ອຍໆ ເພື່ອມາຈັບສະຫຼາກກັນ ແລະ ພໍ່ແມ່/ຜູ້ປົກຄອງກໍຄືຄູ່ ກໍສາມາດບໍລິຈາກຊື້ນປາອາຫານ ແລະ ຈັດຕັ້ງການຫຼິ້ນເກມ. ການຟ້ອນ ແລະ ຮ້ອງເພງກໍອາດລວມຢູ່ດ້ວຍ. ກິດຈະກຳທັງໝົດ ແມ່ນ ເລັ່ງໃສ່ຄວາມສຳຄັນຂອງຄຸນນະພາບການສຶກສາ ແລະ ແນວທາງເຊິ່ງໂຮງຮຽນ ພ້ອມທັງຊຸມ ຊົນສາມາດເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມເດັກທຸກຄົນ. ການລົງທະບຽນໃນໂຮງຮຽນ ແຫ່ງໜຶ່ງ ທີ່ປະເທດກົວເຕມາລາ ມີການຫຼິ້ນລະຄອນຕະຫລິກ, ມີການຫຼິ້ນເກມຕ່າງໆ ແລະ ມີການແຈກລາງວັນທີ່ປະຕູທາງເຂົ້າ ໄດ້ມີການລົງທະບຽນ ເດັກເຂົ້າຮຽນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍ ຈົນໂຮງຮຽນບໍ່ສາມາດຮັບໄດ້ໝົດ ແລະ ຕ້ອງ ໄດ້ສ້າງແຜນ ເພື່ອກໍ່ສ້າງອາຄານຮຽນຫຼັງໃໝ່, ແນວຄວາມຄິດອື່ນໆມາກມາຍ ເພື່ອດຶງເອົາຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນເຂົ້າມາກ່ຽວຂ້ອງໃນກິດ ຈະກຳຄົ້ນຫາເດັກ ສາມາດພົບເຫັນໃນຊຸດເຄື່ອງມືນີ້ ກ່ຽວກັບການນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າ ໂຮງຮຽນ ແລະ ຮຽນຮູ້.

3.4 ເຊື່ອມໂຍງຊຸມຊົນບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນກັບການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້.

ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ຫຼື ຊຸມຊົນບໍລິຫານຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ແມ່ນແນວທາງຂອງການຂັກຈູງຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການພົວພັນໄລຍະຍາວກັບໂຮງຮຽນ. ພວກເຂົາຊ່ວຍສະໜອງການຕິດຕາມດູແລ ພື້ນທີ່ໃນໂຮງຮຽນລວມທັງການພັດທະນາຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

3.5 ລົງຢັ້ງຢາມຄອບຄົວ

ການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຄອບຄົວ ທີ່ມີເດັກໂດຍປົກກະຕິຖືກປະປ່ອຍບໍ່ແມ່ນເລື່ອງງ່າຍ. ວິທີໜຶ່ງເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ ກ່ຽວກັບການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ກໍຄື ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງຂໍຮ້ອງບາງຄົນຈາກກຸ່ມທີ່ຖືກປະປ່ອຍຕະຫຼອດມາ ເຊັ່ນ ຄົນພິການ ຫຼື ຄົນຊົນເຜົ່າ ເພື່ອຈະເປັນຄົນທີ່ຕ້ອງເຂົ້າເຖິງສຳລັບໂຮງຮຽນ. ການປະຊຸມກຸ່ມກັບບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ຫຼື ການໄປຢັ້ງຢາມທີ່ຄອບຄົວສາມາດມີຜົນດີ ໃນການອະທິບາຍ ວິທີການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ຂອງໂຮງຮຽນ.

ຄຳຖາມ:

1. ຈຸດປະສົງຂອງການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນຂອງນັກຮຽນມີຫຍັງແດ່ ?
2. ແນວທາງທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນການສື່ສານກັບຄອບຄົວແລະຊຸມຊົນມີຫຍັງແດ່ ?
  - ໃນນັ້ນທ່ານຄິດວ່າວິທີການໃດທີ່ສຳຄັນກວ່າໝູ່ ?
3. ມີຍຸດທະສາດໃດແດ່ທີ່ທ່ານຈະນຳໃຊ້ເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນແກ່ຜູ້ປົກຄອງແລະຊຸມຊົນເພື່ອ ອະທິບາຍສຮພຮ?

ບົດທີ 6: ຊຸມຊົນ ແລະ ຫຼັກສູດ

I. ຊຸມຊົນກັບຫ້ອງຮຽນ ແລະ ຫ້ອງຮຽນກັບຊຸມຊົນ

1. ຊຸມຊົນກັບຫ້ອງຮຽນ

ການປະກອບສ່ວນຕົວຈິງຂອງຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ຊຸມຊົນມີຄວາມສໍາຄັນ ສໍາລັບການພັດທະນາສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ການປະກອບສ່ວນດ້ານການເງິນ ຫຼື ວັດຖຸສິ່ງຂອງຕ່າງໆ ແມ່ນແນວທາງທີ່ເປັນຮູບປະທຳ ທີ່ຜູ້ປົກຄອງສາມາດສະໜັບສະໜູນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ຕົວຢ່າງ: ການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນ, ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ຈະມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອປັບປຸງອາຄານສະຖານທີ່ ແລະ ເອື້ອອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ. ນີ້ເປັນສິ່ງສໍາຄັນ, ໂດຍສະເພາະ ສໍາລັບໂຮງຮຽນທີ່ມີອຸປະສັກ ທີ່ກົດກັນເດັກພິການທາງຮ່າງກາຍເຂົ້າໄປໃນອາຄານ. ຖ້າມີຂັ້ນໄດ, ສະມາຄົມຊຸມຊົນກໍສາມາດຊ່ວຍເຮັດທາງລາດຂັ້ນໃດໃຫ້. ໃນຫຼາຍໆ ປະເທດການຈັດຕັ້ງຊຸມຊົນກໍມີຄວາມທ້າວຫັນໃນການປັບປຸງນ້ຳສະອາດ ແລະ ການອະນາໄມໂຮງຮຽນ (ເຊັ່ນ-ວິດຖ່າຍ) ອີກດ້ວຍ. ຖ້າບໍ່ມີຫ້ອງນໍ້າທີ່ ແຍກ ຍິງ-ຊາຍ ຊຸມຊົນເຂົາເຈົ້າກໍຊ່ວຍສ້າງໃຫ້.

ຕົວຢ່າງ ບາງຊຸມຊົນຂອງປະເທດຕ່າງໆທີ່ມີການຊ່ວຍເຫຼືອ:

- ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃນປະເທດມາລາວີ ໄດ້ຮຽນຮູ້ວ່າຄູບໍ່ມີສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນອຸປະກອນການຮຽນການສອນທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງນັກຮຽນໃນການຮຽນຮູ້, ດັ່ງນັ້ນ ຊຸມຊົນຈຶ່ງໄດ້ຂຶ້ນຜູ້ຫ້ອງຮຽນ ແລະ ປະຕູຫ້ອງການຜູ້ອຳນວຍການ. ນອກຈາກ ຜູ້ປົກຄອງຈາກຊຸມຊົນດັ່ງກ່າວຍັງມີອີກ 20 ຊຸມຊົນ ຈາກທີ່ອື່ນໃນເມືອງດຽວກັນ ໄດ້ເລີ່ມຈັດຫາກ່ອງ/ແກ້ດເກົ່າໆ, ເກີບຢາງ, ແລະ ວັດສະດຸອື່ນໆ ໃຫ້ຄູສໍາລັບເຮັດສີ່ອຸປະກອນການຮຽນ-ການ ສອນ ເພື່ອໃຊ້ໃນການສອນນັກຮຽນໃນການອ່ານ, ການຂຽນເປັນ ແລະ ການຄຳນວນ. ຄູຜູ້ໜຶ່ງໄດ້ໃຫ້ຂໍ້ສັງເກດວ່າປະສົບການ ຂອງການເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຜູ້ປົກຄອງກັບໂຮງຮຽນໃນລະດັບຂອງຫຼັກສູດໄດ້ປະກອບສ່ວນຊ່ວຍເພີ່ມທະວີຜົນສໍາເລັດ ແລະ ຄວາມສໍາເລັດໃນການຮຽນຮູ້ຂອງ ນັກຮຽນທີ່ໂຮງຮຽນ.

Miske S.J. (2003) Proud Pioneers: Improving Teaching and Learning in Malawi through Continuous Assessment. Washington, DC: American Institute for Research.

- ທີ່ປະເທດຟິລິບປິນ,ນັກການສຶກສາຜູ້ໜຶ່ງໄດ້ລາຍງານວ່າ: ພວກເຂົາໄດ້ໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມຫຼາຍທີ່ສຸດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ມີຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ເຂົາເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນຮູ້ສຶກວ່າເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຊຸມຊົນ. ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ຊ່ວຍສ້າງສູນຊັບ

ພະຍາກອນ ເຊິ່ງເປັນເຮືອນຂອງທ້ອງສະໝຸດ, ໂດຍອົງການອຸຍນີເຊັບໄດ້ບໍລິຈາກປີ້ມ 100 ຫົວ ໃນຂະນະທີ່ຄູ ແລະ ນັກ ຮຽນເປັນຜູ້ຜະລິດສື່ການຮຽນ-ການສອນ ຫຼື ຮັບບໍລິຈາກ ໂດຍອົງກອນມູນນິທິຕ່າງໆ. ພ້ອມກັນນັ້ນ ນັກຮຽນຍັງໄດ້ຊ່ວຍສ້າງເພີນິເຈີ ແລະ ເຄື່ອງຕົບແຕ່ງເພີ້ມເຕີມຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຖ້ານປີ້ມສຳລັບສູນຊັບ ພະຍາກອນ.

Feny de los Angelss-Bautista with Marissa J. Pasual, Marjorie S. Javier, Lillian Mercado-Carreon and Cristina H. Abad. (2001). Reinventing Philippine Education: Building Schools Filipino Children Deserve. The Ford Foundation, Manila.

ພວກເຮົາໄດ້ສ້າງເກດເຫັນ ໃນເຄື່ອງມືທີ່ຜ່ານມາແລ້ວວ່າ: ວິທີໜຶ່ງທີ່ຈະດຶງເອົາພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍກົງໂດຍມີການເຊື່ອເຊີນພວກເຂົາເຈົ້າມາຢັ້ງມຢາມທ້ອງຮຽນ. ມີຫຼາຍແນວທາງ ເຊິ່ງພໍ່ແມ່, ພໍ່ເຖົ້າ, ແມ່ເຖົ້າ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງສາມາດມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການສຶກສາຂອງລູກຫຼານ ທີ່ຈະປະກອບສ່ວນຊ່ວຍປັບປຸງທຳມະຊາດຂອງ ສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນເພື່ອນມິດ ໃນການຮຽນຮູ້ຂອງທ້ອງຮຽນ.ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນແນວຄວາມຄິດບາງຢ່າງຂອງການມີສ່ວນຮ່ວມຈາກຊຸມຊົນ.

- ◆ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວສາມາດເປັນອາສາສະໝັກ ເພື່ອຊ່ວຍຄູເຮັດກິດຈະກຳທ້ອງຮຽນ ເຊັ່ນ: ການອ່ານແລະການກະກຽມສື່ການຮຽນການສອນ, ຊ່ວຍກິດຈະກຳນອກຫຼັກສູດ (ກິລາ ຫຼື ການທັດສະນະສຶກສາພາກສະໜາມ, ຫຼື ການຈັດກິດຈະກຳພິເສດ ເຊັ່ນ: ການຈັດງານສະຫລອງ ຫຼື ງານບຸນຕ່າງໆ)
- ◆ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງສາມາດເປັນແຂກຮັບເຊີນ ມາບັນຍາຍຄວາມຮູ້ເພື່ອແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນ, ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບປະສົບການທີ່ໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາ ກ່ຽວກັບວຽກງານທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ປະຕິບັດຜ່ານມາ. ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະສົນທະນາ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ການສຶກສາປະກອບສ່ວນຊ່ວຍ ໃນການເປັນຊ່ຽວຊານ ໃນວຽກທີ່ເຂົາເຈົ້າໄດ້ເຮັດ. ຜູ້ປົກຄອງທີ່ກຶກໜັງສືກໍສາມາດສົນທະນາ ກ່ຽວກັບປະຫວັດຂອງຊຸມຊົນ, ແລກປ່ຽນນິທານພື້ນເມືອງ ຫຼື ສາທິດວິທີເຮັດເຄື່ອງຫັດຖະກຳແບບດັ້ງເດີມ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ກອງປະຊຸມອື່ນໆຂອງໂຮງຮຽນ ເພື່ອໄດ້ຮັບຊາບຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລວມທັງ ການເຂົ້າຮ່ວມງານພິເສດຕ່າງໆຂອງທ້ອງຮຽນ. ພວກເຂົາສາມາດພົບປະກັບຄູ, ຮຽນຮູ້ກ່ຽວກັບຫຼັກສູດຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ວິທີທີ່ຈະເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະບໍລິຈາກວັດຖຸອຸປະກອນຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ໂຮງຮຽນ ຫຼື ຊ່ວຍຊອກຫາທຶນຮອນມາປະກອບ ສ່ວນສະໜອງຄວາມຕ້ອງການຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ທ້ອງຮຽນ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະເຂົ້າເຖິງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງຄົນອື່ນໆ ຜູ້ທີ່ລູກຫຼານບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຫຼື ຄິດວ່າ ລູກຫຼານຂອງເຂົາເຈົ້າກຳລັງຈະປະລະ ເພື່ອຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມເຂົ້າເຈົ້າ ໃຫ້ຮຽນຈົນສຳເລັດ.

- ◆ ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະເຂົ້າຮ່ວມເພື່ອພະຍາຍາມຮັກສາໂຮງຮຽນຂອງເດັກ ຫຼື ສູນດູແລສຸຂະພາບເດັກ ໃຫ້ປອດໄພ ແລະ ສະອາດ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະຈັດງານວັນເຂົ້າຊົມໂຮງຮຽນ. ໃນວັນນັ້ນ, ຜູ້ປົກຄອງ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ພະນັກງານຕ່າງໆ ຈະຖືກເຊີນເຂົ້າໄປຮ່ວມທີ່ໂຮງຮຽນ. ຜົນງານທີ່ເປັນຕົວແທນຈາກເດັກນັກຮຽນທຸກຄົນຈະຖືກວາງສະແດງຄຽງຄູ່ກັບ ສີ່-ອຸປະກອນການສອນອັນໃໝ່; ຄູ່ຈະສາທິດ ທັກສະໃໝ່ ໃນການປະເມີນຜົນ, ການສິດສອນ. ພ້ອມທັງເດັກທີ່ມີຄວາມສາມາດ ແລະ ພື້ນຖານແຕກຕ່າງກັນ ກໍສະແດງ ສາທິດ ສິ່ງທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຮຽນຮູ້ມາ.
- ◆ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນສາມາດທີ່ຈະຊ່ວຍປະເມີນຜົນສຳເລັດ ການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ພວກເຂົາສາມາດຈະໃຫ້ຄະແນນວຽກບ້ານຂອງນັກຮຽນ, ໝາຍຄວາມວ່າມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ.
- ◆ ນັກຮຽນທີ່ສຳເລັດການສຶກສາ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງທີ່ທຸ້ມເທສິ່ງຕ່າງໆ ໃຫ້ແກ່ເດັກເຊິ່ງສາມາດເປັນແບບຢ່າງທີ່ດີ ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ປົກຄອງທີ່ລູກຫຼານເຊິ່ງມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ. ໃຫ້ຈັດງານວັນອາຊີບທຸກໆປີ. ໂດຍເຊື່ອເຊີນຜູ້ຍິງ ແລະ ຜູ້ຊາຍເຫຼົ່ານີ້ ມາສົນທະນາອະພິປາຍ ພ້ອມທັງເດັກຍິງ-ເດັກຊາຍ ຈະສາມາດກຽມຕົວ ເພື່ອງານອາຊີບໄດ້.

2 ຫ້ອງຮຽນກັບຊຸມຊົນ

ຄຽງຄູ່ກັບການເຊື່ອເຊີນຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນມາຢັ້ງມຢາມໂຮງຮຽນແລ້ວ, ຫຼັກສູດທີ່ສອດຄ່ອງ ກໍຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການ ໃຫ້ເດັກໃນຊຸມຊົນຮຽນຮູ້ຫຼາຍຫົວຂໍ້ ເທົ່າທີ່ເຂົາເຈົ້າສາມາດປະຕິບັດໄດ້. ຕົວຢ່າງ:

- ◆ ເດັກສາມາດຊອກຫາຫົວຂໍ້ບົດຄວາມຕ່າງໆ ຫຼື ຫາຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ຈາກຄອບຄົວຂອງເຂົາ ຫຼື ຈາກຊຸມຊົນທີ່ມັນກ່ຽວພັນກັບບົດຮຽນທີ່ຮຽນຢູ່ໂຮງຮຽນ.
- ◆ ເດັກສາມາດສຳພາດພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ພໍ່ເຖົ້າ, ແມ່ເຖົ້າ ກ່ຽວກັບ ໄວເດັກຂອງພວກເພິ່ນ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດຊອກຫາຕົ້ນໄມ້ ຫຼື ວັດຖຸປະກອນອື່ນໆ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບບົດຮຽນ.
- ◆ ພວກເຂົາສາມາດນຳເອົາວັດຖຸປະກອນ (ເຊັ່ນ: ເຈ້ຍແຂງທີ່ໃຊ້ແລ້ວ) ເຊິ່ງຄູສາມາດທີ່ຈະໃຊ້ເຮັດ ເປັນສື່ການຮຽນການສອນ.
- ◆ ເດັກສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການອອກແບບຈັດຫ້ອງຮຽນຄືນໃໝ່ ຫຼື ໃນການປະເມີນ ຫຼື ການປັບປຸງພື້ນຫ້ອງຮຽນ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາມີຄວາມ “ເປັນມິດໃນການຮຽນຮູ້” ຫຼາຍຂຶ້ນ (ໂດຍສະເພາະເພື່ອເດັກທີ່ມີຄວາມເປັນພິການ), ມີຄວາມປອດໄພ (ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຂັດແຍ່ງ) ແລະ ມີຄວາມລະອຽດອ່ອນຕໍ່ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ. ການປັບປຸງພື້ນຫ້ອງຮຽນ ຍັງສາມາດນຳໄປສູ່ການມີພື້ນທີ່ຫວ່າງນອກຫ້ອງຮຽນ ອີກດ້ວຍ.

- ◆ ເດັກສາມາດເຮັດແຜນທີ່ຊຸມຊົນ ແລະ ຊ່ວຍໃນການຊອກຫາເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າຄວນຈະໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.
- ◆ ເດັກສາມາດເຂົ້າຮ່ວມ ໃນກິດຈະກຳບໍລິການຕ່າງໆຂອງສັງຄົມ. ຢູ່ໃນໂຄງການເດັກເຊັ່ນ: ທີ່ປະເທດໄທ, ໂດຍປົກກະຕິເດັກໄດ້ອາສາສະໝັກທຳຄວາມສະອາດເຮືອນພັກຂອງຄົນຊະລາທີ່ຢູ່ໂດດດ່ຽວ. ໃນຕອນແລງຂອງແຕ່ລະວັນ, ພວກເຂົາກໍໄດ້ຮ່ວມຮັບປະທານອາຫານກັນ ແລະ ຄົນຊະລາ ກໍເລົ່າເລື່ອງລາວ ກ່ຽວກັບປະຫວັດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຊຸມຊົນໃຫ້ຟັງ. ເຖິງຈະມີຄວາມແຕກຕ່າງ ໃນໄວອາຍຸ, ແຕ່ລະຄົນກໍໄດ້ພັດທະນາ ຄວາມສຳພັນທີ່ໃກ້ຊິດ ແລະ ປະຕິບັດການດູແລທີ່ດີຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້, ເດັກນັກຮຽນຍັງເຮັດວຽກ ເພື່ອຮັກສາຖະໜົນທົນທາງໃນຊຸມຊົນສະອາດ ເພື່ອ ຫຼີກລ້ຽງ ອຸບັດຕິເຫດ.

➤ ກິດຈະກຳຕ່າງໆໃນຫ້ອງຮຽນທີ່ມັງຄວາມສົນໃຈໄປຍັງຊຸມຊົນ.

ມີຫຼາຍວິທີທີ່ນັກຮຽນສາມາດທີ່ຈະຮຽນຈາກຊຸມຊົນຂອງເຂົາ ແລະ ແລກປ່ຽນຢູ່ໃນກິດຈະກຳຊຸມຊົນຂອງເຂົາ. ຕົວຢ່າງ: ຢູ່ພາກເໜືອຂອງໄທກຸ່ມນັກຮຽນຫ້ອງ ໒.5 ໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມຂອງຊຸມຊົນ ສຳລັບບົດຮຽນວິທະຍາສາດໃນລະຫວ່າງປີຮຽນ. ພວກເຂົາໄດ້ເຮັດເປັນເອກະສານ ກ່ຽວກັບຮ່ອງຮອຍຂອງການທຳລາຍປ່າໄມ້ ແລະ ໄດ້ສຳພາດສະມາຊິກຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບປະຫວັດຂອງປ່າໄມ້ໃນຊຸມຊົນ. ເຂົາຍັງໄດ້ສົນທະນາອະພິປາຍເຖິງແນວທາງຕ່າງໆຂອງການປູກຕົ້ນໄມ້ ໃນຊຸມຊົນ. ໃນເວລາທ້າຍປີ, ນັກຮຽນໄດ້ ນຳສະເໜີຜົນຂອງການສຶກສາຂອງເຂົາຕໍ່ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງທັງໝົດ. ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເຫຼົ່ານີ້ທີ່ຈິງ ແລ້ວໄດ້ຮຽນຮູ້ ກ່ຽວກັບຊຸມຊົນຈາກນັກຮຽນພວກເຂົາມີຄວາມປະທັບໃຈກັບສິ່ງທີ່ນັກຮຽນໄດ້ຮຽນຮູ້ ແລະ ວິທີທີ່ນັກຮຽນນຳສະເໜີຂໍ້ມູນ. ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ນັກຮຽນ ໄດ້ຮ່ວມກັນຊອກຫາທາງອອກເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ສະພາບແວດລ້ອມ ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາ.

➤ ການເຂົ້າຮ່ວມປະຊຸມຂອງນັກຮຽນ.

ນັກຮຽນຍັງສາມາດຈະຫາປະສົບການຈາກຂໍ້ເທັດຈິງໂດຍການມາເຂົ້າຮ່ວມກອງປະຊຸມຂອງໂຮງຮຽນ-ຜູ້ປົກຄອງ, ກອງປະຊຸມຂອງຊຸມຊົນຫຼືເຂົ້າຮ່ວມໃນງານຕ່າງໆທາງສັງຄົມ. ທ່ານສາມາດຈັດການຫຼິ້ນບົດບາດສົມມຸດກອງປະຊຸມລ່ວງໜ້າ ເພື່ອເຝິກຝົນກ່ອນທີ່ເຂົາຈະເຂົ້າຮ່ວມ ແລະ ວິທີການທີ່ຄວນປະຕິບັດຄືແນວໃດ. ນັກຮຽນສາມາດທີ່ຈະຈັດກິດຈະກຳ ແລະ ໂຄງການຕ່າງໆ ຈາກບົດຮຽນໃນຫ້ອງຮຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ ແລະ ສະແດງຜົນງານໃຫ້ເຫັນ ໃນງານຈັດສະແດງຂອງນັກຮຽນ, ຫຼື ກຸ່ມຍ່ອຍ ຂອງນັກຮຽນສາມາດທີ່ຈະນຳສະ ເໜີການຫຼິ້ນລະຄອນ, ຮ້ອງເພງ ຫຼື ເລົ່າບົດກອນ ເຊິ່ງຢູ່ໃນກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວນີ້, ນັກຮຽນຈະອະທິບາຍສູ່ພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງໄດ້ຮັບຊາບສິ່ງທີ່ເຂົາພວມຮຽນຮູ້ຢູ່. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະເປັນການປັບປຸງການສື່ສານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງ, ແລະ ມັນຈະເປັນກຳລັງໝູນ ໃຫ້ແກ່

ສິ່ງທີ່ເດັກໄດ້ຮຽນຮູ້. ໃນການກະກຽມກອງປະຊຸມ ໂຮງຮຽນ-ຜູ້ປົກຄອງ ກ່ຽວກັບການຮໍາຮຽນຂອງເດັກ, ທ່ານຈໍາເປັນຕ້ອງເອົາໃຈໃສ່ພິເສດວ່າຈະໃຊ້ພາສາໃດ ໃນກອງປະຊຸມ. ນັກຮຽນ ແລະ ຄູ ຈໍາເປັນຕ້ອງ ຕົກລົງວິທີທີ່ຈະສື່ສານ ກັບຜູ້ປົກຄອງຜູ້ທີ່ມີບັນຫາ ກ່ຽວກັບການໄດ້ຍິນ, ໄດ້ອ່ານ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບການສົນທະນາ.

ຕົວແບບຂອງບົດບາດແມ່ຍິງ

ໃນໂຮງຮຽນທີ່ບໍ່ມີຄູ່ຜູ້ຍິງ, ແມ່ຍິງຈາກຊຸມຊົນສາມາດທີ່ຈະເຂົ້າມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງໃນໂຄງການບົດບາດ ທີ່ເປັນຕົວແບບ. ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ຍາດພີ່ນ້ອງຂອງນັກຮຽນລວມທັງຜູ້ທີ່ມີຊື່ສຽງ ໃນທາງສາສະໜາ, ສິລະ ປະ, ກິລາ ຫຼື ນັກການເມືອງຈາກຊຸມຊົນເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິ ຈະເຕັມໃຈທີ່ຈະເຂົ້າມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນ ໂຮງຮຽນ ຫຼື ຫ້ອງຮຽນ ທີ່ພະຍາຍາມ ຈະໃຫ້ເປັນຕົວແບບ ຫຼື ແບບຢ່າງຂອງຜູ້ຍິງທີ່ດີ.

ຖ້າມີແມ່ຍິງໃນຫ້ອງຖິ່ນທີ່ຈະເຮັດສິ່ງດັ່ງກ່າວ, ໃຫ້ເຊີນພວກເຂົາເຈົ້າມາໂຮງຮຽນຫຼາຍໆຄັ້ງ ຕໍ່ສຶກຮຽນ ເພື່ອ ຂໍໃຫ້ພວກເພິ່ນໄດ້ກ່າວເຖິງວິທີເຮັດວຽກຮ່ວມກັນລະຫວ່າງເພດຊາຍ ແລະ ເພດຍິງ; ແລະ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ໄດ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ທາງເລືອກ, ຄວາມສໍາເລັດ ແລະ ຄວາມຫຼົ້ມເຫຼວຂອງເຂົາເຈົ້າ. ນອກຈາກຈະໃຫ້ກ່າວ ຄໍາປາໄສ/ບັນຍາຍແລ້ວ, ການສາທິດຜົນງານ ແລະ ການໃຫ້ຄໍາປຶກສາແນະນໍາ ເດັກເປັນລາຍບຸກຄົນ ກໍສາມາດ ທີ່ຈະຊ່ວຍແນະທິດທາງ ແລະ ໃຫ້ຄໍາຄິດເຫັນ ກ່ຽວກັບບົດບາດ ສົມມຸດກັບເດັກນັກຮຽນ. ຄວນຈັດໃຫ້ມີຄູ່ຜູ້ຍິງ ແລະ ກຸ່ມເດັກນັກຮຽນຍິງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບຊັ້ນປະຖົມ ຫຼື ຊັ້ນ ມັດທະຍົມໄປຢັ້ງຢາມໂຮງຮຽນຊົນນະບົດ ບ່ອນທີ່ມັກມີເດັກຍິງປະລະການຮຽນ ກ່ອນຮຽນຈົບປະ ຖົມ. ເດັກຍິງທັງໝົດຄວນປະຊຸມຮ່ວມກັນ ເພື່ອສົນທະນາສິ່ງທີ່ເດັກຕ້ອງການທີ່ຈະເຮັດ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ເຂົ້າຮຽນ ແລະ ຮຽນໃຫ້ໄດ້ດີ. ຄວນຈັດໃຫ້ຄູ່ຜູ້ຍິງ ທີ່ມາຢັ້ງຢາມ ແລະ ເດັກຍິງລຸ້ນໃໝ່ມາຮ່ວມປະ ຊຸມດ້ວຍກັນກັບເດັກຍິງ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງ ເພື່ອສົນທະນາອະພິປາຍແນວທາງສະເພາະ ເພື່ອຊ່ວຍ ເດັກຍິງ ໃຫ້ໄດ້ຮຽນຈົບການສຶກສາ.

The Gender-Fair Teacher (2003) UNICEF/Eritrea

ຄໍາຖາມ :

1. ການດຶງເອົາພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເຂົ້າມາມີສ່ວນຮ່ວມມີຜົນປະໂຫຍດແນວໃດຕໍ່ການສ້າງ ສຮພຮ ?
2. ຕົວແບບຂອງບົດບາດແມ່ຍິງເປັນສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມຕໍ່ກັບການສ້າງ ສຮພຮ ແນວໃດ?

ພາກທີ III : ການນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະການຮຽນຮູ້

ບົດທີ 7 : ປະເພດເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.

1. ບາງປະເພດຂອງເດັກທີ່ມີບັນຫາບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.

- ◆ ເດັກຊົນເຜົ່າທີ່ບໍ່ເຂົ້າໃຈບົດຮຽນ ຫຼື ບົດແບບຮຽນທີ່ເປັນພາສາລາວ ;
- ◆ ເດັກຜູ້ທີ່ບໍ່ເຄີຍຖືກຮຽນຮ້ອງໃຫ້ເຂົ້າຮ່ວມໃນກິດຈະກຳ ;
- ◆ ເດັກທີ່ບໍ່ເຄີຍມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຮຽນ ;
- ◆ ເດັກທີ່ເບິ່ງກະດານ ຫຼື ບົດແບບຮຽນບໍ່ເຫັນ ຫຼື ບໍ່ໄດ້ຍິນຄູເວົ້າ .
- ◆ ເດັກທີ່ຮຽນອ່ອນ ແລະ ບໍ່ເຄີຍມີໃຜ ພະຍາຍາມຊ່ວຍເຫຼືອເຂົາເຈົ້າ.

ເດັກເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະມັກນັ່ງຢູ່ດ້ານຫຼັງຂອງຫ້ອງຮຽນ ແລະ ບໍ່ດົນກໍອາດຈະອອກໂຮງຮຽນ. ໃນຖານະທີ່ເປັນຄູ ພວກເຮົາຄວນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບ ໃນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມ ໃນການຮຽນຮູ້ໃຫ້ເດັກທຸກຄົນສາມາດຮຳຮຽນໄດ້, ເຮັດໃຫ້ເດັກທຸກຄົນຢາກຮຽນ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເດັກທຸກຄົນຮູ້ສຶກວ່າພວກເຂົາຖືກບັນຈຸຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນຂອງພວກເຮົາ.

2. ການຊອກຮູ້ອຸປະສັກທີ່ກົດຂວາງການຮຽນຮ່ວມ :

ກໍລະນີສຶກສາ

ຈົ່ງອ່ານກໍລະນີສຶກສາດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້

“ທິບ” ມີອາຍຸ 12 ປີ. ທຸກໆເຊົ້າ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນລະດູຮ້ອນທີ່ແຜດເຜົາ ຫຼື ລະດູໜາວທີ່ໜາວກະດ້າງ, ທິບ ຈະຍ່າງເລາະອ້ອມຊຸມຊົນ ເພື່ອພະຍາຍາມຫາລາຍໄດ້ລ້ຽງຊີບ ແລະ ເກັບທ້ອນເງິນເລັກໆນ້ອຍໆ. ບາງຄັ້ງ, ທິບຈະຊ່ວຍມັງນມັດ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດຮ້ານຂາຍເຄື່ອງແຫ້ງຂອງຊຸມຊົນ, ຫຼື ລ້າງຖ້ວຍຊາມທີ່ຮ້ານຂາຍເຜີ ທີ່ຕັ້ງຢູ່ໃກ້ຄຽງ. ຖ້າບໍ່ມີຫຍັງເຮັດ, ທິບກໍຈະຊອກເກັບແກ້ວ ແລະ ກະປ໋ອງເປົ່າ ເພື່ອຂາຍໃຫ້ສູນເກັບຊື້ຂອງເສດຢູ່ຂ້າງຖະໜົນ. ລາຍໄດ້ຂອງທິບມີໃດໂຊກດີ, ທິບອາດຈະຫາເງິນໄດ້ປະມານ 10.000- 15.000 ກີບ; ຖ້າມີໃດໂຊກບໍ່ດີກໍຈະຫາໄດ້ບໍ່ເກີນ 5.000 ກີບ. ທິບເຄີຍໄປໂຮງຮຽນ, ແຕ່ດຽວນີ້ທິບຕ້ອງການຫາເງິນຫຼາຍກວ່າທີ່ຈະໄປຮຽນ.

ກິດຈະກຳເພື່ອປະຕິບັດ: ການກຳນົດ/ລະບຸອຸປະສັກຕໍ່ການຮຽນຮ່ວມ

ຖ້າທ່ານພວມເຮັດວຽກກັບເພື່ອນຂອງທ່ານ, ໃຫ້ຈັດຕັ້ງກັນເປັນ 2 ຫຼື 4 ກຸ່ມ. ຖ້າທ່ານເຮັດວຽກຕາມລຳພັງ, ໃຫ້ທົດລອງເຮັດກິດຈະກຳນີ້ດ້ວຍຕົວທ່ານເອງ.

- ◆ ທຳອິດ, ແຕ່ລະຄົນຄວນຄິດງຽບໆດ້ວຍຕົນເອງ ກ່ອນວ່າ ດ້ວຍເຫດຜົນໃດບາງທີ່ທົບບໍ່ໄປ ໂຮງຮຽນ. ຖ້າເປັນໄປໄດ້, ແຕ່ລະຄົນອາດບັນທຶກໄວ້. ຄວນໃຊ້ເວລາປະມານ 5 ນາທີ.
- ◆ ສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກປະກອບດ້ວຍໂຮງຮຽນ, ຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ. ພ້ອມນັ້ນ ມັນຍັງປະກອບດ້ວຍ “ຕົວເດັກເອງ”, ນັ້ນກໍຄື ເດັກໂດຍສ່ວນຕົວແລ້ວ ຈະຢາກໄປໂຮງຮຽນ ຫຼືບໍ່. ຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປ ມອບໝາຍວຽກໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມ ກຸ່ມລະໜຶ່ງ ສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງການຮຽນຮູ້. ກຸ່ມທີ່ໜຶ່ງເປັນໂຮງຮຽນ, ກຸ່ມທີ່ສອງເປັນຄອບຄົວ, ກຸ່ມທີ່ສາມເປັນຊຸມຊົນ ແລະ ກຸ່ມທີ່ສີ່ເປັນເດັກ(ທົບ). ຖ້າທ່ານເຮັດວຽກເປັນສອງກຸ່ມ, ແຕ່ລະກຸ່ມສາມາດເລືອກເອົາສອງສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງການຮຽນຮູ້. ຖ້າທ່ານເຮັດວຽກ ຄົນດຽວ, ໃຫ້ພະຍາຍາມເຮັດທັງໝົດທຸກສະພາບແວດລ້ອມ.
- ◆ ຢາຍເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ໃຫ້ແຕ່ລະກຸ່ມ ແລ້ວບອກພວກເຂົາໃຫ້ຂຽນສະພາບແວດລ້ອມ ທີ່ເຂົາ ຄົ້ນຄວ້າໃສ່ຂ້າງເທິງຂອງເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່. ມັນຄວນເປັນໜຶ່ງສະພາບແວດລ້ອມ ສຳລັບເຈ້ຍ ແຜ່ນໃຫຍ່ແຕ່ລະແຜ່ນ.
- ◆ ໃຫ້ສົນທະນາໃນກຸ່ມຂອງທ່ານ, ອຸປະສັກໃດແດ່ ທີ່ອາດມີຢູ່ພາຍໃນສະພາບແວດລ້ອມ ຂອງການຮຽນຮູ້ທີ່ອາດເປັນສາເຫດໃຫ້ (ທົບ) ບໍ່ມາໂຮງຮຽນ. ໃຫ້ລຽງບັນດາອຸປະສັກຕ່າງໆ ໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ສຳລັບຫົວຂໍ້ສະພາບແວດລ້ອມແຫ່ງການຮຽນຮູ້ຂອງທ່ານ, ແລ້ວໃຫ້ ອ່ານ ຫົວຂໍ້ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ :

2.1 ບາງເຫດຜົນຂອງເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ມາໂຮງຮຽນທົບ (ເດັກ)

ເດັກຈະສາມາດມາໂຮງຮຽນ ຫຼື ອາດຈະຢາກມາໂຮງຮຽນ ຫຼື ບໍ່ ແມ່ນມີຜົນກະທົບບາງສ່ວນ ຈາກ ຄຸນລັກ ສະຂອງ ຕົວເດັກເອງ ຫຼື ສະພາບທີ່ເດັກເຫັນຕົວເອງວ່າເປັນຄືແນວໃດ.

ຍົກຕົວຢ່າງ: ແສງສະຫວ່າງທີ່ເຈັດຈ້າ ແລະຄວາມຫວັງທີ່ຈະຫາເງິນຄຳ ອາດເປັນສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ເດັກ ໃຫ້ໜີອອກຈາກບ້ານໄປ ແລະ ຍ້າຍໄປຢູ່ໃນເມືອງໃຫຍ່ ແທນທີ່ຈະຮຽນໜັງສືຢູ່ໂຮງຮຽນ. ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມ ນີ້ເປັນບາງເຫດຜົນທີ່ສຳຄັນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເດັກ ເຊິ່ງອາດເປັນຜົນກະທົບທີ່ລາວຈະເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຫຼືບໍ່.

ມີປັດໄຈທີ່ເດັກເປັນສູນກາງໃນຊຸມຊົນ, ໃນປະເທດ ຫຼື ວັດທະນະທຳຂອງທ່ານອັນໃດອີກບໍ່ທີ່ອາດ ເປັນຜົນກະທົບຕໍ່ການໄປ ຫຼືບໍ່ໄປໂຮງຮຽນຂອງເດັກ?

- ການຂາດທີ່ຢູ່ອາໄສແລະຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກ

ພວກເຮົາເຫັນເດັກເຫຼົ່ານີ້ທຸກວັນ, ໂດຍສະເພາະ ຖ້າພວກເຮົາອາໄສຢູ່ໃນຕົວເມືອງ, ແຕ່ ພວກເຮົາ ບໍ່ຄ່ອຍ ຈະສັງເກດນອກຈາກເດັກຂໍທານເງິນ ຫຼື ຂໍຮ້ອງໃນເລື່ອງອື່ນໆ. “ຖະໜົນ” ແມ່ນເຮືອນຂອງພວກເຂົາ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງຫາລ້ຽງຊີວິດ. ມີເດັກຂ້າງຖະໜົນປະມານ 100

ລ້ານຄົນ ໃນທົ່ວໂລກ. ເດັກຂ້າງຖະໜົນອາດເປັນເດັກທີ່ເຮັດວຽກ, ໂດຍປົກກະຕິຈະເປັນເດັກທີ່ປະລະ ຫຼື ເປັນເດັກທີ່ຂາດທີ່ຢູ່ອາໄສ. ເດັກຂ້າງຖະໜົນມີຄວາມສ່ຽງສູງ ຕໍ່ການຖືກກົດຂີ່ ຊຸດຮີດ ເພາະວ່າພວກເຂົາຈະຂາດການຕິດຕໍ່ພົວພັນກັບຄອບຄົວ, ຊຸມຊົນ ແລະ ໂຮງຮຽນ ຂອງເຂົາ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ບໍ່ແມ່ນເດັກຖະໜົນທຸກຄົນຈະບໍ່ມີຄອບຄົວ. ບາງຄົນຄືດັ່ງ (ທິບ) ອາດຈະເຮັດວຽກຢູ່ຕາມຖະໜົນ ເພື່ອຫາລາຍໄດ້ ແລ້ວກໍກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວເວລາກາງຄືນ. ນີ້ອາດເປັນກໍລະນີສະ ເພາະສໍາລັບເດັກທີ່ບໍ່ເຫັນຄຸນຄ່າ ຂອງການສຶກສາ, ຜູ້ທີ່ບໍ່ສົນໃຈໂຮງຮຽນ, ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸແກ່ເກີນທີ່ຈະເຂົ້າຮຽນ ໃນລະບົບໂຮງຮຽນ, ຫຼື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກຄວາມຂັດແຍ່ງທາງການເມືອງ ເຊິ່ງການມີຊີວິດຢູ່ມີຄວາມສໍາຄັນກວ່າການຮຽນຮູ້. ເຖິງແມ່ນວ່າເດັກຂ້າງຖະໜົນຫຼາຍຄົນ ຈະມີການຕິດຕໍ່ພົວພັນໜ້ອຍ ຫຼື ຂາດການພົວພັນກັບຄອບຄົວ ຂອງພວກເຂົາ ກໍຕາມ ພວກເຂົາກໍຍັງຂາດຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ໃຫ້ການດູແລ ແລະ ໃຫ້ຄໍາແນະນໍາ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ພວກເຂົາອາດຖືກທໍາຮ້າຍທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ຫຼື ທາງເພດຈາກຄອບຄົວ ຂອງເຂົາເອງ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ຈິ່ງເປັນເຫດ ໃຫ້ພວກເຂົາຕ້ອງແລ່ນໜີຈາກຄອບຄົວ ແລະ ໄປສິ້ນສຸດທີ່ຖະໜົນ ເຊິ່ງເປັນບ່ອນທີ່ເຂົາຕ້ອງປະເຊີນໜ້າກັບຄວາມຮຸນແຮງທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.

- **ຄວາມເຈັບປ່ວຍ ແລະ ຄວາມຫົວໂຫຍ**

ເດັກຈະບໍ່ສາມາດຮຽນໄດ້ດີ ຖ້າພວກເຂົາເຈັບປ່ວຍ, ຫົວ ຫຼື ຂາດສານອາຫານ. ມີຫຼາຍຄັ້ງ ເດັກຈະຂາດຮຽນ ຫຼື ອາດຖືກຈັດເປັນເດັກປະເພດ “ນັກຮຽນຮັບຮູ້ຊ້າ”. ຖ້າພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ທີ່ຈໍາເປັນ, ພວກເຂົາອາດຮູ້ສຶກວ່າ: ພວກເຂົາບໍ່ໄດ້ເປັນສະມາຊິກຂອງຫ້ອງຮຽນ ແລະ ເຂົາອາດປະລະໂຮງຮຽນໄປ. ຜົນກະທົບຈາກການເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ຂາດສານອາຫານຍັງອາດຈະມີຜົນ ຕາມມາຕະຫຼອດຊີວິດ ຖ້າມັນເປັນເຫດໃຫ້ເກີດເປັນພິການທາງຮ່າງກາຍ ຫຼື ສະໝອງ.

- **ການລົງທະບຽນຢັ້ງຢືນການເກີດ**

ໃນບາງປະເທດ, ຖ້າເດັກຄືດັ່ງ ທິບ ບໍ່ມີໜັງສືຢັ້ງຢືນການເກີດ ພວກເຂົາຈະບໍ່ສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຫຼື ອາດຈະຖືກອະນຸຍາດໃຫ້ຮຽນແບບຈໍາກັດໃນຈໍານວນປີຮຽນ. ສິ່ງນີ້ແມ່ນມີຜົນກະທົບ ໂດຍສະເພາະ ແລ້ວແມ່ນຕໍ່ກັບເດັກຍິງຜູ້ທີ່ບໍ່ມີໜັງສືຢັ້ງຢືນການເກີດ ແລະ ພວກເຂົາກໍກາຍເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ສໍາລັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົ້າຮຽນ ຫຼື ບໍ່ສາມາດສອບເສັງ. ພ້ອມນັ້ນມັນຍັງອາດລົງຜົນ ກະທົບ ຕໍ່ຄົນຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ກຸ່ມຊົນເຜົ່າ ແລະ ຜູ້ອົບພະຍົບ.

- **ການຢ້ານກົວຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງ**

ຄວາມຢ້ານກົວຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງ ເມື່ອເວລາເດີນທາງມາໂຮງຮຽນ, ຢູ່ທີ່ໂຮງຮຽນ ຫຼື ເວລາເດີນທາງກັບເມື່ອເຮືອນ ອາດເປັນສາເຫດໜຶ່ງມາຈາກການຂົ່ມຂູ່ເດັກ ໃຫ້ປະລະການຮຽນ. ສໍາລັບ

ເດັກຊາຍ ມັກຈະມີປະສົບການຈາກການຕົກກັນ ຫຼື ຂົ່ມເຫັງກັນ, ສ່ວນເດັກຍິງກໍມີຄວາມສ່ຽງ ຕໍ່ການຖືກຂົ່ມຂືນທາງເພດ ຫຼື ຮູບແບບກໍ່ກວນທໍາຮ້າຍອື່ນໆ. ສໍາລັບຜູ້ທີ່ເປັນເຫຍື່ອຮັບເຄາະ ກໍາ, ມັນຈະມີປົມດ້ອຍຕໍ່ຕົວຂອງເຂົາເອງ. ບາງເທື່ອ, ທິບອາດເຄີຍຕົກເປັນເຫຍື່ອ ແລະ ຕໍ່ມາ ກໍ່ບໍ່ຢາກໄປໂຮງຮຽນ.

- **ຄວາມເປັນພິການແລະຄວາມຕ້ອງການພິເສດ**

ເດັກທີ່ມີຄວາມເປັນພິການ ຫຼື ເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການພິເສດສ່ວນຫຼວງຫຼາຍ ຈະບໍ່ໄດ້ໄປ ໂຮງຮຽນ. ໂດຍສະເພາະເມື່ອໂຮງຮຽນ ແລະ ລະບົບການສຶກສາບໍ່ມີນະໂຍບາຍ ຫຼື ແຜນງານ ສໍາລັບການລວມ ເອົາເດັກທີ່ຂາດສະມັດຖະພາບ ດ້ານຮ່າງກາຍ, ອາລົມຄວາມຮູ້ສຶກ ຫຼື ການຮຽນຮູ້. ພວກເຂົາເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນເດັກໆທີ່ພວກເຮົາໂດຍປົກກະຕິຈະຄິດເຖິງເມື່ອສົນທະນາ ກ່ຽວກັບ“ການສຶກສາແບບຮຽນຮ່ວມ”. ພວກເຂົາອາດເປັນຜູ້ທີ່ບໍ່ເຄີຍມາໂຮງຮຽນຈັກເທື່ອຍ້ອນ ວ່າມີທັດສະນະຄະຕິ ຫຼື ຄວາມເຊື່ອທີ່ວ່າເຂົາເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ສາມາດຮຽນໄດ້. ພໍແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກຊຸມຊົນອາດຈະບໍ່ຮູ້ວ່າ ໃນການສຶກສາເດັກເຫຼົ່ານີ້ຄວນໄປໂຮງຮຽນ. ລວມທັງສິ່ງ ອໍານວຍຄວາມສະດວກຂອງໂຮງຮຽນ (ເຊັ່ນ: ຂັ້ນ ໃດ) ອາດເປັນສິ່ງໜຶ່ງ ທີ່ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ ການມາໂຮງຮຽນຂອງເດັກເຫຼົ່ານີ້. ພວກເຂົາເປັນຜູ້ທີ່ມັກຈະອອກໂຮງຮຽນ ເພາະວ່າຫ້ອງ ຮຽນແອອັດເກີນໄປ ແລະ ພວກເຮົາກໍບໍ່ສາມາດທີ່ຈະມີເວລາຢ່າງພຽງ ພໍທີ່ຈະເອົາໃຈ ໃສ່ເຂົາ. ນອກຈາກນີ້, ເນື້ອໃນຫຼັກສູດ, ວິທີສິດສອນຂອງພວກເຮົາລວມທັງ “ພາສາ” ທີ່ໃຊ້ໃນການ ສອນ (ພາສາເວົ້າ, ວິດີໂອຊີດີ...) ກໍອາດບໍ່ເໝາະສົມສໍາລັບເດັກພິການ ຫຼື ເດັກທີ່ມີຄວາມ ຕ້ອງການພິເສດ.

2.2 ສະພາບແວດລ້ອມຄອບຄົວ

ຄວາມທຸກຍາກແລະຄຸນຄ່າທາງປະຕິບັດຂອງການສຶກສາ

ຄວາມທຸກຍາກມັກຈະມີຜົນຕໍ່ເດັກວ່າ ຈະສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຫຼືບໍ່. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ຖ້າເດັກບໍ່ໄປ ໂຮງຮຽນ, ລາວກໍຈະບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຫາລາຍໄດ້ເພື່ອດໍາລົງຊີວິດ ແລະ ອາດກາຍເປັນຄົນທີ່ຈົມຢູ່ໃນ ຄວາມທຸກຍາກ ແສນເຂັ້ນໄປຕະຫຼອດ. ຍ້ອນພາລະໜັກໜ່ວງທາງການເງິນ, ພໍແມ່ ຜູ້ທຸກຍາກມັກ ຈະໄດ້ຮັບການກົດດັນ ໃຫ້ສະໜອງແມ້ແຕ່ຄວາມຈໍາເປັນທີ່ພື້ນຖານຂອງຊີວິດ. ດັ່ງນັ້ນ, ເດັກໃນກໍ ລະນີດຽວກັບ (ທິບ) ຕ້ອງໄດ້ ຊ່ວຍຄອບຄົວຫາລາຍໄດ້ເພື່ອຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງການສຶກສາ ແລະ ຊີວິດໃນອະນາຄົດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນ ໂດຍສະເພາະ ເມື່ອຄອບຄົວບໍ່ຮູ້ວ່າ ການສຶກສາມີຄວາມ ໝາຍ ສໍາລັບຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເຂົາ; ດັ່ງນັ້ນເຂົາເຈົ້າຈຶ່ງບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າເປັນຫຍັງລູກຫຼານຂອງເຂົາ ເຈົ້າ ຈຶ່ງຄວນໄປໂຮງຮຽນກົງກັນຂ້າມຜູ້ປົກຄອງອາດຮູ້ສຶກ ອີກຕື່ມວ່າ ລູກຫຼານຂອງເຂົາອາດຈະ

ໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ບໍ່ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ທັກສະທີ່ລູກຫຼານຈະຮຽນຮູ້ ໃນວຽກສະເພາະໃດໜຶ່ງ ນັ້ນຈະມີຄຸນຄ່າກວ່າ ທັກສະທີ່ເດັກຈະຮຽນຮູ້ໃນຫ້ອງຮຽນ.

- **ຄວາມຂັດແຍ່ງ.** ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງບາງຄົນທີ່ມີການຜິດຖຽງກັນ ກ່ຽວກັບ ເລື່ອງເງິນຄຳ ຫຼື ປະເດັນ ບັນຫາອື່ນໆ ອາດຈະຂັງຕີລູກຫຼານຂອງຕົນ ເຊິ່ງຈະນຳໄປສູ່ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ການທຳຮ້າຍ ຮ່າງກາຍ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການໄປໂຮງຮຽນບໍ່ປົກກະຕິ ຫຼື ສົ່ງຜົນກະທົບໃຫ້ ແກ່ເດັກອາດເປັນເໝືອນກັບທິບ, ທີ່ຕ້ອງໜີຈາກບ້ານ ແລະ ໂຮງຮຽນ.
- **ການເອົາໃຈໃສ່ດູແລທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ.** ຍ້ອນມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງຊອກຫາເງິນຄຳເພື່ອລ້ຽງຊີບ ສະ ນັ້ນ, ພໍ່ແມ່ອາດຖືກແຮງກົດດັນ ໃຫ້ຍົກຍ້າຍຖິ່ນຖານເຊິ່ງອາດເປັນຊ່ວງເວລາຊົ່ວຄາວ ຫຼື ຍາວ ນານ. ຜົນທີ່ຕາມມາ ກໍຄື ເຂົາເຈົ້າອາດຈະປ່ອຍໃຫ້ເດັກຄືກັບ (ທິບ) ຢູ່ໃນຄວາມດູແລຂອງພໍ່ ເຖົ້າ, ແມ່ເຖົ້າ ຫຼື ຜູ້ ອື່ນໆ. ຄົນເຫຼົ່ານີ້ອາດບໍ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ປະສົບການ ຫຼື ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ຈະໃຫ້ການດູແລເດັກທີ່ເໝາະສົມ. ພວກເຂົາເຈົ້າອາດບໍ່ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງການສຶກສາ ເມື່ອເຫັນ ວ່າເງິນ ມີຄວາມຈຳເປັນກ່ວາ.
- **ການຈຳແນກແລະການຕິຕຽນ / ການລັງກຽດເນື່ອງຈາກການຕິດເຊື້ອເອັດໄອວີ/ເອດ.**
ເດັກທີ່ມີພໍ່ແມ່ເສຍຊີວິດຍ້ອນໂລກເອດ ຈະໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນໜ້ອຍກວ່າເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ສູນເສຍພໍ່ແມ່ ເຊັ່ນ ໃນບາງປະເທດ, ໂດຍສະເພາະເດັກຍິງຈະອອກໂຮງຮຽນເພື່ອດູແລອ້າຍເອື້ອຍນ້ອງ ຫຼື ຍ້ອນການເຈັບປ່ວຍ ຫຼື ເພື່ອຫາເງິນຄຳມາສະໜັບສະໜູນຄອບຄົວ. ໃນກໍລະນີ ສັງຄົມ ຫຼື ຊຸມ ຂົນອາດຄິດວ່າເດັກຈະເປັນ “ຜູ້ແຜ່ເຊື້ອ”, ດັ່ງນັ້ນ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ແລະ ພ້ອມທັງຄູເອງ ກໍຕັ້ງໃຈຢາກໃຫ້ເຂົາເຈົ້າອອກໂຮງຮຽນ. ບາງທີ, (ທິບ) ຫຼື ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຂອງ (ທິບ) ກໍອາດ ຕິດເຊື້ອເອັດໄອວີ ເຊັ່ນກັນ.

2.3. ສະພາບແວດລ້ອມຂອງຊຸມຊົນ.

- ການຈຳແນກບົດບາດຍິງ-ຊາຍ.

ຄວາມເຊື່ອແບບດັ້ງເດີມ ກ່ຽວກັບສະຖານະພາບ ແລະ ບົດບາດຂອງຜູ້ຊາຍຕໍ່ກັບຜູ້ຍິງ ແມ່ນຈຳກັດ ການເຂົ້າເຖິງໂຮງຮຽນຂອງເດັກຍິງ. ຢູ່ໃນຊຸມຊົນທີ່ເຊື່ອວ່າ : “ແມ່ຍິງຕ້ອງເປັນຜູ້ດ້ອຍກວ່າຜູ້ຊາຍ”; ເດັກຍິງມັກຈະ ຖືກເກັບໄວ້ທີ່ຄອບຄົວ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນເພື່ອເຮັດວຽກບ້ານ-ວຽກເຮືອນ. ສິ່ງນີ້ ອາດຖືກແຮງກົດດັນ ໂດຍການປະຕິບັດທີ່ເປັນປະເພນີເຊິ່ງຜູ້ຍິງແຕ່ງງານ ຕັ້ງແຕ່ເວລາຍັງເຍົາໄວ ຕ້ອງອອກຈາກຄອບຄົວໄປ; ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ຈິ່ງບໍ່ໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອຄອບຄົວ ແລະ ພໍ່ແມ່ກໍຈະບໍ່ຮູ້ເຫດຜົນ ວ່າ ເປັນຫຍັງ ຈິ່ງຕ້ອງໃຊ້ຈ່າຍເງິນຄຳ ເພື່ອການສຶກສາຂອງລູກທີ່ເປັນຜູ້ຍິງ.

- ຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານວັດທະນະທຳແລະປະເພນີທ້ອງຖິ່ນ.

ເດັກທີ່ມາຈາກຄອບຄົວທີ່ແຕກຕ່າງຈາກຊຸມຊົນທີ່ກວ້າງຂວາງໃນແງ່ຂອງພາສາ, ສາສະໜາ, ຊັ້ນຄົນ ຫຼື ລັກສະນະທາງວັດທະນະທຳຈະມີຄວາມສ່ຽງເປັນພິເສດທີ່ຈະຖືກປະຕິເສດໃຫ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ບາງ ຄັ້ງ, ເຂົາເຈົ້າຈະໄດ້ຮັບໂອກາດ ເຂົ້າເຖິງອາຄານສະຖານທີ່ການສຶກສາທີ່ດ້ອຍກວ່າ, ໄດ້ຮັບການ ສິດສອນທີ່ມີຄຸນນະ ພາບຕ່ຳກວ່າ ແລະ ມີສີ່/ອຸປະກອນການສິດສອນພຽງເລັກນ້ອຍ. ນອກຈາກນັ້ນ ພວກເຂົາຍັງມີໂອກາດໜ້ອຍ ກວ່າຜູ້ອື່ນທີ່ຈະໄດ້ສຶກສາໃນລະດັບສູງ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ຢູ່ໃນບາງ ຊຸມຊົນ, ຈະມີຮີດຄອງປະເພນີຂອງການເລັ່ມຕົ້ນຊີວິດ ໃນການເຮັດວຽກຕັ້ງແຕ່ໃນໄວເດັກໂດຍບໍ່ຮູ້ຜົນ ປະໂຫຍດທີ່ໄດ້ ຮັບຈາກການສຶກສາທີ່ມີຄຸນນະພາບ. ປະເພນີນີ້ ໄດ້ຮັບການສືບທອດ ຈາກຄົນລຸ້ນ ໜຶ່ງ ໄປສູ່ຄົນລຸ້ນຕໍ່ໄປ ໂດຍຈະເຮັດໃຫ້ວົງຈອນຊີວິດແຫ່ງຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ກົກໜັງສີໝູນວຽນ ຕະຫຼອດໄປ. (ທິບ)ອາດເປັນສະມາຊິກຄົນໜຶ່ງໃນ ຊຸມຊົນເຫຼົ່ານີ້.

- ທັດສະນະຄະຕິທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

ທັດສະນະຄະຕິທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ແຕກຕ່າງ ບາງທີກໍສາມາດ ເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງອັນໃຫຍ່ຫຼວງທີ່ສຸດອັນໜຶ່ງອັນດຽວ ຕໍ່ການບັນຈຸເດັກເຫຼົ່ານີ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ທັດ ສະນະຄະຕິ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ສາມາດເຫັນໄດ້ໃນທຸກລະດັບ ເຊັ່ນ: ພໍ່ແມ່ ຜູ້ປົກຄອງ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ, ໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ, ພະນັກງານລັດ, ແລະ ໃນກຸ່ມເດັກທີ່ດ້ອຍໂອກາດດ້ວຍກັນ. ຄວາມຢ້ານກົວ, ສິ່ງຕ້ອງຫ້າມ, ຄວາມອັບອາຍ, ຄວາມເມີນເສີຍປະປ່ອຍ ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ທຸກຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ກະຕຸກຊຸກຍູ້ທັດສະນະຄະຕິ ທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງຕໍ່ເດັກກຸ່ມດັ່ງກ່າວ ແລະ ສະຖານະພາບ ຂອງເຂົາເຈົ້າ. ເດັກເຫຼົ່ານີ້ລວມທັງຄອບຄົວຂອງເຂົາເຈົ້າເອງ ອາດຈະມີຄວາມພາກພູມໃຈ ໃນການ ພັດທະນາຕົນເອງລຸດນ້ອຍຖອຍລົງ, ດັ່ງນັ້ນ ເດັກຈຶ່ງລີ້ຊ່ອນ ແລະ ຫຼີກລຽງ ການພົວພັນທາງສັງຄົມ ແລ້ວກໍກາຍເປັນສະມາຊິກຊຸມຊົນທີ່ບໍ່ຄ່ອຍພົບເຫັນ ໃນຊຸມຊົນຂອງເຂົາເຈົ້າ. ສິ່ງທີ່ກ່າວມານີ້ອາດ ຈະນຳໄປສູ່ການຄັດອອກຈາກໂຮງຮຽນໂດຍກົງ, ເຖິງແມ່ນວ່າເຂົາເຈົ້າຈະມີສິດສະເໝີພາບ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ຄືກັບ ເດັກຄົນອື່ນໆ ກໍຕາມທິບກໍອາດເປັນເຫຍື່ອຂອງທັດສະນະຄະຕິທີ່ບໍ່ຖືກຕ້ອງ ນີ້ດ້ວຍ.

2.4. ສະພາບແວດລ້ອມໃນໂຮງຮຽນ

ພາລະກິດຂອງໂຮງຮຽນເຮົາ ແມ່ນຕ້ອງໃຫ້ການສຶກສາອົບອຸ່ມເດັກທຸກຄົນຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍ ການໃຫ້ທັກສະທີ່ເຂົາຈຳເປັນຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດ ແລະ ການຮຽນຮູ້ຕະຫຼອດຊີວິດ. ຖ້າເບິ່ງຕາມປະ ຫວັດສາດແລ້ວ, ໂຮງຮຽນຂອງເຮົາກໍບໍ່ທັນມີເຄື່ອງມືອຸປະກອນທີ່ເໝາະສົມຕົເທົ່າທີ່ຄວນ ເພື່ອທີ່ຈະ ສຶກສາອົບອຸ່ມເດັກທີ່ມາຈາກ ພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍ. ໃນຂະນະດຽວກັນນັ້ນ

ສະພາບແວດລ້ອມຂອງຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ ກໍອາດມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ເດັກບໍ່ມາໂຮງຮຽນ, ການເຮັດ ການປັບປຸງຕ່າງໆ ໃນເງື່ອນໄຂເຫຼົ່ານີ້ພຽງຢ່າງດຽວ ກໍບໍ່ອາດສາມາດສ້າງໂຮງຮຽນເປັນແບບຮຽນ ຮ່ວມໄດ້. ຕາມຄວາມເປັນຈິງແລ້ວ, ປັດໄຈຕ່າງໆ ທີ່ອາດຈະບໍ່ກະຕຸກຊຸກຜູ້ສົ່ງເສີມ ໃຫ້ເດັກບາງຄົນ ມາໂຮງຮຽນ ລວມທັງ ການຂາດໂຮງຮຽນ ແລະ ປະລະການຮຽນແຕ່ຍັງເຍົາໄວຄືດັ່ງ (ທິບ) ສະນັ້ນ ພວກເຮົາຄວນມີບົດບາດສຳຄັນທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດ ໃຫ້ ແທດເໝາະເຊັ່ນ. ທ່ານສາມາດປ່ຽນແປງ ໂຮງຮຽນຂອງທ່ານໃຫ້ເປັນສະຖານທີ່ ທີ່ເດັກທຸກຄົນສາມາດມາຮຽນໄດ້. ຢູ່ຂ້າງລຸ່ມນີ້ ແມ່ນເຫດຜົນ ຈຳນວນໜຶ່ງທີ່ບົ່ງບອກວ່າ ເປັນຫຍັງເດັກບາງຄົນບໍ່ມາໂຮງຮຽນ ແລະ ມີປັດໄຈໃດແດ່ທີ່ເກີດຈາກພື້ນ ຖານຂອງໂຮງຮຽນ ອື່ນໆ ອີກບໍ່ທີ່ຍັງຈະສາມາດ ສົ່ງຜົນກະທົບ ຕໍ່ການມາ ໂຮງຮຽນຂອງເດັກ ? ອີກ ປະການໜຶ່ງຄຳໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ (ໂດຍກົງ ແລະ ເຊື່ອງຊ້ອນ). ສຳລັບການຮຽນຫຼາຍໆຄອບຄົວ ທີ່ທຸກຍາກເປັນຕົ້ນ, ຄ່າໂຮງຮຽນ, ຄ່າສອບເສັງ, ຄ່າປະກອບສ່ວນໃຫ້ໂຮງຮຽນ ຫຼື ສະມາຄົມ ພໍ່ແມ່ ນັກຮຽນ, ນັບທັງຄ່າປຶ້ມ ຄ່າສື່, ເຄື່ອງແບບນັກຮຽນ ຫຼື ຄ່າເດີນທາງລ້ວນແຕ່ ເປັນສາເຫດເຮັດໃຫ້ເດັກ ຄືດັ່ງ (ທິບ) ຫນີຈາກໂຮງຮຽນກໍອາດເປັນໄປໄດ້.

- ທີ່ຕັ້ງ.

ໃນຂົງເຂດຊົນນະບົດ, ໂດຍສະເພາະຖ້າຫາກໂຮງຮຽນຕັ້ງຢູ່ຫ່າງໄກຈາກຊຸມຊົນ, ເດັກຄືດັ່ງທິບ, ເດັກຍິງ ເນື່ອງຈາກເສັ້ນທາງທີ່ຫ່າງໄກຈາກເຮືອນເຖິງໂຮງຮຽນ ອາດບໍ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ພໍ່ແມ່ສົ່ງລູກສາວ ໄປໂຮງຮຽນ ເພາະວ່າມີຄວາມເປັນຮ່ວງເຖິງຄວາມປອດໄພຂອງເຂົາ ອີກປະການໜຶ່ງເດັກພິການ ກໍ ອາດບໍ່ໄດ້ໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ ຖ້າຫາກບໍ່ມີການຂົນສົ່ງທີ່ເໝາະສົມ ສຳລັບຮັບ-ສົ່ງເຂົາໄປໂຮງຮຽນໄດ້.

- ຕາຕະລາງເວລາ.

(ທິບ) ອາດຈະຢາກຮຽນ, ແຕ່ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະຮຽນໃນລະຫວ່າງຊົ່ວໂມງຮຽນປົກກະຕິ. ຕາຕະລາງ ແລະ ປະຕິທິນໂຮງຮຽນກໍຂັດແຍ່ງກັບເວລາເຮັດວຽກຂອງ (ທິບ) ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ລາວບໍ່ສາມາດມາຮຽນ ໄດ້ ເພາະວ່າ ຕ້ອງເຮັດວຽກຫາລາຍໄດ້ ໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ເດັກຍິງອາດປະລະການຮຽນ ເມື່ອການໄປໂຮງຮຽນຫາກຂັດແຍ່ງກັບຄວາມຮັບຜິດຊອບໃນຄອບຄົວ ເຊັ່ນ: ການເຮັດວຽກເຮືອນ ແລະ ເບິ່ງແຍງ/ດູແລນ້ອງ.

- ອາຄານສະຖານທີ່/ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ.

ຖ້າໂຮງຮຽນຂອງເຮົາບໍ່ມີອາຄານສະຖານທີ່ ທີ່ເໝາະສົມ, ສິ່ງນີ້ກໍອາດເປັນສາເຫດໜຶ່ງ ທີ່ເຮັດໃຫ້ ເດັກບໍ່ມາໂຮງຮຽນ.

ຕົວຢ່າງ : ຖ້າບໍ່ມີຫ້ອງນໍ້າແຍກຍິງ-ຊາຍ ສໍາລັບເດັກຍິງອາດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ສິ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ເດັກຍິງທີ່ມີຮອບວຽນປະຈໍາເດືອນບໍ່ຢາກມາຮຽນ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ສິ່ງອໍານວຍຄວາມສະດວກບໍ່ເໝາະສົມ ແລະ ບໍ່ພຽງພໍ ສໍາລັບເດັກພິການກໍຈະສິ່ງຜົນກະທົບ ໃຫ້ເດັກພິການເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ຢາກມາ ແລະ ບໍ່ໄດ້ ເຂົ້າໂຮງຮຽນ.

- ຄວາມກຽມພ້ອມ.

ໜຶ່ງໃນເຫດຜົນທີ່ວ່າໄປທີ່ສຸດທີ່ວ່າ ເປັນຫຍັງເດັກທີ່ມີພື້ນຖານແລະຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງ ຈະຖືກຄັດອອກ ຫຼື ປະປ່ອຍຈາກໂຮງຮຽນ ແມ່ນເນື່ອງມາຈາກໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ່ບໍ່ທັນກຽມພ້ອມທີ່ຈະສອນພວກເຂົາ. ພວກ ເຂົາບໍ່ຮູ້ວິທີ ທີ່ຈະສິດສອນ ຍ້ອນວ່າ, ບໍ່ເຄີຍໄດ້ຮັບການເຝິກອົບຮົມ, ແນວຄວາມຄິດ ຫຼື ຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ທີ່ຈໍາເປັນ ເພື່ອຊ່ວຍເດັກເຫຼົ່ານີ້ຮຽນຮູ້. ດັ່ງນັ້ນ, ເຖິງວ່າເດັກເຫຼົ່ານີ້ຈະມາໂຮງຮຽນກໍຕາມ, ເຂົາກໍຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການເອົາໃຈໃສ່ພຽງພໍ ແລະ ໄດ້ຮັບການສຶກສາທີ່ບໍ່ມີຄຸນນະພາບ ຖ້າທຽບໃສ່ເດັກຜູ້ອື່ນໆ.

- ຂະໜາດຂອງຫ້ອງຮຽນ, ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ວຽກໜັກ.

ຂະໜາດຂອງຮຽນສ່ວນໃຫຍ່ແອອັດແມ່ນເປັນເລື່ອງທໍາມະດາທີ່ມີໃນທຸກໆປະເທດ ແລະ ອາດເປັນອຸປະສັກກົດຂວາງຕໍ່ການບັນຈຸເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດທີ່ຫຼາກຫຼາຍເຂົ້າຮຽນຮ່ວມ. ເຊັ່ນ: ໃນປະເທດຮັ່ງມີ ທີ່ມີຊັບພະຍາກອນຫຼາກຫຼາຍ ເຊັ່ນວ່າ ຂະໜາດຂອງຫ້ອງຮຽນ ທີ່ບັນຈຸເດັກພຽງ 30 ຄົນ ກໍຖືວ່າເປັນຫ້ອງ ໃຫຍ່ແອອັດເກີນໄປແລ້ວ, ກົງກັນຂ້າມບາງປະເທດທີ່ມີຊັບພະຍາກອນສື່ການສອນຈໍາກັດນັ້ນ ຫ້ອງຮຽນ ທີ່ບັນຈຸ ເດັກ 60-100 ຄົນ ອາດເປັນເລື່ອງທໍາມະດາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄູ່ຈຶ່ງມີວຽກ ທີ່ໜັກໜ່ວງຂຶ້ນຕື່ມ ແລະ ມັກຈະບໍ່ມີ ຄວາມສຸກໃຈ. ແນ່ນອນ, ຂະໜາດຂອງຮຽນນ້ອຍ, ມີການຈັດຕັ້ງທີ່ດີ ຈະເປັນທີ່ປາຖະໜາ ຫຼາຍກວ່າຫ້ອງຮຽນ ທີ່ມີຊັບພະຍາກອນຂາດເຂີນ ລວມທັງສີ່/ອຸປະກອນ ແລະ ເວລາຂອງຄູ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຂະໜາດຂອງ ຫ້ອງຮຽນບໍ່ໄດ້ເປັນປັດໄຈທີ່ສໍາຄັນສະເໝີໄປ ສໍາລັບການຮຽນຮ່ວມທີ່ປະສົບຜົນສໍາ ເລັດ, ຖ້າຫາກເຮົາມີ ທັດສະນະຄະຕິທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຍິນດີຕ້ອນຮັບ. ມີຫຼາຍຕົວຢ່າງຂອງເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ໄດ້ຖືກບັນຈຸເຂົ້າຮຽນຮ່ວມ ສໍາເລັດຜົນໃນຫ້ອງຮຽນທີ່ມີເດັກຈໍານວນ ຫຼາຍ ແລະ ແອອັດ. ຄືດັ່ງ ຈະໄດ້ສຶກສາທາງຂ້າງລຸ່ມນີ້, ອຸປະສັກກົດຂວາງທາງດ້ານທັດສະນະຄະຕິຕໍ່ການຮຽນຮ່ວມ ຈະເປັນອຸປະສັກທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ ກວ່າອຸປະສັກທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍການຂາດເຂີນຊັບພະຍາກອນສີ່ອຸປະກອນການຮຽນ-ການສອນ.

ສະຫລຸບສິ່ງລວມອຸປະສັກທີ່ກົດຂວາງຕໍ່ການຮຽນຮ່ວມ

- ເດັກ: ຂາດເຮືອນຢູ່ອາໄສ ແລະ ຈໍາເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກ; ເຈັບປ່ວຍ ແລະ ຫົວໂຫຍ; ບໍ່ມີທະບຽນ ການເກີດ; ຄວາມຮຸນແຮງ;

- ຄອບຄົວ: ທຸກຍາກ; ມີຄວາມຂັດແຍ່ງ; ການດູແລທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ; ເອັດໄອວີ/ເອດ
- ຊຸມຊົນ: ການຈຳແນກບົດບາດຍິງ-ຊາຍ; ຄວາມແຕກຕ່າງທາງວັດທະນະທຳ ແລະ ຮີດຄອງ ປະເພນີ; ທັດສະນະຄະຕິທາງລົບ / ບໍ່ຖືກຕ້ອງ
- ໂຮງຮຽນ: ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ; ທີ່ຕັ້ງ; ຕາຕະລາງເວລາ; ອາຄານສະຖານທີ່; ຄວາມກຽມພ້ອມ; ຂະໜາດຫ້ອງຮຽນ; ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ການເຮັດວຽກໜັກ

ມີອຸປະສັກອັນໃດ ຕົ້ມອີກບໍ່ ນອກຈາກທີ່ໄດ້ເວົ້າມາຂ້າງເທິງ? ໃຫ້ທ່ານຂຽນລົງໃສ່ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ ຫຼື ສົນທະນາຮ່ວມກັນ? ຂຽນເປັນລາຍການອຸປະສັກກົດຂວາງທັງໝົດທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄິດ ຫຼື ໄດ້ຮຽນຮູ້ຈາກ ການອ່ານ ແລະ ສົນທະນາຂໍ້ມູນຄວາມຮູ້ທີ່ໃຫ້ມາຂ້າງເທິງ.

ກົດຈະກຳເພື່ອປະຕິບັດ: ອຸປະສັກກົດຂວາງ ແລະ ໂອກາດຕ່າງໆ

- ◆ ແຕ່ລະຄົນຄວນປິດຕາແລ້ວໃຫ້ຈົນຕະນາການວ່າ ພວກເຂົາເປັນ (ທິບ) ຫຼື ເດັກຄົນໃດຄົນ ໜຶ່ງທີ່ ໂດຍປົກກະຕິຖືກປະປ່ອຍອອກຈາກໂຮງຮຽນ. ໃຫ້ຄິດສຳລັບຕົວເອງວ່າ ທ່ານຊື່ ຫຍັງ, ອາຍຸເທົ່າໃດ, ເພດໃດ; ອາໄສຢູ່ໃສ ແລະ ຢູ່ກັບໃຜ; ສະພາບຊີວິດການເປັນຢູ່ເປັນ ແນວໃດ(ເຊັ່ນດຽວກັບ ທິບ).
- ◆ ໃຫ້ຄິດກ່ຽວກັບໂອກາດຕ່າງໆອັນໃດ ທີ່ທ່ານອາດມີໃນການລົງທະບຽນເຂົ້າຮຽນ (ຕົວຢ່າງ: ໂຮງຮຽນອາດຢູ່ໃກ້ເຮືອນຂອງທ່ານ) ແລະ ອຸປະສັກກົດຂວາງອັນໃດທີ່ອາດຈະມີ. ທ່ານ ອາດຈະກ່າວ ເຖິງລາຍການຂ້າງເທິງ, ຈາກລາຍການອຸປະສັກໃຫຍ່ໆ ແລະ ຈາກແຜ່ນເຈ້ຍ ທີ່ທ່ານໄດ້ຂຽນຈາກເຄື່ອງມືທຳອິດໃນປື້ມຄູ່ມືເຫຼັ້ມນີ້ ກ່ຽວກັບການກຳນົດອຸປະສັກກົດຂວາງ ຕໍ່ການຮຽນຮ່ວມ.
- ◆ ໃນເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ໜຶ່ງ, ແຕ້ມຮູບວົງມົນ 4 ອັນ ໃສ່ຂ້າງໃນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ. ວົງມົນ ທີ່ນ້ອຍສຸດຢູ່ ໃຈກາງແມ່ນແທນໃຫ້ເດັກ, ວົງມົນຖັດໄປເປັນຕົວແທນໃຫ້ຄອບຄົວ, ຖັດໄປ ເປັນຕົວແທນໃຫ້ຊຸມຊົນ ແລະ ຖັດໄປອີກເປັນຕົວແທນໃຫ້ໂຮງຮຽນ. ໃຫ້ໝາຍຊື່ ຫຼື ສັນຍາ ລັກວົງມົນທັງໝົດ.
- ◆ ໃຊ້ສິ່ງທີ່ແຕກຕ່າງກັນ ຫຼື ຂຽນແບບຕ່າງໆ ເພື່ອສະແດງໃຫ້ເຫັນອຸປະສັກກົດຂວາງ ແລະ ໂອກາດຕ່າງໆ, ແຕ່ລະຄົນຄວນຈະຂຽນແນວຄວາມຄິດ ລົງໃສ່ແຜນພູມສຳລັບ ແຕ່ລະລະ ດັບ (ເດັກ, ຄອບ ຄົວ, ຊຸມຊົນ, ໂຮງຮຽນ). ໃຫ້ເຮັດດ້ວຍກັນເປັນກຸ່ມ, ບໍ່ໃຫ້ເຮັດຄົນດຽວ. ເຖິງວ່າໃຜຜູ້ໜຶ່ງຈະໄດ້ຂຽນໂອກາດຕ່າງໆ ແລະ ອຸປະສັກພາຍໃນລະດັບກ່ອນແລ້ວກໍ ຕາມ, ໃຫ້ຂຽນລົງອີກຖ້າມັນສອດ ຄ່ອງກັບທ່ານອີກ.
- ◆ ຫຼັງຈາກທີ່ແຕ່ລະຄົນເຮັດສຳເລັດແລ້ວ, ໃຫ້ສ້າງເກດເບິ່ງທີ່ແຜນພູມທີ່ທ່ານເຮັດ. ຍັງມີອຸປະ ສັກກົດຂວາງ ແລະ ໂອກາດອັນອື່ນໆອີກ ຫຼື ບໍ່? ມີອຸປະສັກຫຼາຍກວ່າທີ່ທ່ານຄາດຄິດໄວ້ ຫຼື

ບໍ່? ອຸປະສັກ ເຫຼົ່ານີ້ເປັນຕົວແທນຂອງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ທ້າທາຍ ທີ່ຕ້ອງເອົາຊະນະໃຫ້ໄດ້ ເພື່ອຈະເຮັດໃຫ້ ເດັກນ້ອຍຄົດໆ (ທົບ) ສາມາດໄດ້ມາໂຮງຮຽນ ແລະ ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດ ເອົາຊະນະ ດ້ວຍການໄດ້ຮັບຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກທ່ານ.

- ◆ ໂອກາດທີ່ມີລັກສະນະທົ່ວໄປທີ່ສຸດ ສໍາລັບແຕ່ລະລະດັບ ແລະ ລະຫວ່າງລະດັບ ມີຫຍັງແດ່ (ມີໂອ ກາດອັນໃດແດ່ທີ່ຖືກຂຽນລົງຫຼາຍທີ່ສຸດ)? ໂອກາດເຫຼົ່ານີ້ “ແທ້ຈິງ” ຫຼືບໍ່? ປະຈຸບັນປະກົດມີໂອກາດສໍາລັບເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດຫຼາຍຢ່າງແຕກ ຕ່າງ ຢູ່ໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານ, ຫຼື ມີສິ່ງທີ່ພວກເຮົາຄິດວ່າຄວນຈະເກີດຢູ່ບ່ອນນັ້ນຫຼືບໍ່? ຖ້າ ຫາກມີສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ຈະເປັນໂອກາດທີ່ທ່ານສາມາດວາງເປົ້າໝາຍ ເພື່ອບັນລຸ ໂດຍຜ່ານໂຄງ ການຕ່າງໆ ທີ່ຈະນໍາໄປປະຕິບັດໃຫ້ເກີດຜົນ. ມັນເປັນຕົວແທນຂອງວິໄສທັດ ໃນສິ່ງທີ່ ທ່ານຕ້ອງການບັນລຸຜົນ ໃນການຍົກຍ້າຍອຸປະສັກກົດຂວາງອອກໄປ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍ ໂອກາດຕ່າງໆ ເພື່ອການຮຽນຮ່ວມ.
- ◆ ໂອກາດ ແລະ ອຸປະສັກຕ່າງໆ ຈະແຕ່ກະຈາຍອອກຢ່າງເທົ່າກັນ ຫຼື ມັນຈະສຸມໃສ່ລະດັບ ໃດໜຶ່ງຫຼາຍກວ່າລະດັບອື່ນ? ສິ່ງນີ້ຈະຊ່ວຍທ່ານກໍານົດໄດ້ວ່າ ລະດັບໃດຄວນໄດ້ຮັບບູລິ ມະສິດ ເອົາໃຈໃສ່ໃນການພັດທະນາການເຂົ້າແຊກແຊງ ແລະ ການເອົາຊະນະອຸປະສັກ.
- ◆ ມີໂອກາດ ແລະ ອຸປະສັກຕ່າງໆ ທີ່ຄ້າຍຄືກັນຊໍ້າໄປມາ ຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ລະຫວ່າງລະດັບ ຕ່າງໆ ຫຼືບໍ່? ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ອາດສາມາດເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນທີ່ດີເພື່ອດໍາເນີນການປະຕິບັດ
- ◆ ມີອຸປະສັກຕ່າງໆ ທີ່ຕົກຢູ່ພາຍໃນຫຼາຍກວ່າໜຶ່ງລະດັບ, ເຊັ່ນ: ທັດສະນະຄະຕິ ທີ່ບໍ່ ຖືກຕ້ອງ ຂອງ (ຄູ, ສະມາຊິກຊຸມຊົນ) ຫຼືບໍ່? ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດຈໍາເປັນຕ້ອງໃຊ້ຄວາມພະຍາຍາມແບບ ຮ່ວມມື ເພື່ອ ເອົາຊະນະ .

ຄໍາຖາມ:

1. ອຸປະສັກທີ່ກົດຂວາງການຮຽນຮ່ວມມີຫຍັງແດ່ ?
2. ນອກຈາກອຸປະສັກທີ່ລະບຸໄວ້ໃນບົດນີ້ແລ້ວທ່ານຄິດວ່າຍັງອຸປະສັກອັນໃດຕື່ມອີກ ທີ່ເປັນການກົດຂວາງໃນການຮຽນຮ່ວມ. ?

ບົດທີ 8: ການຊອກຫາເດັກ ແລະ ສາເຫດທີ່ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ

I. ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສໍາຄັນຂອງແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ

ແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານແມ່ນແຜນວາດອັນໜຶ່ງ ທີ່ສາມາດຊີ້ບອກທີ່ຕັ້ງຂອງບ້ານ , ເຮືອນ, ສໍານັກງານອົງການຕ່າງໆ ແລະ ອື່ນໆພາຍໃນບ້ານ . ສາມາດຮູ້ໄດ້ເຖິງສະຖິຕິຂອງເດັກໃນເກນອາຍຸ 6 -14 ປີ ໄດ້ ເຂົ້າຮຽນ , ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນຢູ່ແຕ່ລະຄົວເຮືອນ.

ແຜນທີ່ການສຶກສາ ເປັນບ່ອນອີງອັນໜຶ່ງ ທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ພາຍໃນບ້ານ ຖ້າຫາກມີແຜນທີ່ການສຶກສາ ມັນຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາຮູ້ໄດ້ບັນດາຂໍ້ມູນ, ສະຖິຕິຕ່າງໆ ແລະ ສະພາບການສຶກສາຢູ່ໃນບ້ານ ,ເປັນຕົ້ນເດັກໃນເກນອາຍຸ 6 -14 ປີ, ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ , ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ , ຢູ່ເຮືອນຫລັງໃດ, ແລະ ຍັງເປັນບ່ອນອີງ ໃຫ້ແກ່ການສ້າງແຜນພັດທະນາການສຶກສາ, ເຮັດໃຫ້ອັດຕາສຸດທິ (ເປີເຊັນຂອງການ ເຂົ້າຮຽນ ຕາມເກນອາຍຸ) ການເຂົ້າຮຽນຊັ້ນປະຖົມເພີ່ມຂຶ້ນ , ອັດຕາປະລະການຮຽນ ແລະ ອັດຕາຄ້າງຫ້ອງລູດລົງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຄພສບ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງໄດ້ສ້າງແຜນທີ່ການສຶກສາຂອງບ້ານ ເພື່ອຕິດຕາມເກັບກໍາຂໍ້ມູນ ແລະ ຊຸກຍູ້ຊ່ວຍເຫລືອໃຫ້ເດັກໃນເກນອາຍຸ 6 -14 ປີ, ທຸກຄົນພາຍໃນບ້ານໄດ້ຮັບການສຶກສາຢ່າງ ທົ່ວເຖິງ.

1. ວິທີເກັບກໍາຂໍ້ມູນເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ

1. ປະສານງານແຕ່ລະຄອບຄົວພາຍໃນບ້ານ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີສ່ວນຮ່ວມໃຫ້ຂໍ້ມູນລະອຽດຈະແຈ້ງ.
2. ທີ່ມງານລົງສໍາຫລວດຕ້ອງໄດ້ຜ່ານການເຝິກອົບຮົມມາກ່ອນ.
3. ແບ່ງທີ່ມງານຮັບຜິດຊອບການລົງສໍາຫລວດໃສ່ແຕ່ລະໜ່ວຍ ຫຼື ຂອບເຂດເຮືອນຕິດກັນ.
4. ນໍາໃຊ້ແບບຟອມລົງສໍາຫລວດແຕ່ລະຫລັງຄາເຮືອນ.
5. ຂໍ້ມູນຕ່າງໆຈະຕ້ອງໄດ້ມາຈາກ ພໍ່-ແມ່, ບໍ່ມີສໍາມະໂນຄົວ. ຫລືກວ້າງການກະຕວງ.
6. ສັງລວມຂໍ້ມູນສະຖິຕິ, ກໍານົດເລກທີເຮືອນໃໝ່, ຈັດລຽງເລກທີເຮືອນເປັນໜ່ວຍແຕ່ເລກທີເຮືອນທີ 1 ຫາເລກທີເຮືອນສຸດທ້າຍຕາມລໍາດັບ.

❖ ແບບຟອມການສຳຫຼວດຄົວເຮືອນ ສຳລັບການສຶກສາຂັ້ນພື້ນຖານ (ຮ່າງທີ 01)

1, ຊື່ບ້ານ: _____ ໂຮງຮຽນ : _____ ເມືອງ: _____, ແຂວງ: _____ ເລກທີເຮືອນ: _____

2, ຊື່ຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງເດັກ: _____ ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ

ສຳຫຼວດ: _____

3, ໃຫ້ໝາຍ ✓ ໝວດກຸ່ມພາສາ : ລາວ-ໄຕ , ມອນ-ຂະແມ , ຈີນ-ຕິເບດ , ມົ້ງ-ອົວມ້ຽນ , ອື່ນໆ , ຕ່າງດ້າວ

4, ຈຳນວນຄົນໃນຄອບຄົວທັງໝົດ: ຍິງ: _____ ຊາຍ: _____

5, ຕາຕະລາງເດັກໃນເກນອາຍຸ 6-14 ປີ ຢູ່ໃນຄອບຄົວ (ໃຫ້ລຽງແຕ່ຜູ້ອາຍຸສູງລົງຫາອາຍຸຕໍ່າ)

6, ຖ້າມີເດັກທີ່ມີອາຍຸ 14 ປີຂຶ້ນໄປແຕ່ຍັງຮຽນໃນຂັ້ນ ປະຖົມກໍ່ໃຫ້ຂຽນໃສ່ໃນຕາຕະລາງນີ້

7, ເປັນຄອບຄົວທຸກຍາກ : ແມ່ນ, ບໍ່ແມ່ນ. (ອີງຕາມບັນຊີຂອງບ້ານ)

ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ ລົງຕິດຕາມ	
.....	.....

ລ/ດ	ຊື່ແລະນາມສະກຸນ	ວັນ, ເດືອນ, ປີ ເກີດ	ຂັ້ນຮຽນທີ່ ກຳລັງ ຮຽນ ປັດຈຸບັນ	ຊື່ໂຮງຮຽນ	ບໍ່ໄດ້ຮຽນ / ບໍ່ຮຽນຕໍ່ ໃຫ້ໝາຍ ເລກລະ ຫັດໃສ່	ບໍ່ໄດ້ຮຽນ ຕໍ່ໃຫ້ໝາຍ ຂັ້ນຮຽນ ຈົບໃສ່	ຖ້າເປັນເດັກພິການໃຫ້ໝາຍເລກລະຫັດ (ເບົາ, ກາງ, ໜັກ) ໃສ່ຫ້ອງປະເພດພິການ					ໄລຍະຕິດຕາມເດັກທີ່ບໍ່ມາຮຽນ			
												ໄລຍະທີ 1 ເດືອນ 10		ໄລຍະທີ 2 ເດືອນ 2	
							ຮ່າງກາຍ	ຕາ	ຫູ	ປາກ	ສະໝອງ	1	2	1	2
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	ທ້າວ ກໍ	31/1/98	ປ.2	ບຸ່ງພ້າວ			1					ປ.2		ປ.2	
2	ທ້າວ ຂໍ	1/1/2002	ປ.1	ບຸ່ງພ້າວ	5,6,4	ປ.2					2	ປ.1			ປ.1
3	ທ້າວ ຄໍ	23/4/2002			7										

ຊື່ ແລະ ລາຍເຊັນຜູ້ສຳຫຼວດ

I. ເຫດຜົນຂອງການບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ.

- 1, ເປັນກຳມະກອນຮັບຈ້າງ.
- 2, ເຮັດວຽກຢູ່ຕະຫຼາດໃນຮ້ານຂາຍເຄື່ອງ.
- 3, ເຮັດວຽກຊ່ອຍຄອບຄົວ (ໄຮ່, ນາ ..),
- 4, ໂຮງຮຽນຫ່າງໄກ.
- 5, ເດັກພິການ.
- 6, ຄອບຄົວທຸກຍາກ.
- 7, ຄອບຄົວຍົກຍ້າຍມາໃໝ່.
- 8, ອ້າຍເອື້ອຍນ້ອງຫຼາຍຄົນ.
- 9, ອື່ນໆ . . .

II., ມາດຖານກຳນົດປະເພດພິການ.

- 1, ປະເພດເບົາ.
- 2, ປະເພດກາງ.
- 3, ປະເພດໜັກ.

III., ການລົງຕິດຕາມ.

- ໝາຍຂັ້ນຮຽນໃສ່ຫ້ອງທີ 1 ແມ່ນເດັກມາໂຮງຮຽນ.
- ໝາຍຂັ້ນຮຽນໃສ່ຫ້ອງທີ 2 ແມ່ນເດັກບໍ່ມາໂຮງຮຽນ

❖ ຮ່າງເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເດັກເກີດໃໝ່ ເຖິງ 05 ປີ (ຮ່າງທີ 02)

- 1, ຊື່ບ້ານ: _____ ໂຮງຮຽນ : _____ ເມືອງ: _____, ແຂວງ: _____ ເລກທີເຮືອນ: _____
- 2, ຊື່ຫົວໜ້າຄອບຄົວ ຫຼື ຜູ້ປົກຄອງເດັກ: _____ ວັນທີ, ເດືອນ, ປີ
- ສຳຫຼວດ: _____

ລ/ດ	ຊື່ແລະນາມສະກຸນ	ວັນ, ເດືອນ, ປີ ເກີດ	ຂັ້ນຮຽນທີ່ ກຳລັງຮຽນ ປະຈຸບັນ	ຊື່ໂຮງຮຽນ	ຖ້າເປັນເດັກພິການໃຫ້ໝາຍເລກລະຫັດ (ເບົາ, ກາງ, ໜັກ) ໃສ່ຫ້ອງປະເພດພິການ				
					ຮ່າງກາຍ	ຕາ	ຫູ	ປາກ	ສະໝອງ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									

ຊື່ ແລະ ລາຍເຊັນຜູ້ສຳຫຼວດ

❖ ແບບຟອມທີ 3 ສັງລວມສະຖິຕິຂອງໜ່ວຍທີ່ _____ ຊື່ຫົວໜ້າໜ່ວຍ : _____ ບ້ານ _____ ວ ດ ປ ສັງລວມ _____

ເລກທີເຮືອນ	ຊື່ຫົວໜ້າ ຄອບຄົວ	ຄອບຄົວທຸກຍາກ	ຈຳນວນຄົນ									ເດັກເກນອາຍຸ 6-14 ປີ														ໃຜມີ ຍາດ ເປັນຄົນ ພິການ					
			ລາວ-ໄຕ	ມອນ-ຂະແມ	ຈີນ-ຕີເບດ	ມົ້ງ-ອັວມຽນ	ອື່ນໆ	ຕ່າງດ້າວ	ລວມ	ຍິງ	ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ		ເດັກປົກກະຕິ						ເດັກພິເສດ												
											ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ	ໄດ້ຮຽນ		ບໍ່ໄດ້ຮຽນ		ຈົບປະຖົມ		ລວມ	ຍິງ	ໄດ້ຮຽນ		ບໍ່ໄດ້ຮຽນ			ຈົບປະຖົມ			
															ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ			ລວມ	ຍິງ	ລວມ			ຍິງ	ລວມ	ຍິງ	ລວມ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	
1																															
2																															
3																															
4																															
5																															
6																															
7																															
8																															
9																															
10																															
11																															
	ລວມທັງໝົດ																														

ເຊັນຜູ້ສັງລວມ

ຂໍ້ແນະນຳ ແບບຟອມທີ 2 : ສັງລວມເປັນໜ່ວຍ ເພື່ອສັງລວມແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ມາເປັນສະຖິຕິຂອງໜ່ວຍ ໂດຍຕົວເລກເອົາສະຖິຕິຕ່າງໆຈາກແບບຟອມທີ1

- ການສັງລວມຕ້ອງຂຽນລຳດັບລົງໃຫ້ຖືກຕາມເລກທີເຮືອນແຕ່ນ້ອຍຫາໃຫຍ່
- ຕ້ອງສັງລວມຕົວເລກແຕ່ລະຫ້ອງລົງໃສ່ຫ້ອງສຸດທ້າຍ ເພື່ອໃຫ້ເປັນຕົວເລກສະຖິຕິຂອງໜ່ວຍ,

❖ ແບບຟອມທີ 4 ສັງລວມສະຖິຕິຂອງບ້ານ _____ ວ ດ ປ ສັງລວມ _____

ເລກຊື່ໜ່ວຍ	ຊື່ໜ່ວຍ	ຄອບຄົວທຸກຄອບຄົວ	ຈຳນວນຄົນ								ເດັກເກນອາຍຸ 6-14 ປີ																		
			ສາວ-ໂຕ	ມອນ-ຂະແມ	ຮຸນ-ຮຸນ	ມັງ-ອ້ວມ	ອື່ນໆ	ຕ່າງຕ່າງ	ລວມ	ຍິງ	ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ		ເດັກປົກກະຕິ						ເດັກພິເສດ										
											ລວມ	ຍິງ	ໄດ້ຮຽນ		ບໍ່ໄດ້ຮຽນ		ຈິບປະຖົມ		ລວມ	ຍິງ	ໄດ້ຮຽນ		ບໍ່ໄດ້ຮຽນ		ຈິບປະຖົມ				
													ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ			ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ	ລວມ	ຍິງ			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
1																													
2																													
3																													
4																													
5																													
6																													
7																													
8																													
9																													
10																													
11																													
	ລວມທັງໝົດ																												

ຂໍ້ແນະນຳ ແບບຟອມທີ 3 ສັງລວມເປັນບ້ານ

ເຊັ່ນຜູ້ສັງລວມ

ເພື່ອສັງລວມເປັນສະຖິຕິຂອງບ້ານໃຫ້ຖືກຕ້ອງແລະຊັດເຈນ:

- ຕ້ອງສັງລວມຄືແບບຟອມທີ 2 ແຕ່ໃຫ້ເອົາລຳດັບໜ່ວຍທີ່ 1 ຫາໜ່ວຍທີ່ສຸດທ້າຍ ພ້ອມທັງຂຽນຊື່ໜ່ວຍໜ່ວຍທີ່ 1, 2... ຕາມລຳດັບຫາຊື່ໜ່ວຍທີ່ສຸດທ້າຍ

❖ ຄຳແນະນຳ ການແຕ້ມແຜນທີ່ການສຶກສາ

ເພື່ອຄວາມເປັນເອກະພາບ ແລະ ເຫັນໄດ້ຂໍ້ມູນຢ່າງຊັດເຈນ ຢູ່ໃນແຜນທີ່ການສຶກສາ:

- ຄພສບ ຕ້ອງເປັນເຈົ້າການໃນການແຕ້ມຕົວຈິງ.
- ເວລາແຕ້ມຕົວຈິງຕ້ອງວາງທິດ, ຂອບເຂດຊາຍແດນ ແລະ ໃສ່ຊື່ເຄື່ອງໝາຍຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ ໃນສັນຍາລັກຢ່າງຊັດເຈນ
- ແຕ່ລະບ້ານຕ້ອງແຕ້ມບ້ານລະແຜນທີ່, ໃນກໍລະນີໂຮມບ້ານຫຼາຍບ້ານເຂົ້າກັນແຕ່ມີນາຍບ້ານ ຜູ້ດຽວແມ່ນໃຫ້ແຕ້ມໂຮມແຜນດຽວກັນ.
- ຖ້າເຮືອນໃດໜຶ່ງ ຫາກໄປບຸກສ້າງໃສ່ຂອບເຂດຂອງບ້ານອື່ນ ກໍໃຫ້ເອົາເຂົ້າມາແຕ້ມໃສ່ແຜນທີ່ຂອງບ້ານຕົນເອງ ໃຫ້ຄົບຕາມຈຳນວນຫຼັງຄາເຮືອນຂອງບ້ານນັ້ນ.
- ຖ້າຫຼັງຄາເຮືອນໜຶ່ງຫາກມີຫລາຍຄອບຄົວຢູ່ນຳກັນ ໃຫ້ແຕ້ມເຮືອນແຜດຕາມຈຳນວນຄອບຄົວ.
- ການແຕ້ມສັນຍາລັກ ເຊັ່ນ: ເຮືອນ, ພູ, ຕົ້ນໄມ້ ຕ້ອງເອົາທີ່ຕັ້ງລົງທາງທິດໃຕ້ກົງກັນຂ້າມ ຕ້ອງປິ່ນແປເຮືອນ, ຈອມພູ, ປາຍໄມ້ ຂຶ້ນທາງທິດເໜືອ
- ການແຕ້ມເຮືອນແຕ່ລະຫຼັງ ຕ້ອງໃຫ້ໃຫຍ່ ຫຼື ນ້ອຍ ສະເໝີກັນ
- ການແຕ້ມສັນຍາລັກເດັກຕ່າງໆ ກໍຕ້ອງແຕ້ມເປັນວົງມົນ ຫຼື ສີ່ຫລ່ຽມເທົ່າກັນການແຕ້ມແຜນທີ່ສັນຍາລັກຕ່າງໆ ບໍ່ຄວນຄິດໄລ່ອັດຕາສ່ວນ

2. ຂັ້ນຕອນການແຕ້ມແຜນທີ່ :

1. ກຽມອຸປະກອນ :

- ເຈ້ຍແຜ່ນໃຫຍ່ , ແພສີຂາວ , ເຟັດສີດຳ , ຟ້າ , ແດງ , ຊຽວ , ຢາງລິບ , ບັນທັດ , ສິດຳ, ນ້ຳມືກ

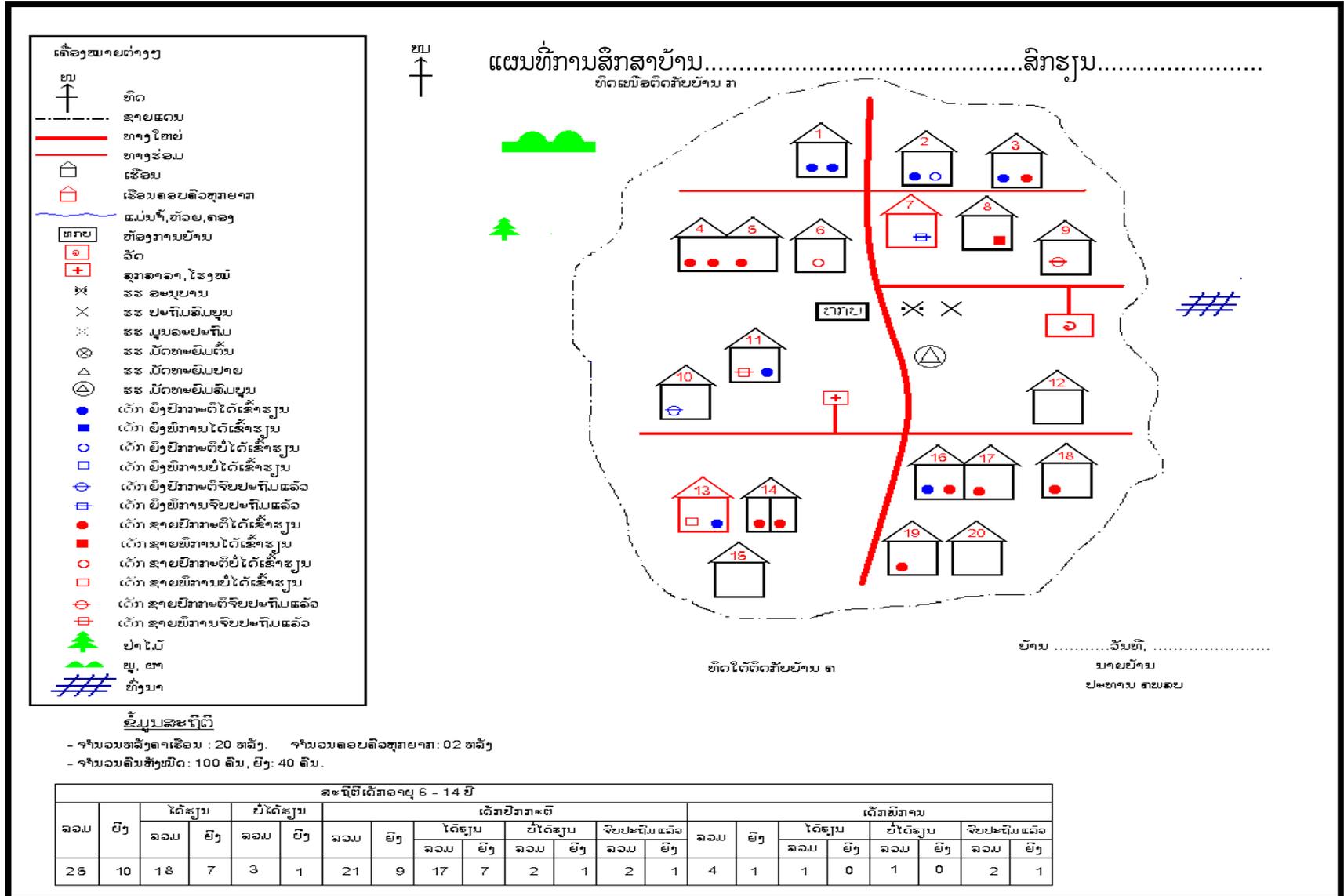
2. ປະຕິບັດການແຕ້ມຕົວຈິງ :

- ຊຽນຊື່ແຜນທີ່ບ້ານ. . . . ., ສຶກຮຽນ. . . . .
- ກຳນົດທີ່ຕັ້ງຂອບເຂດຊາຍແດນ, ເສັ້ນທາງ, ຫ້ວຍນ້ຳ, ສຳນັກງານອົງການຕ່າງໆ. (ຕາມເຄື່ອງໝາຍສັນຍາລັກ)
- ແຕ້ມຫລັງຄາເຮືອນ ຕາມຈຳນວນເຮືອນຂອງບ້ານ.
- ຖ້າແມ່ນເຮືອນດຽວແຕ່ ມີຫລາຍສຳມະໂນຄົວໃຫ້ແຕ້ມເຮືອນແປດຽວມີຫລາຍຫ້ອງ.
- ເອົາຂໍ້ມູນເດັກໃສ່ຫລັງຄາເຮືອນ , ໂດຍລຽງຕາມລຳດັບເຮືອນ. (ຕາມແບບຟອມ 1 .)
- ຫລັງຈາກແຕ້ມສຳເລັດແລ້ວ ໃຫ້ລົງວັນທີ . ເດືອນ . ປີ . ທີ່ແຕ້ມ ເຊັ່ນນາຍບ້ານ, ປະທານ ຄພສບ
- ຊຽນເຄື່ອງໝາຍສັນຍາລັກ ແລະ ສະຖິຕິໄວ້ເບື້ອງລຸ່ມທາງຊ້າຍຂອງແຜນທີ່,

3. ການນຳໃຊ້ແຜນທີ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ:

- ຫຼັງຈາກແຕ້ມແຜນທີ່ສຳເລັດຢ່າງຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ພວກເຮົາຈະໄດ້ຂໍ້ມູນເດັກຕາມເກນອາຍຸ ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ, ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນຢ່າງຄົບຖ້ວນ.
- ຈະຊ່ວຍໃຫ້ພວກເຮົາມີຂໍ້ມູນລະອຽດ ແລະ ສະດວກໃນການຂຶ້ນແຜນພັດທະນາການສຶກສາພາຍໃນບ້ານໄດ້, ເປັນຕົ້ນເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ຄພສບ ຕ້ອງໄດ້ສ້າງລວມກຸ່ມບັນຫາຂອງເດັກ, ເພື່ອຂຶ້ນແຜນຕາຕະລາງລົງບຸກລະດົມ, ແກ້ໄຂຢູ່ແຕ່ລະຄົວເຮືອນ ໂດຍນຳໃຊ້ຕາຕະລາງວິເຄາະ ຈັດລຽງບັນຫາຂໍ້ມູນ.

❖ ແຜນທີ່ການສຶກສາບ້ານ

❖ ເຄື່ອງໝາຍຕ່າງໆໃນແຜນທີ່

	ສະຖານທີ່	ສີ
	ທິດ	ສີດຳ
	ຊາຍແດນບ້ານ	ສີດຳ
	ທາງໃຫຍ່	ສີແດງ
	ທາງຮ່ອມ	ສີແດງ
	ເຮືອນ	ສີດຳ
	ເຮືອນຄອບຄົວທຸກຍາກ	ສີແດງ
	ແມ່ນ້ຳ, ຫ່ວຍ, ຄອງ	ສີຟ້າ
	ທ້ອງຖານບ້ານ	ສີດຳ
	ວັດ	ສີແດງ
	ໂຮງໝໍ ຫຼື ສຸກສາລາ	ສີແດງ
	ຮ.ຮ ອະນຸບານ	ສີດຳ
	ຮ.ຮ ປະຖົມສົມບູນ	ສີດຳ
	ຮ.ຮ ປະຖົມມູນ	ສີດຳ
	ຮ.ຮ ມັດທະຍົມຕອນຕົ້ນ	ສີດຳ
	ຮ.ຮ ມັດທະຍົມຕອນປາຍ	ສີດຳ
	ຮ.ຮ ມັດທະຍົມສົມບູນ	ສີດຳ
	ເດັກຍິງປົກກະຕິໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີຟ້າ
	ເດັກຍິງພິການໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີຟ້າ
	ເດັກຍິງປົກກະຕິບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີຟ້າ
	ເດັກຍິງພິການບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີຟ້າ
	ເດັກຍິງປົກກະຕິຈົບປະຖົມແລ້ວ	ສີຟ້າ
	ເດັກຍິງພິການຈົບປະຖົມແລ້ວ	ສີຟ້າ
	ເດັກຊາຍປົກກະຕິໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີແດງ
	ເດັກຊາຍພິການໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີແດງ
	ເດັກຊາຍປົກກະຕິບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີແດງ
	ເດັກຊາຍພິການບໍ່ໄດ້ເຂົ້າຮຽນ	ສີແດງ
	ເດັກຊາຍປົກກະຕິຈົບປະຖົມແລ້ວ	ສີແດງ
	ເດັກຊາຍພິການຈົບປະຖົມແລ້ວ	ສີແດງ
	ປ່າໄມ້	ສີຂຽວ
	ພູ	ສີຂຽວ
	ທົ່ງນາ	ສີຟ້າ

❖ ບັນຊີຊື່ເຜົ່າ ຕ່າງໆ ຕາມກຸ່ມພາສາ

ລະຫັດເຜົ່າ	ກຸ່ມພາສາ	ຊື່ເຜົ່າ	ຊື່ເຜົ່າຍ່ອຍ
01	ລາວ-ໄຕ	ລາວ	ລາວ, ພວນ, ກະເລີ້ງ, ໂຢຍ, ຍໍ
02	ລາວ-ໄຕ	ໄຕ	ໄຕດຳ, ໄຕແດງ, ໄຕຂາວ, ໄຕເມີຍ, ໄຫແມນ, ໄຕແຖງ, ໄຕແອດ, ໄຕໂສມ
03	ລາວ-ໄຕ	ຜູ້ໄທ	ຜູ້ໄທ, ໄທອ່າງຄຳ, ໄທກະຕະ, ໄທກະປ່ອງ, ໄທສາມເກົ້າ
04	ລາວ-ໄຕ	ລື້	ລື້, ຂີ້(ເຂີນ)
05	ລາວ-ໄຕ	ຍວນ	ຍວນ, ກະລ່ອມ, ງຽວ
06		ຍັງ	ຍັງ
07	ລາວ-ໄຕ	ແຊກ	ແຊກ, ກ້ອຍ
08	ລາວ-ໄຕ	ໄທເໜືອ	ໄທເໜືອ
09	ມອນ-ຂະແມ	ກິມມຸ	ກຳມຸ, ຂະມຸ, ກະສັກ, ກິມມຸອູ, ກິມມຸຍວນ, ກິມມຸລື້, ກິມມຸຄຣອງ, ກິມມຸຣອກ, ກິມມຸແຄວນ, ກິມມຸແມ, ກິມມຸເຈືອງ, ກິມມຸອຳ, ມິກໂປຣ, ມິກປຣາງ, ມິກຕາງຈາກ, ມິກກິກ, ມິກຕູ, ກວີ, ຍຸມບວີ, ລາບວີ, ຕອງເທລືອງ
10	ມອນ-ຂະແມ	ໂປຣ	ຖີ່, ໂປ່, ໄພູ, ໄພ່, ລະວາ
11	ມອນ-ຂະແມ	ຊິງມູນ	ຊິງມູນ, ພວກ, ປວກ, ລາວໄພ່
12	ມອນ-ຂະແມ	ຜ້ອງ	ຜ້ອງ, ຄະນຽງ, ແຟ, ລາ, ຈະປວງ, ຣາດ
13	ມອນ-ຂະແມ	ແທ່ນ	ແທ່, ໄທແທ່ນ
14	ມອນ-ຂະແມ	ເອີດູ	ເອີດູ, ໄທຮາດ
15	ມອນ-ຂະແມ	ບິດ	ບິດ
16	ມອນ-ຂະແມ	ລະແມດ	ລະແມດ
17	ມອນ-ຂະແມ	ສາມຕ່າວ	ສາມເຕົາ, ດອຍ
18	ມອນ-ຂະແມ	ກະຕ່າງ	ກະຕ່າງ, ບຽກະຕາງ, ພະແກ້ວ
19	ມອນ-ຂະແມ	ມະກອງ	ມະກອງ, ມາກອງ, ຕຣຸຍ, ພິ້ວ, ໂຊ, ມາຣ້ອຍ, ຕຣອງ.
20	ມອນ-ຂະແມ	ຕຣີ	ບຽຕຣີ
21	ມອນ-ຂະແມ	ຢຣຸ	ລະເວນ, ຢຣຸຄຣອງ, ຊູ ຫຼື ຢຣຸດາກ.
22	ມອນ-ຂະແມ	ຕະຣຽງ	ຕະຣຽງ
23	ມອນ-ຂະແມ	ຕະໂອ້ຍ	ຕະໂອ້ຍ, ຮາດົງ, ອິນ, ຢິນຣ
24	ມອນ-ຂະແມ	ແຢະ	ແຢະ
25	ມອນ-ຂະແມ	ເບຣາ	ລະແວ, ລະແວດ, ລຸຍເວ, ກະແວດ, ຮາວາງ, ແມຣາລອງ, ປາຕີ, ແມປຣາ, ແມ່ຣາບອງ, ແມ່ປລອງ, ແມຕຣາກ, ແມກະຍິງ, ແມກຣຸ, ລະມານ
26	ມອນ-ຂະແມ	ກະຕູ	ກະຕູ, ຕຣິວ, ດາກກັງ, ປັນເດງ
27	ມອນ-ຂະແມ	ຮາຣັກ	ຮາຣັກ, ອາລັກ, ຮາຕ, ຮະກອງ, ຮະມັງ, ຕາປອງ, ກະເລນ
28	ມອນ-ຂະແມ	ໂອຍ	ໂອຍ, ສະປວນ, ສອກ, ອິທິ, ແມກລອງ, ແມຣີຢາວ

ລະຫັດເຜົ່າ	ກຸ່ມພາສາ	ຊື່ເຜົ່າ	ຊື່ເຜົ່າຍ່ອຍ
29	ມອນ-ຂະແມ	ກຽງ	ກຽງ, ຈະຕ້ອງ, ເກາະ
30	ມອນ-ຂະແມ	ເຈັງ	ເຈັງ, ເຈັງຫໍ້, ເຈັງພອກ, ເຈັງທ່າລານ.
31	ມອນ-ຂະແມ	ສະດາງ	ສະດາງ, ເຊີດາງ, ກະຍ້ອງ, ສະດາງດວນ
32	ມອນ-ຂະແມ	ຊ່ວຍ	ຊ່ວຍ
33	ມອນ-ຂະແມ	ຍະເທີ	ຍະເທີນ, ຕັງແກະ, ເຮິນ
34	ມອນ-ຂະແມ	ລະວີ	ລະວີ, ລາວີ
35	ມອນ-ຂະແມ	ປະໂກະ	ປະໂກະ, ປາໂກະ, ກາໂດ, ກາໂນ
36	ມອນ-ຂະແມ	ຂະແມ	ຂະແມ, ຂອມ, ແຄະ
37	ມອນ-ຂະແມ	ຕຸ້ມ	ຕຸ້ມ, ຕຸ່ມ, ລີຮາ, ຍີຣ່າ, ປ່ອງ, ໄຕຈຳ
38	ມອນ-ຂະແມ	ງວນ	ງວນ, ຂະມຸຍວນ
39	ມອນ-ຂະແມ	ມ້ອຍ	ມ້ອຍ, ເມືອງ
40	ມອນ-ຂະແມ	ກຣີ	ກຣີ, ກິຣ, ອາເຣັມ, ຢຸມປິຣ, ລາບຣີ, ສະລາງ, ອາແລມ, ມະແລງ, ຕອງເຫລືອງ
41	ຈີນ-ຫີເບດ	ອາຄາ	ກໍ່, ໂອມາ, ເຄີ, ມູເຕິນ, ຈີຈໍ, ປູລີ, ປານາ, ກໍ່ເຟ, ນູກຸຍ, ລູມາ, ເອີປາ, ຈີເປຍ, ມູຈີ, ຢາເອີ, ກົງສາດ, ພູຊາງ
42	ຈີນ-ຫີເບດ	ສິງສິລິ	ພູນ້ອຍ, ປີຊູ, ພູຍອດ, ຕາປາດ, ບ້າຕັ້ງ, ຈາຫໍ, ລາວແຊງ, ໄໄພ, ລາວປາ, ຜັງກູ້, ຜັງສາດ
43	ຈີນ-ຫີເບດ	ລາຫູ	ມູເຊີ, ມູເຊີດຳ, ມູເຊີຂາວ, ກຸຍສູງ, ກຸຍຫລວງ
44	ຈີນ-ຫີເບດ	ສີລາ	ສີລາ, ສີດາ
45	ຈີນ-ຫີເບດ	ຮາຍີ	ຮາຍີ
46	ຈີນ-ຫີເບດ	ໂລໂລ	ໂລໂລ, ອາລູ
47	ຈີນ-ຫີເບດ	ຫໍ້	ຫໍ້
48	ມັງ-ອີວມຽນ	ມັງ	ມັງ, ມັງດຳ, ມັງຂາວ, ມັງຊຽວ, ມັງແດງ, ມັງດູ້.
49	ມັງ-ອີວມຽນ	ອີວມຽນ	ຍ້າວ, ລາວຫ້ວຍ, ລາແຕ, ຍ້າວຂາວ, ຍ້າວພິມໄໝແດງ
50	ອື່ນໆ	ອື່ນໆ	ສຳລັບຄົນຊາດອື່ນທີ່ໄດ້ເຂົ້າສັນຊາດລາວແລ້ວ ໃຫ້ໃສ່ລາວ ອື່ນໆ
51	ຕ່າງດ້າວ	ຕ່າງດ້າວ	ສຳລັບຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ ເຂົ້າສັນຊາດລາວໃຫ້ໃສ່ຕ່າງດ້າວ.

II. ການຊອກຫາເດັກ ແລະ ເຫດຜົນທີ່ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ

ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເພື່ອນຫຼິ້ນກຽນຂອງທ່ານນັ້ນ, ທ່ານສາມາດກຳນົດໄດ້ວ່າມີເດັກຄົນໃດແດ່ ໃນຊຸມຊົນຂອງທ່ານທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ບາງເທື່ອ ທ່ານຍັງອາດເຄີຍລະດົມສະໝອງ ກ່ຽວກັບບາງເຫດຜົນວ່າ ສິ່ງນີ້ມັນອາດເກີດຂຶ້ນໄດ້ຍ້ອນອັນໃດ. ຄຳຖາມທີ່ສຳຄັນທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄຳຕອບໃນປະຈຸບັນແມ່ນ: “ປັດໃຈໃຫຍ່ໆທີ່ສຳຄັນອັນໃດແດ່ ທີ່ເຮັດໃຫ້ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ໂດຍສະເພາະເມື່ອ ສົມທຽບກັບເດັກທີ່ສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນ?”

ຕາມທີ່ເຮົາໄດ້ຮຽນຮູ້ກ່ອນໜ້ານີ້ປັດໄຈບາງຢ່າງອາດສາມາດເຫັນໄດ້ ເຊັ່ນ: ຄວາມເປັນພິການດ້ານຮ່າງກາຍ, ອິນຊີສຳຜັດ ຫຼື ສະຕິປັນຍາ; ປັດໄຈທີ່ເຫັນໄດ້ຍາກກວ່າ ເຊັ່ນ: ການດູແລທີ່ບໍ່ເໝາະສົມ ຫຼື ການຂາດໄພຊະນາການ; ຫຼືພ້ອມທັງປັດໄຈເຊິ່ງເປັນທີ່ຍອມຮັບກັນ ແລະ ປັດໄຈທີ່ບໍ່ຮູ້ສຶກໄດ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ເຊັ່ນ ບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ຫຼື ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງເດັກຢູ່ໃນຄອບຄົວຂອງເຂົາ.

ຕົວຢ່າງແບບສອບຖາມຊີວະປະຫວັດເດັກ

1. ຊື່ ແລະ ນາມສະກຸນເດັກ _____ ເພດ _____ ອາຍຸ _____
ທີ່ຢູ່ _____ ເຊື້ອຊາດ _____ ສັນຊາດ _____ ສາດສະໜາ _____
ວັນເດືອນປີເກີດ _____ ບ້ານເກີດ _____ ຂັ້ນທະບຽນການເກີດ: _____ ໄດ້ຂຶ້ນ
_____ ບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນ _____ (ໃຫ້ກວດເບິ່ງ)
2. ຊື່ພໍ່ _____ ອາຍຸ _____ ປີ, ຍັງມີຊີວິດຢູ່ _____ ເສຍຊີວິດ ແລ້ວ _____
3. ຊື່ແມ່ _____ ອາຍຸ _____ ປີ, ຍັງມີຊີວິດຢູ່ _____ ເສຍຊີວິດແລ້ວ _____
4. ສະພາບຂອງຄອບຄົວພໍ່ແມ່ (ໃຫ້ຂີດອ້ອມ): ຢູ່ຮ່ວມກັນ _____ ເປັນໝ້າຍ _____ ເປັນຮ້າງ
ແຍກກັນຢູ່ _____
5. ເດັກອາໄສຢູ່ນຳຜູ້ໃດ (ໃຫ້ຂີດອ້ອມ): ຢູ່ນຳພໍ່ແລະແມ່ _____ ຢູ່ນຳແມ່ _____ ຢູ່ນຳພໍ່
ຢູ່ນຳຜູ້ອື່ນໆ(ໃຫ້ລະບຸ) _____
6. ໃຫ້ຂຽນລາຍຊື່ທຸກຄົນທີ່ອາໄສຢູ່ໃນເຮືອນຫຼັງດຽວກັນ (ກະລຸນາຕື່ມຂໍ້ມູນລົງໃສ່ຕາລາງລຸ່ມນີ້)

ສະມາຊິກ ຄອບຄົວ	ເພດ		ອາ ຍຸ	ລະດັບການສຶກສາ(ໃຫ້ໝາຍໃສ່ຊ່ອງລະດັບການ ສຶກສາສູງສຸດຂອງແຕ່ລະຄົນ)						ສາຍສຳ ພັນກັບ ເດັກ	ອາຊີບ(ໃຫ້ ລະບຸ)	
	ຊ	ຍ		ບໍ່ໄດ້ ຮຽນ	ປະຊາ ສຶກສາ	ອະນຸ ບານ	ປະຖົມ	ມັດທະ ຍົມ	ວິທະ ຍາໄລ		ຕົ້ນ ຕໍ່	ສຳ ຮອງ

7. ພໍ່ແມ່ ຫຼື ຄອບຄົວຂອງເດັກເຄີຍອົບພະຍົບ ຫຼືບໍ່? (ໃຫ້ຂີດອ້ອມ ເຄີຍ ຫຼື ບໍ່ເຄີຍ; ແລະ ຕື່ມຂໍ້ມູນທີ່ເໝາະສົມໃສ່)
ພໍ່ ເມື່ອໃດ _____ (ກະລຸນາບອກ ເດືອນ ແລະ ປີ)

ເຄີຍຍ້າຍ ໄປທີ່: ເມືອງ; _____ ແຂວງ _____ ປະເທດ _____
 ດົນປານໃດ _____ (ໃຫ້ລະບຸຈຳນວນປີ ແລະເດືອນ) ບໍ່ເຄີຍ
 ແມ່ ເມື່ອໃດ _____ (ກະລຸນາບອກ ເດືອນ ແລະ ປີ)
 ເຄີຍ ຍ້າຍໄປທີ່: ເມືອງ; _____ ແຂວງ _____ ປະເທດ _____
 ດົນປານໃດ _____ (ໃຫ້ລະບຸຈຳນວນປີ ແລະເດືອນ) ບໍ່ເຄີຍ
 ຄອບຄົວ ເມື່ອໃດ _____ (ກະລຸນາບອກ ເດືອນ ແລະ ປີ)
 ເຄີຍ ຍ້າຍໄປທີ່: ເມືອງ; _____ ແຂວງ _____ ປະເທດ _____
 ດົນປານໃດ _____ (ໃຫ້ລະບຸຈຳນວນປີ ແລະເດືອນ) ບໍ່ເຄີຍ

8. ລາຍໄດ້ຂອງຄອບຄົວຕໍ່ເດືອນ (ໃຫ້ຂີດອ້ອມໃສ່)

- ຕໍ່ກວ່າ 270.000 ກີບ
- ລະຫວ່າງ 270.000 - 675.000 ກີບ
- ລະຫວ່າງ 675.000 - 1.350.000 ກີບ
- ລະຫວ່າງ 1.350.000 - 2.160.000 ກີບ
- ລະຫວ່າງ 2.160.000 - 2.700.000 ກີບ
- ຫຼາຍກວ່າ 2.700.000 ກີບ

9. ເດັກກ່ອນໄວຮຽນທີ່ຕ້ອງດູແລ

ຈຳນວນເດັກກ່ອນໄວຮຽນໃນຄອບຄົວທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ມີຈັກຄົນ? _____
 ໃຜເປັນຜູ້ດູແລເດັກເຫຼົ່ານີ້ໃນແຕ່ລະວັນ?
 ພໍ່ແມ່ _____ ພີ່ນ້ອງ(ໃຫ້ລະບຸ) _____
 ສູນດູແລເດັກຊຸມຊົນ _____ ສະຖານທີ່ຮັບລ້ຽງເດັກ _____
 ອື່ນໆ (ໃຫ້ລະບຸ) _____

10. ສະພາບເສດຖະກິດຄອບຄົວຂອງເດັກ

ຄອບຄົວຂອງເດັກມີທີ່ດິນເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ (ບໍ່ນັບທີ່ດິນບ່ອນເຮືອນຕັ້ງຢູ່) ບໍ່?
 ຖ້າມີ: ເປັນເຈົ້າຂອງທີ່ດິນ _____ ເຮັກຕາ
 ເຊົ່າ _____ ເຮັກຕາ
 ເປັນຂອງຄອບຄົວ _____ ເຮັກຕາ
 ບໍ່ມີ: _____
 ອື່ນໆ (ໃຫ້ລະບຸ): _____
 ຄອບຄົວຂອງເດັກມີເຮືອນຢູ່ ບໍ່?
 ມີ _____ ບໍ່ມີ _____

ຖ້າມີ: ເປັນເຈົ້າຂອງ _____ ເຊົ່າ _____
 ລັກສະນະຂອງເຮືອນຢູ່ (ໃຫ້ລະບຸ) _____

11. ລະຍະທາງຈາກເຮືອນເຖິງໂຮງຮຽນ ແລະ ພາຫະນະເດີນທາງ
 ລະຍະທາງຈາກເຮືອນເຖິງໂຮງຮຽນ ໄກສ່ຳໃດ? _____ (ໃຫ້ລະບຸ ຈັກແມັດ ຫຼື ກິໂລແມັດ)
 ໃຊ້ເວລາດົນປານໃດເພື່ອເດີນທາງຈາກເຮືອນ ເຖິງ ໂຮງຮຽນ? _____ (ໃຫ້ລະບຸຈັກນາທີຈັກ
 ຊົ່ວໂມງ)
 ພາຫະນະຊະນິດໃດທີ່ເດັກໃຊ້ໄປໂຮງຮຽນ? (ໃຫ້ຂີດອ້ອມໃສ່)

ຢ່າງ	ລົດໃຫຍ່	ລົດຈັກ
ລົດຖີບ	ລົດສາມລໍ້	ລົດເມ

 ອື່ນໆ (ໃຫ້ລະບຸ) _____
12. ເຄີຍມີສະມາຊິກໃນຄອບຄົວອອກໂຮງຮຽນ ຫຼືບໍ່? _____ ເຄີຍມີ _____ ບໍ່ເຄີຍມີ
 ຖ້າເຄີຍມີ, ຍ້ອນສາເຫດອັນໃດ _____
13. ເຄີຍມີສະມາຊິກຄອບຄົວ ໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນບໍ່? _____ ເຄີຍ _____ ບໍ່ເຄີຍ;
 ຖ້າເຄີຍໄປເຂົ້າໄດ້ດົນປານໃດ _____
14. ເຄີຍມີສະມາຊິກຄອບຄົວອອກໂຮງຮຽນບໍ່? _____ ເຄີຍ _____ ບໍ່ເຄີຍ
 ຖ້າເຄີຍ, ອອກດົນປານໃດ _____
 ຖ້າເຄີຍ, ຍ້ອນສາເຫດອັນໃດ _____
15. ຄອບຄົວເປັນສະມາຊິກຂອງອົງການຈັດຕັ້ງພັດທະນາຊຸມຊົນໃດໜຶ່ງ ບໍ່? _____ ເປັນ _____ ບໍ່ເປັນ
 ກະລຸນາບອກຊື່ອົງກອນ _____
16. ເດັກໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານການເງິນແບບໃດໜຶ່ງ ເພື່ອເຂົ້າໂຮງຮຽນ? _____ ໄດ້ _____ ບໍ່ໄດ້
 ຖ້າໄດ້, ໄດ້ມາຈາກໃສ (ໃຫ້ລະບຸ) _____
17. ຖ້າເດັກເຄີຍໄປໂຮງຮຽນ, ເດັກຂາດໂຮງຮຽນເລື້ອຍບໍ່? _____ ຂາດ _____ ບໍ່ຂາດ
 ຖ້າຂາດ, ຍ້ອນຫຍັງ _____
18. ຖ້າເດັກເຄີຍເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ລາວເຄີຍເສັງບໍ່ໄດ້ໃນບາງວິຊາເລື້ອຍໆສ່ຳໃດ?
 ບໍ່ເຄີຍ _____
 ບໍ່ເກີນ 25% _____
 26 – 25% _____
 ຫຼາຍກວ່າ 50% _____

19. ເດັກມີພາວະຂາດສານອາຫານ ຫຼືບໍ່(ຈ່ອຍ ຫຼື ເຕ້ຍເກີນໄປເມື່ອທຽບໃສ່ອາຍຸ)? _____ຂາດ_____ບໍ່ຂາດ
20. ເດັກໄດ້ຮັບໂຄງການອາຫານກາງເວັນ ບໍ່? _____ ໄດ້_____ ບໍ່ໄດ້
ເດັກໄດ້ກິນອາຫານທ່ຽງປົກກະຕິ ບໍ່? _____ໄດ້ກິນ_____ບໍ່ໄດ້ກິນ
21. ເດັກເປັນພິການຊະນິດໃດໜຶ່ງບໍ່? (ຖ້າເປັນ, ໃຫ້ລະບຸ_____)
22. ເດັກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກການຕິດພະຍາດຊຳເຮື້ອ ບໍ່? ຖ້າຕິດ, ໃຫ້ລະບຸ_____, ຫຼື ເລື່ອງນີ້ຕ້ອງປິດເປັນຄວາມລັບບໍ່? _____ເປັນຄວາມລັບ

ຄໍາຖາມ

1. ການສ້າງແຜນທີ່ໂຮງຮຽນ - ຊຸມຊົນລວມມີຈັກຂັ້ນຕອນ ຄືຂັ້ນຕອນໃດແດ່ ?
2. ເດັກມີສ່ວນຮ່ວມແນວໃດໃນການສ້າງແຜນທີ່ຂອງໂຮງຮຽນ - ຊຸມຊົນ?
3. ຈົ່ງບອກເຫດຜົນທີ່ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ

ບົດທີ 9: ການປະຕິບັດການເພື່ອນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ

1. ການວາງແຜນປະຕິບັດ

ຢູ່ໃນເຄື່ອງມືທີ່ຜ່ານມາ, ພວກເຮົາໄດ້ນຳໃຊ້ແຜນທີ່ໂຮງຮຽນ-ຊຸມຊົນ ເພື່ອວາງຕຳແໜ່ງເດັກທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນວ່າເຂົາຢູ່ໃສ. ພວກເຮົາໄດ້ສ້າງແຜນທີ່ ໂດຍການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງສະມາຊິກຊຸມຊົນ ຫຼື ນັກຮຽນເອງແລ້ວແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນກັບຜູ້ອື່ນໆ. ພວກເຮົາຍັງໄດ້ເກັບກຳເອົາຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບເດັກຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ໄດ້ສ້າງແຟັມຊີວະປະຫວັດເດັກ ແລະ ກຳນົດອຸປະສັກບາງຢ່າງທີ່ເປັນສິ່ງກົດກັ້ນໃຫ້ເຂົາບໍ່ມາໂຮງຮຽນ. ໃນເວລານີ້, ພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງເລີ່ມປະຕິບັດການຍົກຍ້າຍອຸປະສັກທີ່ເປັນສິ່ງກົດຂວາງເຫຼົ່ານີ້ອອກໄປ. ເພື່ອທີ່ຈະປະຕິບັດໄດ້, ທ່ານສາມາດຕິດຕາມບາດກ້າວຕ່າງໆຂ້າງລຸ່ມ ແລະ ສ້າງແຜນປະຕິບັດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ¹. ຂະບວນການດັ່ງກ່າວ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບສິ່ງທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນເອກະສານຂອງຊຸດເຄື່ອງມືນີ້ ກ່ຽວກັບຂັ້ນຕອນການວາງແຜນສຳລັບສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເຄື່ອງມືທີ່ໄປນີ້ໄດ້ຖືກປັບ ໃຊ້ສຳລັບ ທ່ານ ເພື່ອເລີ່ມວຽກງານ ໂດຍສະເພາະແມ່ນເພື່ອທີ່ຈະກຳຈັດສິ່ງກົດຂວາງຕໍ່ການເຂົ້າຮຽນ ແລະ ນຳເອົາເດັກທຸກຄົນ ເຂົ້າສຶກສາໃນໂຮງຮຽນ.

- ກ. ປະກອບທີມງານ ທີ່ຈະຊ່ວຍທ່ານເພື່ອສະທ້ອນຂໍ້ມູນທີ່ເກັບມາ ໂດຍຜ່ານແຜນທີ່ໂຮງຮຽນຊຸມຊົນ ແລະ ແຟັມຊີວະປະຫວັດເດັກ ເພື່ອຈະວາງແຜນປະຕິບັດການທີ່ເໝາະສົມ. ທີມງານນີ້ ອາດເປັນຄົນດຽວກັນກັບຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນຂະບວນການສ້າງສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ທີ່ອະທິບາຍຢູ່ໃນເອກະສານເຫຼົ່ານີ້, ຫຼື ຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ໂດຍສະເພາະ ໃນການສ້າງແຜນທີ່. ອີກທາງເລືອກໜຶ່ງ ທ່ານອາດຕ້ອງການຂະຫຍາຍທີມງານອອກ ດ້ວຍການບັນຈຸຜູ້ອື່ນໆທີ່ຈະຊ່ວຍໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ໃນການວາງແຜນ ໂດຍສະເພາະການດຳເນີນການປະຕິບັດ.
- ຂ. ແບ່ງທີມງານເປັນກຸ່ມ ອີງຕາມພາລະບົດບາດ ຫຼື ຄວາມສົນໃຈ ຕົວຢ່າງ: ຄູສອນ, ສະມາຊິກສະຫະພັນແມ່ຍິງ, ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ, ເດັກນັກຮຽນ, ບຸກຄົນທີ່ມາຈາກພາກເອກະຊົນ ແລະ ອື່ນໆ.

¹ *Adopted from: Toolkit for Assessing and Promoting Equity in Classroom, produced by Wendy Rimer et al. Edited by Marta S. Maldonado and Angela Aldave. Creative Associates International Inc., USAID/EGAT/WID, Washington DC. 2003.*

- ຄ. ແຕ່ລະກຸ່ມຄວນລະດົມສະໝອງ ເພື່ອລຽງລຳດັບສິ່ງທີ່ຈະສາມາດປະຕິບັດ ເພື່ອນຳ ເອົາເດັກທຸກຄົນມາເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເພື່ອຮຽນຮູ້. ແຕ່ລະກຸ່ມຄວນພິຈາລະນາຄື້ນຄວ້າ ຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ຫຼື ສິ່ງທີ່ທ້າທາຍໃນເວລາປະຕິບັດໃນແຕ່ລະຢ່າງ. ອັນໃດທີ່ພໍ່ຈະປະ ຕິບັດໄດ້ສຳເລັດຜົນ? ອັນໃດທີ່ຈະເປັນອຸປະສັກໃນການດຳເນີນການແຕ່ລະຢ່າງ? ຈະຫຼີກລຽງອຸປະສັກໄດ້ຢ່າງໃດ? ເພື່ອທີ່ຈະຫຼີກລ້ຽງການອອກແບບແຜນປະຕິບັດທີ່ ຫຼີ້ມເຫຼວ, ການພິຈາລະນາຄື້ນຄວ້າ ໃຫ້ເຫັນອຸປະສັກເຫຼົ່ານີ້ຖືເປັນເລື່ອງສຳຄັນທີ່ສຸດ.
- ງ. ເມື່ອແຕ່ລະກຸ່ມໄດ້ຕັດສິນໃຈ ທີ່ຈະໃຊ້ແຜນປະຕິບັດການບາງຢ່າງ ເພື່ອນຳເດັກເຫຼົ່າ ນີ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນແລ້ວ, ໃຫ້ຮຽກເອົາທຸກກຸ່ມກັບຄືນມາຮວມກັນເພື່ອແລກປ່ຽນຄວາມຄິດ ຄວາມເຫັນ. ໃນການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ, ໃຫ້ກຳນົດວ່າການປະຕິບັດການອັນໃດແດ່ທີ່ ອາດສາມາດນຳໄປດຳເນີນການ ໃນພາກປະຕິບັດ ໄດ້ໂດຍໃຫ້ພິຈາລະນາຄື້ນຄວ້າ ປະເດັນບັນຫາ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ລວມທັງປະເດັນອື່ນໆ ທີ່ທ່ານຄິດວ່າເໝາະສົມ.
- ການປະຕິບັດການອັນໃດທີ່ຈະສາມາດມີຜົນຕໍ່ເດັກສ່ວນໃຫຍ່ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ຫຼື ອັນໃດ ຄວນ ໃຫ້ເປັນບູລິມະສິດໃນສະຖານະການສະເພາະຂອງທ່ານ? ທ່ານຍັງອາດຕ້ອງ ເລີ້ມດ້ວຍ ການຈັດບູລິມະສິດ ສິ່ງທີ່ຈະກະທຳ ຫຼື ປະຕິບັດ ຖ້າຈຳເປັນ.
  - ມີປະຕິບັດການອັນໃດບໍ່ທີ່ຄ້າຍຄືກັນລະຫວ່າງກຸ່ມ ທີ່ທ່ານສາມາດລວມເຂົ້າກັນ? ການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ໃນສິ່ງທີ່ຈະປະຕິບັດແບບຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມ ຄວາມພະຍາຍາມ, ປະຢັດຊັບພະຍາກອນ ແລະ ເພີ່ມທະວີຂີດຄວາມສາມາດ ເພື່ອ ຄວາມສຳເລັດ.
  - ປະຕິບັດການທີ່ມີຂີດຄວາມສາມາດອັນໃດ ທີ່ສະແດງອອກວ່າຈະມີແນວໂນ້ມສູ່ຜົນ ສຳເລັດກ່ອນໝູ່ ແລະ ຄວນທີ່ຈະເລີ້ມເປັນໂຕທຳອິດ? ຍຸດທະສາດທີ່ດີທີ່ສຸດແມ່ນ ເລີ້ມຕົ້ນຈາກງ່າຍ ເພື່ອບັນລຸຜົນສຳເລັດແລ້ວ ຈຶ່ງກ້າວໄປສູ່ການປະຕິບັດສິ່ງທີ່ຍາກ ຂຶ້ນ. ຖ້າເວົ້າແບບສັ້ນໆ ແມ່ນສ້າງຂຶ້ນບົນຄວາມສຳເລັດຜົນ. ຍົກຕົວຢ່າງ, ມັນອາດ ເປັນການດີກວ່າທີ່ຈະເລີ້ມ ໂດຍການເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງເດັກພິການສາມາດເຂົ້າ ເຖິງແລ້ວຈຶ່ງກ້າວໄປສູ່ບັນຫາທີ່ຫຍຸ້ງຍາກກວ່າຄືການປັບປຸງທັດສະນະຄະຕິ ຕໍ່ການ ມີເດັກພິການໃນຫ້ອງຮຽນ.
  - ການປະຕິບັດການອັນໃດທີ່ອາດສາມາດນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່? ອັນໃດທີ່ຕ້ອງ ການຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຂ້າງນອກ? ເພື່ອຈະໄດ້ມາຊັບພະຍາກອນຈາກຂ້າງນອກ ນັ້ນ, ສ່ວນໃຫຍ່ຈຳເປັນຕ້ອງສະແດງ ໃຫ້ຜູ້ບໍລິຈາກເຫັນວ່າ ທ່ານ ພວມປະຕິບັດ ງານຢ່າງສຸດຄວາມສາມາດ ໂດຍນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ທ່ານມີຢູ່. ເພາະສະນັ້ນ, ຈຶ່ງເລີ້ມຕົ້ນດ້ວຍສິ່ງທີ່ທ່ານສາມາດເຮັດໄດ້, ໃນຂະນະດຽວ ກັນກັບການຂໍການ ຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ຈຳເປັນຈາກຜູ້ອື່ນ ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ດຳເນີນງານອື່ນໃນຂັ້ນຕໍ່ໄປ.

ຈ. ທຸກຄົນຄວນເຮັດວຽກຮ່ວມກັນ ເພື່ອສ້າງແຜນສຳລັບປະຕິບັດການທີ່ໄດ້ຕັດສິນໃຈໄວ້ ໃນຂ້າງເທິງແຜນປະຕິບັດການເຫຼົ່ານີ້ ຄວນບັນຈຸອົງປະກອບ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ຈຸດປະສົງທີ່ທ່ານຕ້ອງການບັນລຸເຊັ່ນ: ການເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງໂຮງຮຽນຂອງເດັກ ທີ່ມີ ພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ.
- ບັນດາຍຸດທະສາດ ຫຼື ວິທີການທີ່ຈຳເປັນເພື່ອດຳເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ການ ປະຊຸມ ຮ່ວມກັບຜູ້ປົກຄອງເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ເພື່ອຊອກຫາຄວາມຕ້ອງການທີ່ຈຳເປັນຂອງເດັກ; ຕິດຕາມດ້ວຍການປະຊຸມຮ່ວມ ກັບຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ່ເພື່ອປະເມີນເບິ່ງອາຄານສະຖານທີ່ໂຮງຮຽນ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ ທີ່ຄວນດຳເນີນການ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົ້າເຖິງໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການ ຮຽນຮູ້.
- ບັນດາກິດຈະກຳສະເພາະແລະເວລາຂອງມັນດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາເຖິງຂ້າງເທິງນັ້ນ.
- ເປົ້າໝາຍທີ່ທ່ານ ພະຍາຍາມຈະເຂົ້າເຖິງ(ເຊັ່ນ: ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ພວກກຸ່ມເດັກເອງ) ແລະ ບັນດາຜູ້ຄົນ ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນກິດຈະກຳຕ່າງໆ (ຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ, ຄູ່, ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກ ຮຽນ, ນັກຮຽນ, ...).
- ຊັບພະຍາກອນອື່ນໆ ແຕ່ທີ່ທ່ານຈະຈຳເປັນໃຊ້ແລະຈະສາມາດຫາມາໄດ້ຢ່າງໃດ.
- ມີມາຕະເກນອື່ນໆ ທີ່ຈະໃຊ້ ເພື່ອປະເມີນຜົນສຳເລັດແຜນປະຕິບັດງານຂອງ ທ່ານ (ຕົວຢ່າງ: ເດັກທຸກຄົນໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ).

ສ. ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງ, ຖ້າມີຫຼາຍທີມຈະເຮັດວຽກຕາມແຜນປະຕິບັດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ຕ້ອງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າພວກເຂົາຈະມີໂອກາດແລກປ່ຽນປະສົບການນຳກັນ. ໂອກາດຕ່າງໆ ອາດຈະ ເກີດຂຶ້ນເພື່ອເຊື່ອມໂຍງບັນດາແຜນປະຕິບັດການລະຫວ່າງທີມງານ.

ຊ. ໃຫ້ໂອກາດແກ່ທຸກໆທີມງານ ເພື່ອຫວນຄືນເບິ່ງສິ່ງທີ່ພວກເຂົາພວມເຮັດຢູ່; ເພື່ອສະ ທ້ອນຄືນສິ່ງທີ່ພວມເປັນຢູ່ ຫຼື ໄດ້ເປັນໄປແລ້ວ, ໄດ້ເຮັດແລ້ວ ແລະ ເພື່ອປະເມີນລະ ດັບຄວາມສຳເລັດ (ອັນໃດເຮັດໄດ້ດີ, ອັນໃດເຮັດບໍ່ໄດ້). ໃຫ້ໃຊ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານນີ້ຕັດ ສິນໃຈວ່າຈະສືບຕໍ່ ກິດຈະກຳທີ່ວາງແຜນໄວ້ ຫຼືບໍ່ ຫຼື ຈະຕ້ອງປ່ຽນແປງມັນ, ແລ້ວ ຈຶ່ງນຳໃຊ້ສິ່ງທີ່ຕັດສິນໃຈນັ້ນ (ເຮັດເລີຍ!).

2. ແນວຄວາມຄິດເພື່ອປະຕິບັດການ

ພາກນີ້ແມ່ນພາກກ່ຽວກັບ “ຕົ້ນກຳເນີດຂອງແນວຄວາມຄິດ”. ຈະເບິ່ງແບບສັ້ນໆບາງອຸ ປະສັກກິດຂວາງທີ່ສຳຄັນຕໍ່ການຮຽນຮ່ວມທີ່ພວກເຮົາໄດ້ສົນທະນາກັນກ່ອນໜ້ານີ້, ຈາກນັ້ນ, ຈະ ນຳສະເໜີແນວຄວາມຄິດ ກ່ຽວກັບວິທີທີ່ອາດສາມາດລິເລີ້ມເອົາຊະນະມັນ ໂດຍອີງໃສ່ປະສົບ

ການຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນທີ່ພວມເຮັດວຽກສົ່ງເສີມການຮຽນຮູ້ແບບຮຽນຮ່ວມ. ນີ້ເປັນແນວຄວາມຄິດຕ່າງໆ ທີ່ທ່ານຄວນນຳມາພິຈາລະນາຄືນຄວ້າແລະເສີມຂະຫຍາຍ ອີງໃສ່ສະພາບຕົວຈິງຂອງທ່ານເອງ. ມັນຍັງສາມາດນຳໃຊ້ເປັນຈຸດເລີ່ມຕົ້ນ ສຳລັບການວາງແຜນປະຕິບັດການດ້ວຍ

2.1. ສະພາບແວດລ້ອມຂອງເດັກ

ກ. ການລົງທະບຽນການເກີດ.

ເດັກທີ່ບໍ່ມີໃບຢັ້ງຢືນການເກີດ ອາດບໍ່ສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນໄດ້ ຫຼື ອາດສາມາດເຂົ້າໂຮງຮຽນ ໃນເວລາທີ່ຈຳກັດບໍ່ພໍເທົ່າໃດປີ. ພວກເຮົາຈະສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ແດ່ ເພື່ອຊ່ວຍເດັກ ເຫຼົ່ານີ້?

- ◆ ໃຫ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຊຸມຊົນ ແລະ ອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນເພື່ອດຳເນີນ “ການນຳພາການ ລົງທະບຽນການເກີດ” ປະຈຳປີເພື່ອໃຫ້ເດັກທຸກຄົນມີໃບຢັ້ງຢືນການເກີດ.
- ◆ ພົວພັນກັບສຸກສາລາຊຸມຊົນ ແລະ ໂຮງໝໍເພື່ອເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເຂົາເຈົ້າໃນການພັດທະນາຍຸດທະສາດ ທີ່ຈະຊຸກຍູ້ໃຫ້ພໍ່ແມ່ທີ່ເກີດລູກໃໝ່ ໄປລົງທະບຽນການເກີດຂອງລູກ.

ຂ. ການຈຳແນກແລະການລ້າງກຽດເນື່ອງຈາກເອັດໄອວີ/ເອດສ໌.

ເດັກທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກເອັດໄອວີ/ເອດສ໌ ຈະບໍ່ຄ່ອຍໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ພວກເຂົາຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ການດູແລ ຈາກສະມາຊິກຄອບຄົວ ຫຼື ເຂົາອາດຖືກກົດກັ້ນຢ່າງໜັກໜ່ວງຈາກ ໂຮງຮຽນເພາະຄວາມຢ້ານກົວ. ພວກເຮົາສາມາດຊ່ວຍເຂົາເຈົ້າດ້ວຍວິທີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ◆ ໃຫ້ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບອົງການຈັດຕັ້ງໂລກເອດສ໌ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດກອງປະຊຸມສຳມະນາ ສ້າງຈິດສຳນຶກກ່ຽວກັບບັນຫາເອັດໄອວີ/ເອດສ໌ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮັບຮູ້ ແລະ ເພີ່ມທະວີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈ.
- ◆ ສົນທະນາເຖິງຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ສະພາບບັນຫາຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ເຊິ່ງມີລູກບໍ່ໄດ້ຕິດເຊື້ອເອັດໄອວີ (ພວກເຂົາກໍມີສິດເໝືອນກັນ) ແລະ ເດັກເຫຼົ່ານີ້ຈະໃຫ້ເຂົາຢູ່ຢ່າງໃດ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາກັນ ໄດ້ເມື່ອມີເດັກທີ່ຕິດເຊື້ອມາເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
- ◆ ພັດທະນາ ແລະ ສະໜັບສະໜູນນະໂຍບາຍສຸຂະພາບໃນໂຮງຮຽນ ທີ່ຍົນດີຕ້ອນຮັບເດັກທີ່ຕິດ ເຊື້ອເອັດໄອວີເຂົ້າມາຮຽນ, ໃຫ້ຄວາມສະດວກແກ່ຄວາມຕ້ອງການຂອງເຂົາ ແລະ ປ້ອງກັນ ເຂົາຈາກການຖືກຈຳແນກ ແລະ ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ.

ຄ. ການຍ້ານກົວຄວາມຮຸນແຮງ.

ເດັກອາດບໍ່ຢາກມາໂຮງຮຽນ ຖ້າພວກເຂົາຍ້ານກົວຕໍ່ການໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ. ຈະມີການປະຕິບັດການອັນໃດແດ່ ທີ່ເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາໃຈສະພາບຂອງໂຮງຮຽນດີຂຶ້ນ?

- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບເດັກ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນເພື່ອສ້າງແຜນທີ່ບ່ອນທີ່ມີຄວາມຮຸນແຮງເກີດຂຶ້ນເຊັ່ນ: ໃນບໍລິເວນໂຮງຮຽນລວມທັງຕາມເສັ້ນທາງໄປມາໂຮງຮຽນ (ເລື່ອງນີ້ຈະອະທິບາຍລະອຽດຕື່ມ ໃນເອກກະສານເຫຼັ້ມ 3 ກ່ຽວກັບສະພາບແວດລ້ອມທີ່ເປັນການຮຽນຮ່ວມ ແລະ ເປັນ ເພື່ອນມິດໃນການຮຽນຮູ້ ທີ່ຖືກສຸຂະລັກສະນະ ແລະ ປົກປ້ອງຄວາມປອດໄພ).
- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ແລະ ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເພື່ອສ້າງຕັ້ງກິດຈະກຳ “ເຝົ້າລະວັງເດັກ” ເຊິ່ງຄູ່ຜູ້ຮັບຜິດຊອບ, ຜູ້ປົກຄອງ ຫຼື ສະມາຊິກຊຸມຊົນເຝົ້າລະວັງສະຖານທີ່ໆ ມີໂອກາດຈະເກີດ ຄວາມຮຸນແຮງສູງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ນອກໂຮງຮຽນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ອາດຈະມີການຍ້າຍເດັກໄປ ຢູ່ໃນສະຖານທີ່ໆມີຄວາມປອດໄພໃນເມື່ອຈຳເປັນ.

ງ. ຄວາມເຈັບປ່ວຍແລະຄວາມອິດຫົວ.

ເດັກທີ່ອິດຫົວ ຫຼືເຈັບປ່ວຍບໍ່ສາມາດຮຽນໄດ້ດີ. ພວກເຮົາຄວນຈະມີຄວາມສາມາດ ເຮັດຫຍັງແດ່ ເພື່ອຈະຊ່ວຍເດັກເຫຼົ່ານີ້(ໝາຍເຫດ: ການປະຕິບັດການເພີ່ມເຕີມຈະໄດ້ອະທິບາຍໃນເອ ກະສານເຫຼັ້ມ 3)

- ◆ ຈັດຕັ້ງໂຄງການອາຫານໂຮງຮຽນ ສຳລັບໂຄງການຮຽນຮູ້ ເພື່ອສະໜອງອາຫານທ່ຽງ ຫຼື ອາຫານຫວ່າງຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະໃຫ້ປະໂຫຍດ ໂດຍສະເພາະແກ່ເດັກຍິງ.
- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບໜ່ວຍງານແພດທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງ ການກວດສຸຂະພາບ, ປາກ ແລະ ແຂ້ວ, ໂພຊະນາການ ແລະ ໂຄງການບຳບັດປິ່ນປົວ ຕ່າງໆ.

2.2. ສະພາບແວດລ້ອມຂອງຄອບຄົວ

ກ. ຄວາມທຸກຍາກ.

ໃນຂະນະທີ່ການສຶກສາ ສາມາດປະກອບສ່ວນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ, ຄວາມທຸກຍາກກໍກົດກັ້ນການສຶກສາຂອງເດັກຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຢ່າງເທັນໄດ້ຊັດເຈນ. ຮູ້ເຖິງສາເຫດຮາກເຫງົ້າຂອງຄວາມທຸກຍາກ ແມ່ນເລື່ອງເສດຖະກິດ, ຍຸດທະສາດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ເພື່ອເຂົ້າເຖິງເດັກທຸກຈົນ ແລະ ນຳເຂົາມາເຂົ້າໂຮງຮຽນສ່ວນຫຼາຍຈະຕ້ອງ ອີງໃສ່ສິ່ງຈູງໃຈທາງເສດຖະກິດ ໄລຍະສັ້ນ ແລະ ໄລຍະຍາວ ສຳລັບເດັກ ແລະ ຄອບຄົວຂອງເຂົາ.

ຕົວຢ່າງ:

ໃນປະເທດໄທ ໂຮງຮຽນເພື່ອນເດັກພວມນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຜົນສຳເລັດໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກແລະພື້ນຖານຂອງຄອບຄົວເພື່ອລະບຸເດັກທີ່ຮຽນອ່ອນແລະມີແນວໂນ້ມທີ່ຈະປະລະເຊິ່ງມັກຈະເກີດຈາກຄອບຄົວຂອງເດັກທີ່ມີເງິນໜ້ອຍແລະຕີລາຄາແຮງງານຂອງລູກຫຼານສູງກວ່າການສຶກສາຂອງເຂົາ. ເດັກເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບບູລິມະສິດສຳລັບການເຝິກອົບຮົມທັກສະ ເພື່ອລ້ຽງຊີບໃນຂົງເຂດເຊັ່ນ: ການຕຳຫຼຸກ, ຫຍິບແສ່ວ, ວຽກຊ່າງໄມ້, ການຜະລິດດ້ານກະສິກຳ, ພິມດີດ, ເຝິກອົບຮົມຄອມພິວເຕີເປັນຕົ້ນ. ການເຝິກອົບຮົມນີ້ຈະສ້າງລາຍຮັບເພີ່ມໃຫ້ແກ່ຄອບຄົວ ໃນຂະນະທີ່ເດັກຍັງເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ມັນຍັງສະໜອງທັກສະໃຫ້ແກ່ເດັກທີ່ສາມາດ ໃຊ້ໄດ້ຈົນຕະຫຼອດຊີວິດ. ເດັກບາງຄົນໃນກຸ່ມເຫຼົ່ານີ້ຍັງເຄີຍໄດ້ຮັບ ລາງວັນລະດັບຊາດ ແລະ ລະດັບພາກພື້ນມາແລ້ວສຳລັບຜົນງານຂອງເຂົາ. ໃນບາງໂຮງຮຽນ, ສະມາຊິກຄອບຄົວຂອງເດັກເຫຼົ່ານີ້ຍັງໄດ້ຊ່ວຍເປັນ “ຄູ” ໃນການສອນເດັກ, ທັກສະທີ່ມີກຽດໄດ້ຖືກຖ່າຍທອດ ກັນມາດົນນານ ເຊັ່ນ: ວິທີການຍ້ອມເສັ້ນໄໝແລະຕຳເປັນລວດລາຍແບບພື້ນເມືອງດັ້ງເດີມ. ການມີ ສ່ວນຮ່ວມດັ່ງກ່າວໄດ້ເພີ່ມທະວີຄຸນຄ່າຂອງໂຮງຮຽນ ໃນສາຍຕາຂອງພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ໂດຍຜ່ານການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ແລະເນັ້ນໃສ່ຄຸນຄ່າຂອງການຮັກສາຮີດຄອງວັດທະນະທຳທີ່ສຳຄັນ. ມັນຍັງເພີ່ມທະວີການສື່ສານລະຫວ່າງຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ເດັກກ່ຽວກັບອະນາຄົດ ແລະ ການສຶກສາຂອງເດັກສາມາດນຳມາສູ່ຄອບຄົວ. ຍຸດທະສາດທີ່ຄ້າຍຄືກັນນີ້ ສາມາດທີ່ຈະເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງຫຼັກສູດໂຮງຮຽນຂອງທ່ານບໍ່?

- ຄຸນຄ່າຂອງການສຶກສາ.

ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງທີ່ທຸກຍາກບໍ່ສາມາດທີ່ຈະສະໜອງ ໃຫ້ລູກໄດ້ເຂົ້າຮຽນລວມທັງຄວາມຈຳເປັນພື້ນຖານຂອງຊີວິດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ເດັກຈຶ່ງອາດກາຍເປັນແຫຼ່ງລາຍຮັບຂອງຄອບຄົວຢ່າງໄວວາ ແທນທີ່ຈະໄດ້ສຶກສາຫາຄວາມຮູ້. ສິ່ງດັ່ງກ່າວເກີດຂຶ້ນຍ້ອນຄອບຄົວ ລວມທັງຕົວເດັກເອງ ບໍ່ຮູ້ສຶກວ່າການສຶກສາສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການອັນຈຳເປັນ ໃນຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເຂົາ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ, ເຂົາຈຶ່ງບໍ່ຕີລາຄາ ສູງຕໍ່ການສຶກສາ ແລະ ບໍ່ເຂົ້າໃຈວ່າ ເປັນຫຍັງເດັກຈຶ່ງຄວນໄປໂຮງຮຽນ. ພວກເຮົາສາມາດເຮັດໄດ້ ເພື່ອ ຊ່ວຍເດັກດ້ວຍວິທີດັ່ງນີ້:

- ◆ ສອດແຊກ “ການເລາະເບິ່ງຊຸມຊົນ” ເຂົ້າໃນແຜນການສອນ ເຊິ່ງເດັກຈະໄປຢ້ຽມຢາມຊຸມຊົນ ເພື່ອຮຽນຮູ້ວ່າບົດຮຽນຫຼາຍບົດມີຄວາມສຳຄັນ ສຳລັບກິດຈະກຳປະຈຳວັນຂອງພວກເຂົາ.
- ◆ ຊຸກຍູ້ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະສະມາຊິກຊຸມຊົນໃຫ້ເປັນ “ຄູຊ່ວຍ” ໃນຫ້ອງຮຽນ ເພື່ອແລກປ່ຽນ ໃຫ້ຄວາມຮູ້ພູມປັນຍາທ້ອງຖິ່ນຂອງເຂົາ, ໃຫ້ອະທິບາຍຄວາມສຳຄັນຂອງສິ່ງເລົ່ານັ້ນຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ສົນທະນາຄວາມສອດຄ່ອງກັນກັບສິ່ງທີ່ພວມຮຽນຮູ້ໃນຫ້ອງຮຽນ.

- ການໃຫ້ການດູແລບໍ່ເໝາະສົມ.

ໃນຂະນະທີ່ການດູແລເອົາໃຈໃສ່ທີ່ດີສຸດເຊິ່ງລູກຫຼານຄວນຈະໄດ້ຮັບນັ້ນແມ່ນມາຈາກພໍ່ແມ່, ແຕ່ບາງຄັ້ງສິ່ງດັ່ງກ່າວກໍເປັນໄປບໍ່ໄດ້ ໂດຍສະເພາະເມື່ອພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ຈຳເປັນຕ້ອງຈາກເຮືອນໄປເຮັດວຽກ. ໃນກໍລະນີນີ້ເດັກອາດຈະໄດ້ຮັບການເບິ່ງແຍງດູແລຈາກຄົນອື່ນ ທີ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ຊັບພະຍາກອນທີ່ຈຳກັດ ເຊິ່ງການເອົາໃຈໃສ່ໃຫ້ການດູແລເດັກອາດບໍ່ເໝາະສົມ. ເຮົາມີການປະຕິບັດທີ່ສາມາດດຳເນີນການໄດ້ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກດ້ວຍວິທີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ◆ ໃນວັນພິເສດໃດໜຶ່ງ, ໃຫ້ເຊີນຜູ້ໃຫ້ການດູແລເດັກໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນ. ຄວນສະແດງໃຫ້ເຂົາເຫັນວຽກງານຂອງເດັກ ແລະ ສົນທະນາແບບເປັນກັນເອງ ຫຼື ຈັດການຮຽນຮູ້ແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ກ່ຽວກັບການປັບປຸງສຸຂະພາບເດັກ ແລະ ຄວາມເປັນຢູ່ທີ່ດີໂດຍຜ່ານການດູແລທີ່ດີ.
- ◆ ຊຸກຍູ້ໃຫ້ມີການປະຊຸມ“ຄູ-ຜູ້ດູແລເດັກ”ເປັນປະຈຳເພື່ອສົນທະນາອະພິປາຍຄວາມກ້າວໜ້າການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ ແລະ ວິທີໃຫ້ການດູແລທີ່ດີສາມາດປັບປຸງການຮຽນຂອງເດັກໄດ້ແນວໃດ?
- ◆ ຂໍ້ວັດຖຸປະກອນຕ່າງໆກ່ຽວກັບການດູແລເດັກຈາກອົງການຈັດຕັ້ງຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ເພື່ອ ນຳໃຊ້ມັນເຂົ້າໃນວຽກສົ່ງເສີມສຸຂະພາບ ຫຼື ໂຄງການສຶກສາຊີວິດໃນຄອບຄົວຂອງເດັກ ແລະ ເອົາເອກະສານນັ້ນ ໃຫ້ເດັກຖືເມື່ອບ້ານ ເພື່ອອ່ານໃຫ້ສະມາຊິກໃນຄອບຄົວຟັງ.

ຂ. ການຈຳແນກເພດ/ບົດບາດຍິງຊາຍ.

ໃນບາງສັງຄົມ, ຖ້າຈະຕ້ອງເລືອກລະຫວ່າງເດັກຍິງ ຫຼື ເດັກຊາຍໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ, ເດັກຊາຍ ມັກຈະຖືກເລືອກຫຼາຍທີ່ສຸດ. ສ່ວນເດັກຍິງມີແນວໂນ້ມວ່າ ຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ດູແລກ່ຽວກັບວຽກເຮືອນການຊານ. ພວກເຮົາຈະສາມາດຊຸກຍູ້ໃຫ້ເດັກຍິງ ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນໄດ້ແນວໃດ ?

- ◆ ຕິດຕາມການເຂົ້າໄປໂຮງຮຽນ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນເດັກຍິງຜູ້ທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
- ◆ ປຸກລະດົມຊຸມຊົນເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ເດັກຍິງເຂົ້າໂຮງຮຽນ ເຊິ່ງອາດໃຫ້ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງການສ້າງ ຕັ້ງຄະນະກຳມະການການສຶກສາຂອງຊຸມຊົນ ຫຼື ເປັນກິດຈະກຳໜຶ່ງຂອງສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ. ສະໜອງສື່ໂຄສະນາທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າຂອງການສຶກສາ ສຳລັບເດັກຍິງແລ້ວແຈກຢາຍ ໃຫ້ແຕ່ລະຫຼັງຄາເຮືອນ.
- ◆ ພະຍາຍາມເຊື່ອມໂຍງສິ່ງທີ່ສອນ ໃນຫ້ອງຮຽນກັບຊີວິດປະຈຳວັນຂອງເດັກ ແລະ ຄອບຄົວ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ພໍ່ແມ່ລົງເຂົ້າເຈົ້າໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
- ◆ ໂຄນະນາຂົນຂວາຍພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງໃຫ້ປົກປ້ອງ ແລະ ສະໜອງຄວາມເທົ່າທຽມກັນຂອງລູກຫຼານທຸກຄົນ.

- ◆ ໂອ້ລົມກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງເດັກ ເພື່ອໃຫ້ເຫັນວ່າຖ້າມີການຈັດສັນວຽກງານຂອງຄອບຄົວຄົນໃໝ່ ລູກຫຼານຜູ້ຍິງ ກໍສາມາດໄປເຂົ້າໂຮງຮຽນປົກກະຕິໄດ້.
- ◆ ໃຫ້ຄົ້ນຄວ້າເບິ່ງຖ້າຕາຕະລາງຮຽນ ສາມາດຢຶດຢູ່ນໄດ້ສໍາລັບເດັກຍິງ ຜູ້ທີ່ມີພາລະຫຼາຍຢ່າງຮັບຜິດຊອບ. ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບການຈັດຕັ້ງທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳຊຸມຊົນທີ່ຈະໃຫ້ເວລາທີ່ຈຳເປັນແກ່ເດັກຍິງ ເພື່ອໄດ້ໄປໂຮງຮຽນ ເຊັ່ນ ໂຄງການດູແລເດັກ.
- ◆ ກຳນົດ ແລະ ໃຫ້ການສະໜັບສະໜູນການແກ້ບັນຫາຂອງທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ການຈັດຕັ້ງໂຮງຮຽນແບບຕ່າງໆ ທີ່ມີຄຸນນະພາບ ເຊັ່ນ ການຮຽນຢູ່ກັບເຮືອນ ສໍາລັບເດັກຍິງທີ່ບໍ່ສາມາດໄປໂຮງຮຽນສາມັນໄດ້.
- ◆ ຊຸກຍູ້ການສ້າງຕັ້ງໂຄງການຕ່າງໆ ສໍາລັບກະຕຸ້ນເດັກຍິງ ເຊັ່ນ ໃຫ້ທຶນການສຶກສາ, ເງິນອຸດໜູນ, ໂຄງການອາຫານເສີມ, ການບໍລິຈາກອຸປະກອນການຮຽນ ຫຼື ເຄື່ອງແບບນັກຮຽນ.

- ຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານວັດທະນະທຳແລະ ປະເພນີທ້ອງຖິ່ນ.

ໂຮງຮຽນຮ່ວມຈະອ້າແຂນຮັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແລະ ທະນຸຖະໜອມຄວາມແຕກຕ່າງຂອງເດັກ. ສໍາລັບເດັກທີ່ເວົ້າພາສາຊົນເຜົ່າ ຫຼື ມາຈາກວັດທະນະທຳທີ່ແຕກຕ່າງ, ພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງເນັ້ນໃສ່ສິ່ງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ເພື່ອປັບປຸງນິຕິຮຽນທີ່ສອນໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ສື່ການສອນເພື່ອນຳສະເໜີຄວາມແຕກຕ່າງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ພາສາຂອງທ້ອງຖິ່ນ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະຊ່ວຍຮັບປະກັນ ໃຫ້ຊຸມຊົນຊອກຫາສື່ການສອນທີ່ເປັນຂອງຈິງ ແລະ ເປັນປະໂຫຍດ ແລະ ມັນຍັງຈະຊຸກຍູ້ພວກເຂົາ ໃຫ້ສົ່ງລູກຫຼານໄປໂຮງຮຽນ. ວິທີປະຕິບັດ ເລື່ອງນີ້ ໄດ້ນຳສະເໜີໃນເອກະສານເຫຼັ້ມທີ 2 ຂອງຊຸດເຄື່ອງມືນີ້.
- ◆ ນຳໃຊ້ນິທານ/ບົດເລົ່າເລື່ອງ, ເລື່ອງເລົ່າຂານກັນມາ, ຕຳນານ, ເພງ ແລະ ບົດກອນທ້ອງຖິ່ນໃນການພັດທະນາບົດຮຽນ.
- ◆ ສໍາລັບເດັກທີ່ບໍ່ຮູ້ພາສາທີ່ສອນໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງທ່ານ, ໃຫ້ຮ່ວມເຮັດວຽກກັບຄູທີ່ຮູ້ສອງພາສາ ຫຼື ຜູ້ໃດໜຶ່ງທີ່ສາມາດຮູ້ພາສາຂອງເດັກ (ລວມທັງ ສະມາຊິກຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ) ເພື່ອພັດທະນາຫຼັກສູດເຝິກອົບຮົມພາສາທີ່ເໝາະສົມສໍາລັບທ້ອງຖິ່ນ.

2.3. ສະພາບແວດລ້ອມຂອງໂຮງຮຽນ.

ກ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ.

ສໍາລັບຫຼາຍໆຄອບຄົວທີ່ທຸກຍາກ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໂດຍກົງ ແລະ ໂດຍທາງອ້ອມຂອງການສົ່ງລູກຫຼານໄປໂຮງຮຽນ ອາດຈະເປັນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍທີ່ເກີນຄວາມສາມາດ. ມີສິ່ງໃດແດ່ທີ່ພວກເຮົາຈະສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກເຫຼົ່ານີ້?

- ◆ ໃຫ້ສິນທະນາກັບຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ, ພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ກ່ຽວກັບວ່າແມ່ນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍໂດຍກົງ ແລະ ໂດຍທາງອ້ອມອັນໃດ ທີ່ອາດພາໃຫ້ເດັກບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
- ◆ ກຳນົດວິທີການເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນ (ຫຼື ຍົກເວັ້ນ) ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍເຫຼົ່ານີ້; ຕົວຢ່າງ: ໂດຍນຳໃຊ້ໂຄງການ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເຊັ່ນ ທຶນການສຶກສາ, ທຶນອຸດໜູນ, ອາຫານ, ອຸປະກອນການຮຽນ ແລະ ເຄື່ອງແບບນັກຮຽນ ເຊິ່ງອາດເປັນໄປໄດ້ທີ່ຈະປະສານງານໄປຍັງອົງກອນການກຸສົນທ້ອງຖິ່ນ.

ຂ. ທີ່ຕັ້ງຂອງໂຮງຮຽນ.

ໂດຍສະເພາະແລ້ວແມ່ນຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ ຖ້າໂຮງຮຽນຫາກຕັ້ງຢູ່ຫ່າງຈາກຊຸມຊົນ, ຄອບຄົວ ອາດຈະບໍ່ຢາກສົ່ງລູກຫຼານຂອງຕົນໄປໂຮງຮຽນ. ສະນັ້ນ, ມີປະຕິບັດການອັນໃດແດ່ທີ່ອາດສາມາດ ເລີ່ມຕົ້ນໄດ້ ເພື່ອທີ່ຈະຊ່ວຍເຫຼືອເດັກເຫຼົ່ານີ້?

- ◆ ຊອກເບິ່ງວ່າແມ່ນເດັກຜູ້ໃດແດ່ ທີ່ອາໄສຢູ່ໄກຈາກໂຮງຮຽນທີ່ສຸດ ໂດຍສັງເກດຈາກການສ້າງ ແຜນທີ່ໂຮງຮຽນ-ຊຸມຊົນ ແລະ ການເກັບກຳຊົວະປະຫວັດເດັກ.
- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບພໍ່ແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ແລະ ສະມາຊິກຊຸມຊົນ ເພື່ອກຳນົດວິທີການຕ່າງໆ ເພື່ອ ນຳເດັກເຫຼົ່ານີ້ມາເຂົ້າໂຮງຮຽນ ແລະ ກັບເຮືອນດ້ວຍຄວາມປອດໄພ.

ຄ. ການຈັດຕາຕະລາງຮຽນ

ເດັກບາງຄົນອາດຕ້ອງການຢາກຈະຮຽນ ແຕ່ວ່າຕາຕະລາງສອນ ແລະ ເວລາຮຽນຊໍ້າພັດຂັດກັບເວລາເຮັດວຽກຂອງເຂົາ. ເດັກເຫຼົ່ານີ້ບໍ່ສາມາດມາເຂົ້າຮຽນຕາມຊົ່ວໂມງຮຽນປົກກະຕິຂອງໂຮງຮຽນໄດ້. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນເດັກຍິງ ກໍຄື ເດັກຊາຍອາດຈຳເປັນຕ້ອງອອກໂຮງຮຽນ ໃນເມື່ອຕາຕະລາງຮຽນຂອງໂຮງຮຽນ ໄດ້ຂັດກັບພາລະໜ້າທີ່ຂອງເດັກ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ເຮັດຢູ່ທາງຄອບຄົວ.

ພວກເຮົາສາມາດຊ່ວຍເຫຼືອເດັກດ້ວຍວິທີ ດັ່ງຕໍ່ນີ້:

- ◆ ໃຫ້ຄົ້ນຄວ້າເບິ່ງຖ້າພໍ່ຈັດຕາຕະລາງຮຽນແບບຢືດຢູ່ນໄດ້ສຳລັບເດັກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກ.
- ◆ ປົກສາຫາລືກັບໜ່ວຍງານສັງຄົມໃນທ້ອງຖິ່ນ ຫຼື ອົງກອນການກຸສົນ ເພື່ອຄົ້ນຄວ້າເບິ່ງຖ້າໂຄງການການຮຽນຮູ້ປະກົດມີຢູ່ແລ້ວ ສຳລັບເດັກທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງເຮັດວຽກ ຫຼື ອາໄສຢູ່ຕາມຖະໜົນ, ຫຼື ເບິ່ງວ່າຖ້າໂຄງການນີ້ສາມາດທີ່ຈະສ້າງຂຶ້ນໄດ້. ຕົວຢ່າງ: ໂຄງການ

ຫຼັງເລີກຮຽນ ຫຼື ທ້າຍອາທິດ ໃນບ່ອນທີ່ເດັກໃນໂຮງຮຽນ “ສອນ” ເພື່ອນຂອງເຂົາທີ່ບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນ ໃນສູນເດັກ ຫຼື ສູນຊາວໜຸ່ມໃນທ້ອງຖິ່ນ.

ງ. ອາຄານສະຖານທີ່.

ຖ້າໂຮງຮຽນຂອງທ່ານບໍ່ມີອາຄານສະຖານທີ່ທີ່ເໝາະສົມ, ອັນນີ້ກໍແມ່ນໜຶ່ງ ໃນເຫດຜົນທີ່ເຮັດໃຫ້ເດັກບໍ່ໄປໂຮງຮຽນ. ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງເຂົ້າໃຈວ່າ ສະພາບແວດລ້ອມທາງກາຍະພາບ ແລະ ສັງຄົມຂອງໂຮງຮຽນເຮົາສາມາດປ່ຽນແປງໄດ້ ເພື່ອຈະຮັບເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ. ຕົວຢ່າງ: ຖ້າເດັກພິການບໍ່ສາມາດເຂົ້າຫ້ອງຮຽນຢູ່ຊັ້ນທີສອງຂອງອາຄານຮຽນໄດ້, ໜຶ່ງໃນການແກ້ໄຂງ່າຍໆ ກໍຄື ປ່ຽນຫ້ອງຮຽນນັ້ນມາຢູ່ຊັ້ນທີ່ໜຶ່ງ. ມີການປະຕິບັດອັນໃດແດ່ທີ່ ອາດສາມາດເຮັດໄດ້ ເພື່ອຈະຊ່ວຍເຫຼືອເດັກເຫຼົ່ານີ້?

- ◆ ເຮັດວຽກຮ່ວມກັບຄອບຄົວ ແລະ ຜູ້ນຳຊຸມຊົນ ເພື່ອຈັດຫາລະບົບນ້ຳທີ່ປອດໄພ ແລະ ກໍ່ສ້າງ ວິດຖ່າຍທີ່ແຍກສຳລັບເດັກຊາຍ-ເດັກຍິງ ແລະ ສະໜອງນ້ຳສະອາດ (ເບິ່ງເອກະສານເຫຼັ້ມ 3).
- ◆ ກຳນົດຄວາມຕ້ອງການທາງດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ຈຳເປັນຂອງເດັກທີ່ມາຈາກພື້ນຖານແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ມີຄວາມສາມາດຕ່າງກັນ. ກຳນົດວິທີທີ່ໂຮງຮຽນຈະສາມາດ ໃຫ້ຄວາມສະດວກ ເພື່ອຮັບຮອງຄວາມຕ້ອງການໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເຂົາ.

ຈ. ການກຽມຄວາມພ້ອມ.

ມັກມີຫຼາຍຄັ້ງທີ່ໂຮງຮຽນລັງເລ ທີ່ຈະຮັບຢ່າງເຕັມໃຈ ສຳລັບ ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ເຂົ້າຮຽນໃນຫ້ອງຮຽນດຽວກັນ ຍ້ອນວ່າຄູ່ບໍ່ຮູ້ວິທີສົດສອນເດັກກຸ່ມນີ້. ມີບາງສິ່ງບາງຢ່າງ ທີ່ພວກເຮົາຈະສາມາດເຮັດໄດ້ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຄູ ແລະ ເດັກເຫຼົ່ານີ້:

- ◆ ຊອກເບິ່ງວ່າ ແມ່ນເດັກຄົນໃດທີ່ບໍ່ມາເຂົ້າໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ ແລະ ເປັນຫຍັງຈຶ່ງບໍ່ມາ? ເຂົາມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແບບໃດແດ່? ຄວາມຕ້ອງການພິເສດ ໃນການຮຽນຮູ້ມີຫຍັງແດ່?
- ◆ ພົວພັນກັບອົງກອນສຶກສາ, ອົງການຈັດຕັ້ງເອກະຊົນ, ສະຖາບັນສ້າງຄູ, ມູນນິທິການກຸສົນທ້ອງຖິ່ນຕະຫຼອດຮອດອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ເຮັດວຽກງານປັບປຸງການສຶກສາຂອງເດັກ.
- ◆ ພົວພັນກັບຄູແລະສອບຖາມເຂົາເຈົ້າ ຖ້າຕົວທ່ານ ແລະ ເພື່ອນຂອງ ທ່ານ ຫາກສາມາດໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນຂອງເຂົາເຈົ້າ ເພື່ອຮຽນຮູ້ວິທີສົດສອນເດັກທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການພິເສດ. ແຕ່ຖ້າຫາກທ່ານບໍ່ສາມາດ ໄປຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ ຍ້ອນສາເຫດທີ່ວ່າຕ້ອງໄດ້ໃຊ້ຈ່າຍເງິນຫຼາຍນັ້ນ ທ່ານກໍອາດສອບຖາມເບິ່ງວ່າ ຖ້າຫາກພວກເຂົາສາມາດທີ່ຈະສົ່ງຊັບພະຍາກອນໃດໜຶ່ງມາໃຫ້ໃຊ້ໃນຫ້ອງຮຽນ ເຊັ່ນວ່າ:ແຜນການສອນແບບງ່າຍໆ,

ບົດກ່ຽວກັບວິທີສົດສອນ ຫຼື ຕົວຢ່າງສື່ການສອນທີ່ທ່ານສາມາດຜະລິດເອງໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

- ◆ ຖ້າມີຊັບພະຍາກອນຢູ່ແລ້ວ ກໍຂໍໃຫ້ພວກເຂົາມາຢ້ຽມຢາມໂຮງຮຽນຂອງທ່ານ ເພື່ອໃຫ້ຄຳແນະນຳລວມທັງສິນທະນາກັບຜູ້ບໍລິຫານໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູ່ກ່ຽວກັບແຜນຂອງການສອນ ເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ.
- ◆ ທັງໝົດຂ້າງເທິງ, ທ່ານຈຶ່ງຢ່າທົ່ວໃຈ. ໃຫ້ສ້າງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ການພົວພັນທີ່ດີກັບຜູ້ທີ່ຮູ້ວິທີສົດສອນເດັກທີ່ມີພື້ນຖານ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ແລະ ໃຫ້ໝັ້ນພົວພັນກັບເຂົາເຈົ້າ.

ສ. ຄູ່ສາມາດເຮັດຫຍັງແດ່ເພື່ອເພີ່ມທະວີການເຂົ້າເຖິງໂຮງຮຽນ ແລະ ຂົດຄວາມສາມາດໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກພິການ.

1. ບາງຄັ້ງເດັກພິການກໍພົບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ທີ່ຈະໄປເຖິງໂຮງຮຽນ. ໃຫ້ພະຍາຍາມຈັດຕັ້ງການຂົນສົ່ງ ແລະ ເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນເຂົ້າເຖິງງ່າຍ ໂດຍສ້າງທາງລາດ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆ ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການສະເພາະ.
2. ເມື່ອເດັກພິການມາເຂົ້າໂຮງຮຽນມື້ທຳອິດ, ໃຫ້ໂອ້ລົມກັບຄົນໃນຄອບຄົວທີ່ມາກັບເດັກ. ຊອກ ເບິ່ງວ່າ ເດັກມີຄວາມເປັນພິການດ້ານໃດ ແລະ ລາວສາມາດເຮັດຫຍັງໄດ້ແດ່. ໃຫ້ຖາມເບິ່ງ ກ່ຽວກັບ ບັນຫາ ແລະ ຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທີ່ເດັກມີ.
3. ເມື່ອເດັກເລີ້ມເຂົ້າຮຽນ, ໃຫ້ໄປຢ້ຽມຢາມພໍ່ແມ່ຂອງເຂົາເຈົ້າເປັນບາງຄັ້ງຄາວ ເພື່ອສົນທະນາກັບຄອບຄົວຂອງເດັກວ່າ ໄດ້ເຮັດຫຍັງແດ່ ເພື່ອສ້າງຄວາມສະດວກໃນການຮຽນຮູ້ຂອງເດັກ. ຖາມກ່ຽວກັບແຜນສຳລັບອະນາຄົດຂອງເດັກ. ຊອກຫາວິທີທີ່ດີສຸດ ເພື່ອທ່ານຈະໄດ້ເຮັດວຽກ ຮ່ວມກັບຄອບຄົວຂອງເດັກ.
4. ສອບຖາມເບິ່ງວ່າເດັກຈຳເປັນຕ້ອງກິນຢາຊະນິດໃດໜຶ່ງບໍ່ ເວລາໄປໂຮງຮຽນ.
5. ຖ້າທ່ານບໍ່ມີເວລາພຽງພໍເພື່ອເອົາໃຈໃສ່ເດັກ ກໍໃຫ້ຂໍຜູ້ຊ່ວຍນຳໂຮງຮຽນ ຫຼື ຊຸມຊົນ. ຜູ້ຊ່ວຍອາດສາມາດ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເພີ່ມເຕີມທີ່ຈຳເປັນໃນຊ່ວງເວລາເຂົ້າໂຮງຮຽນ.
6. ຕ້ອງໃຫ້ແນ່ໃຈວ່າເດັກສາມາດມອງເຫັນ ແລະ ໄດ້ຍິນເມື່ອທ່ານສອນ. ໃຫ້ຂຽນແຈ້ງໆ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດອ່ານສິ່ງທີ່ທ່ານພວມເວົ້າ. ນອກນີ້ ກໍຄວນໃຫ້ເດັກພິການໄດ້ນັ່ງໂຕະໜ້າ ເພື່ອໃຫ້ເດັກສາມາດມອງເຫັນ ແລະ ໄດ້ຍິນດີຂຶ້ນ.
7. ຊອກຮູ້ວ່າເດັກ ແລະ ຜູ້ປົກຄອງມີບັນຫາກ່ຽວກັບການເຂົ້າໂຮງຮຽນບໍ່. ສອບຖາມເບິ່ງວ່າ ຖ້າຄອບຄົວຄິດວ່າເດັກຜູ້ອື່ນໆ ສາມາດໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ ແລະ ຖາມເບິ່ງວ່າເດັກຮຽນໄດ້ດີ ຫຼືບໍ່ ໃນໂຮງຮຽນ.

UNICEF, <http://www.unicef.org/teachers/access.htm>

ຄຳຖາມ :

1. ພວກເຮົາຄວນມີການວາງແຜນແນວໃດ ເພື່ອນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າໂຮງຮຽນ?
2. ການປະຕິບັດການເພື່ອນຳເອົາເດັກເຂົ້າຮຽນຄວນເຮັດແນວໃດ ?
3. ຄູສາມາດເຮັດຫຍັງແດ່ເພື່ອນຳເອົາເດັກທຸກຄົນເຂົ້າຮຽນ ?